

przeegląd

uniwersytecki

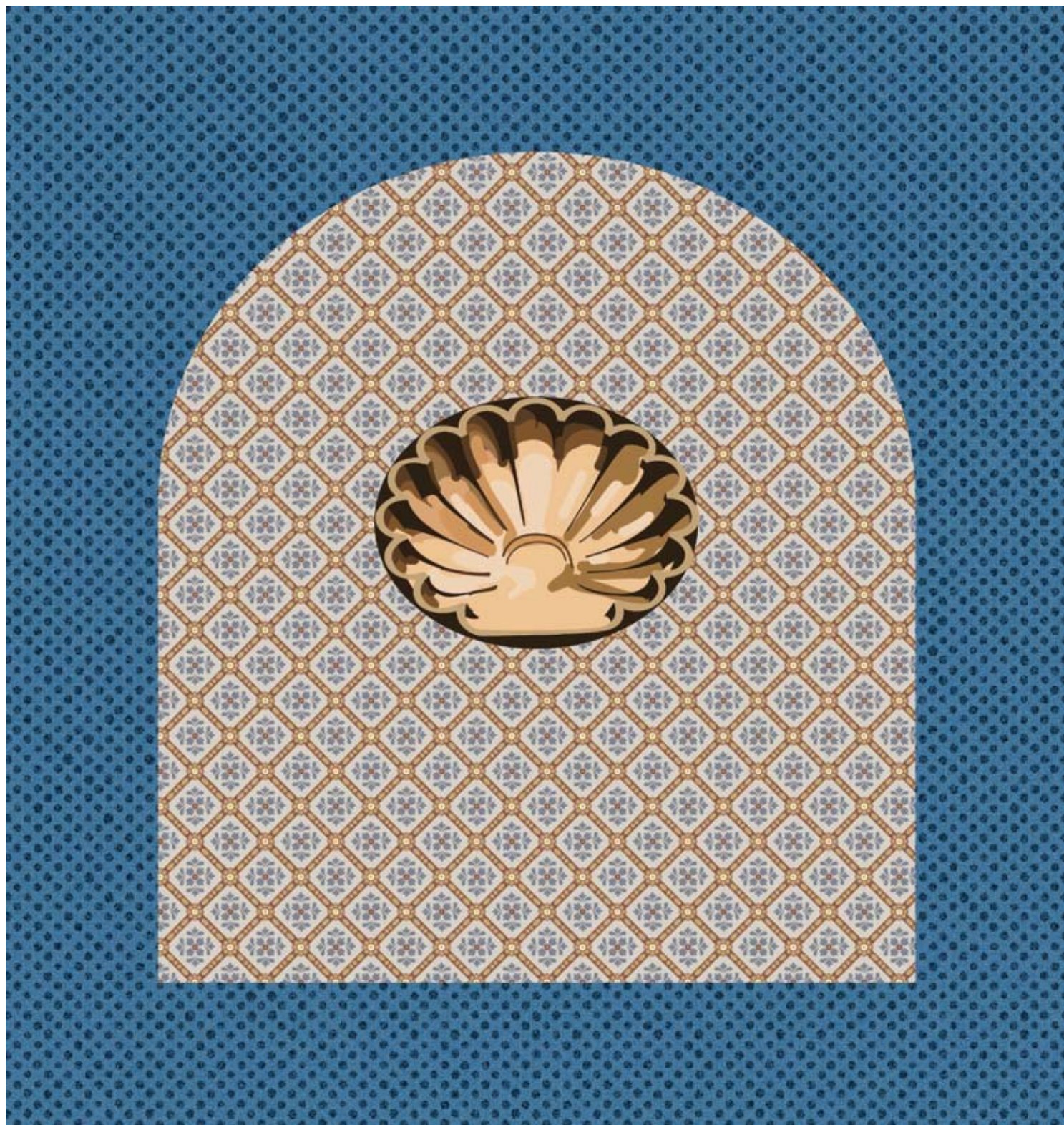
Pismo
Uniwersytetu
Szczecińskiego
ISSN 1427-4736

 # 7-9

(284-286) 2016

lipiec • sierpień • wrzesień

I przegląd

uniwersytecki

Temat numeru:
nowe władze

Elżbieta Beata Nowak

redaktorka naczelna
„Przegląd
Uniwersytecki”

„**E** pluribus unum” („Z wielu jedno”) – to hasło nowych władz Uniwersytetu Szczecińskiego. Jego urzeczywistnienie JM Rektor prof. dr hab. Edward Włodarczyk uznał w swym przemówieniu inauguracyjnym za główne zadanie w kadencji 2016–2020. Wyraził również życzenie, „by identyfikowali się z nim nie tylko dziekani i prodekanowie, ale również cała społeczność akademicka US, bowiem uniwersytet, aby móc w pełni realizować swoją ambitną misję, przede wszystkim powinien stanowić wspólnotę naukowców, studentów, pracowników administracji oraz jednostek organizacyjnych” (s. 30).

W bieżącym numerze możemy zapoznać się z sylwetkami nowych dziekanów i nowego kanclerza US oraz z planami, które będą oni realizować w następ-

nych czterech latach. Warto również zapoznać się z listem dr. Jarosława Gowina, wicepremiera i ministra nauki i szkolnictwa wyższego (s. 35).

Tego, jak bogate i zróżnicowane życie (nie tylko naukowe) toczy się na naszym uniwersytecie, dowodzą m.in. artykuły o realizowanych grantach, prowadzonych projektach badawczych i społecznych oraz współpracy międzynarodowej.

W następnym numerze zajmiemy się pamięcią jako jedną ze zdolności ludzkiego umysłu. Rozpatrzymy także jej rolę i znaczenie w życiu społecznym. ♦

PRZEGLĄD UNIwersYTECKI
– pismo Uniwersytetu Szczecińskiego

Redaktorka naczelna:
Elżbieta Beata Nowak

Współpraca:
Julia Poświatowska

Foto:
Filip Kacalski i inni

Projekt graficzny:
Gosia Herba (www.gosiaherba.pl)

Autor grafiki na okładce:
Kaja Cykalewicz

Skład:
RARAKU sp. z o.o.

Korekta tekstu:
Michał Gierke

Druk:
ZAPOL Sobczyk sp. j.

Wydawca – Biuro Promocji i Informacji US:
Filip Kacalski (fotograf), Michał Kowaliński,
Julia Poświatowska (zredniczka prasowa),
Aneta Szeremeta, Artur Szewo, Krzysztof Trzeciński (dyrektor)

Adres redakcji:
Biuro Promocji i Informacji US
al. Papieża Jana Pawła II 22a
70-453 Szczecin, pokój 12
tel. 91 444 13 10
e-mail: gazeta@univ.szczecin.pl

Redakcja przyjmuje teksty wyłącznie w formie elektronicznej, zastrzega sobie prawo do ich redagowania, dokonywania skrótów oraz odmowy publikacji nadesłanych materiałów.

Numer zamknięto 30 września 2016 roku.
Nakład: 1500 egz.

www.facebook.com/PrzeglądUniwersytecki
www.przegląd.usz.edu.pl

Numer – bieżący i archiwalne dostępne są w wersji elektronicznej na stronie www.przegląd.usz.edu.pl

TEMAT NUMERU

Nowe władze 4

INAUGURACJA

Edward Włodarczyk
Inauguracja roku akademickiego
2016/17 na US 30

Jarosław Gowin
List ministra nauki
i szkolnictwa wyższego 35

**NAGRODY, WYRÓŻNIENIA,
ZMARLI** 36

KONFERENCJE

Jerzy Kochan
O kapitalizmie w Pobierowie 38

**Magdalena Lisiecka-Czop,
Ryszard Lipczuk**
O komunikacji w Europie 39

Zuzanna Kłós-Adamkiewicz
EURO-TRANS ponownie 42

SPRAWY UCZELNI

Paweł Cichecki
Uniwersytecka Strefa Kultury
Studenckiej 44

Jacek Rudewicz
Absolwenci geologii 45

Jacek Styszyński
Ogólnopolski System Monitorowania
Ekonomicznych Losów Absolwentów
Szkół Wyższych ELA 46

Julia Poświatowska
Współpraca US i Pekao S.A. 48

FINANSE

Waldemar Gos
System finansowania uczelni.
Propozycje 49

Wiesław Deptuła
Warto wiedzieć 52

GRANTY

Mateusz Czerwiński
Leasing zwrotny, czyli jak zjeść ciastko i
wciąż mieć ciastko 54

Julia Poświatowska
OPUS 10 56
GHANA 57

PROJEKTY

Małgorzata Szyller
Szczeciński Humanistyczny Uniwersytet
Młodych 58

Julia Poświatowska
Mali ekonomiści kontra wahania
koniunktury gospodarczej... 59

Paweł Cięszczyk
Finansowanie laboratoriów 61

Magdalena Radoń
Korzyści z programu
„Świadoma Kadra” 62

WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

Julia Poświatowska
Kamila Mianowicz
Umowa o współpracy w zakresie
dydaktyki na kierunku marine
and coastal geosciences 63

Julia Poświatowska
Wielka encyklopedia nauk o morzu 65

Joanna Misiukajtis
Delegacja z Kłajpedy 66

Jakub Witkowski
Stypendysta Fulbrighta 67

PREZENTACJE

Julia Poświatowska,
Groźne bakterie w Odrze 68

Paweł Dziel
W kręgu oddziaływania profesora
Erazma Kuźmy 69

Julia Poświatowska
Kolegium Rektorów Województwa
Zachodniopomorskiego 71

Dominika Wojtysiak-Łańska
Fundacja na rzecz Nauki Polskiej
ma już 25 lat 72

Maciej Kowalewski
Socjologowie o solidarności 75

Justyna Karpińska
Spotkanie konsultacyjne 76

Julia Poświatowska
XVI Zachodniopomorski
Festiwal Nauki 78
Szczeciński „Salon Maturzystów
Perspektywy 2016” 79

Mateusz Włodarczyk
Polskie Towarzystwo
Kognitywistyczne 80

REGIONALIZM

Piotr Maliński
Między archeologią eksperymentalną
a tradycyjnym szkutnictwem 81
Odrzańskie ryby, rybacy i żywiołcy
górale w Żabnicy 83

SPORT

Julia Poświatowska
Student US Akademickim Mistrzem
Świata w Wioślarstwie 86

Magdalena Szarmach
Nowości Wydawnictwa
Naukowego US 88

JEGO MAGNIFICENCJA REKTOR UNIwersYTETU SZCZECIŃSKIEGO PROF. DR HAB. EDWARD WŁODARCZYK

Urodzony w 1946 roku w Gilowie, szkołę średnią ukończył w Drezdenku w 1964 roku. W latach 1964–1969 studiował na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, na którym obronił pracę magisterską *Działalność Wiktora Kulerskiego w parlamencie Rze-*

szy w latach 1903–1911, a w 1977 roku – dysertację doktorską *Wielki przemysł Szczecina w latach 1850–1914*. Przewód habilitacyjny zamknął na tej samej uczelni, zdając kolokwium w 1988 roku. Tematem rozprawy habilitacyjnej był *Rozwój gospodarczy miast portowych w pruskich prowincjach nadbałtyckich w latach 1808–1914*. Prof. Włodarczyk wielokrotnie prowadził badania w archiwach niemieckich, dzięki kilkumiesięcznym stypendiom Akademii Nauk Niemieckiej Republiki Demokratycznej i Historische Kommission zu Berlin (dawny Berlin Zachodni).

Tytuł profesora nauk humanistycznych uzyskał w 1999 roku, natomiast 2001 roku – stanowisko profesora zwyczajnego. Był promotorem 12 rozpraw doktorskich, recenzentem w 20 przewodach doktorskich, 15 habilitacyjnych i w 12 postępowaniach o tytuł profesora.

W 1969 roku został zatrudniony w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk (Pracownia w Szczecinie), przechodząc szczeble awansu naukowego od asystenta po stanowisko docenta oraz kierownika Pracowni Zakładu Historii Pomorza w Szczecinie (1989–1992).

Z Uniwersytetem Szczecińskim prof. Włodarczyk związany jest od 1992 roku, kiedy został zatrudniony na stanowisku profesora US w Zakładzie Historii Nowożytniej XVI–XVIII wieku, kierowanym przez prof. Lucynę Turek-Kwiatkowską.

Profesor Włodarczyk sprawował odpowiedzialne funkcje organizacyjne. W latach 1996–2002 był dziekanem Wydziału Humanistycznego, a następnie, od 2002 do 2008 roku, pełnił obowiązki dyrektora Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych. Do 1 października 2016 roku był kierownikiem Zakładu Studiów Społecznych i Gospodarczych w Instytucie Historii i Stosunków Międzynarodowych Wydziału Humanistycznego.

W latach 2008–2012 pełnił funkcję prorektora ds. kształcenia. W roku 2012 został rektorem naszej uczelni. Za swe osiągnięcia organizacyjne dwukrotnie otrzymał nagrodę ministra nauki i szkolnictwa wyższego (2014 i 2015).

Profesor Włodarczyk aktywnie działa w organizacjach. Od 1978 roku był członkiem, a w latach 1991–1996 zasiadał w zarządzie Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego. W latach 2003–2012 był jednym z czterech wiceprezesów Polskiego Towarzystwa Historycznego. Zasiadał w Prezydenckiej Radzie Kultury Miasta Szczecin, w Radzie Muzealnej przy Muzeum Narodowym w Szczecinie oraz w zarządzie Instytutu Niemiec i Europy Północnej w latach 2000–2005. W latach 2008–2012 był również ekspertem oceniającym szkolne podręczniki historii w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

W 2014 roku powołany został do kapituły honorowego tytułu „Ambasador Miasta Szczecina”, a w kadencji 2012–2016 przewodniczył Kolegium Rektorów Wyższych Szkół Publicznych Województwa Zachodniopomorskiego. Od 1 września 2016 roku jest wiceprzewodniczącym Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich.

Od 1997 roku prof. Włodarczyk redaguje rocznik Komitetu Nauk Historycznych PAN „Studia Maritima” (Uniwersytet Szczeciński) oraz uczestniczy w pracach rad redakcyjnych i programowych innych czasopism – są wśród nich: „Zapiski Historyczne” (Towarzystwo

Naukowe w Toruniu); „Czasy Nowożytnie” (Zarząd Główny Polskie Towarzystwo Historyczne), „Studia Historiae Oeconomicae” (Uniwersytet Adama Mickiewicza), „Studia Zachodnie” (Uniwersytet Zielonogórski).

Publikował w najważniejszych polskich czasopismach naukowych: „Zapiskach Historycznych”, „Dziejach Najnowszych”, „Kwartalniku Historycznym”, „Rocznikach Dziejów Społecznych i Gospodarczych”, „Rocznikach Historycznych”. Brał udział w wielu konferencjach naukowych, w tym niemieckich, wygłaszając referaty w Berlinie, Hamburgu, Lubece, Greifswaldzie, Rostocku, Bochum, Herne i Stralsundzie.

Był również organizatorem i współorganizatorem międzynarodowych i krajowych konferencji, a także Kongresu Pomorskiego w Szczecinie w 1998 roku, uwieńczonego publikacją *Kongres Pomorski. Od przeszłości ku przyszłości Pomorza* (Szczecin 1999), oraz XIX Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Szczecinie w 2014 roku.

W 2007 roku otrzymał wraz z prof. prof. Zygmuntem Szulką i Włodzimierzem Stępińskim nagrodę zespołową Nobel Zachodniopomorski za wydawnictwo *Źródła do polsko-kaszubskich aspektów Pomorza Zachodniego*, w którym przygotował tom IV: *Pomorze Zachodnie w okresie od traktatu wersalskiego po klęskę III Rzeszy w 1945 roku*. W 2013 roku otrzymał również nagrodę zespołową Nobel Zachodniopomorski oraz ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za *Topodemograficzny atlas gmin i obszarów dworskich Pomorza Zachodniego w 1871 roku* (Wydawnictwo Naukowe US, Szczecin 2012).

Inne wyróżnienia to: Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska (2000), nagroda zespołowa Ministra Edukacji Narodowej (2001) za tom IV *Historii Pomorza (1850–1918)*.

W publikacjach naukowych prof. Włodarczyk skupił się na trzech zagadnieniach: dziejach przemysłu i procesie industrializacji w XIX-wiecznych Niemczech, przy uwzględnieniu problematyki pomorskiej; dziejach miast, głównie portowych, w XIX i XX wieku; dziejach polityki i gospodarki morskiej Prus oraz, w mniejszym stopniu, Polski w XVIII–XX wieku. Szczegółowe zagadnienia przedstawione w artykułach dotyczyły rozwoju przemysłu stocznioowego, powiązań pomiędzy rynkiem pracy a rozwojem przemysłu. W publikacjach nie zabrakło też miejsca na omówienie życia miejskiego w takich ośrodkach jak Szczecin i Gdańsk. Badania prowadzone przez prof. Włodarczyka w znacznym stopniu przyczyniły się do rozszerzenia wiedzy na temat przeszłości Pomorza i jego związków z Europą, zyskując na wielu polach charakter pionierski.

Odrębną tematykę artykułów stanowią zagadnienia poświęcone polityce celnej Prus i stosunkowi pruskich władz rządowych do organizacji gospodarczych, czego owocem są następujące publikacje: *Wielki przemysł Szczecina w latach 1850–1914* (Warszawa–Poznań 1982), *Rozwój gospodarczy miast pruskich w prowincjach nadbałtyckich w latach 1808–1914* (Wrocław etc. 1987). W ramach trzeciego tomu *Dziejów Szczecina* (red. B. Wachowiak, Szczecin 1994) opracował całokształt dziejów miasta w latach 1871–1918 oraz problematykę gospodarczo-społeczną i demograficzną w latach 1919–1945.

Prof. Włodarczyk jest także współautorem dwóch popularnonaukowych publikacji: *Szczecin. Zarys historii* (wersja angielska: *A short history of Szczecin*, Poznań 1993, 1998) oraz *Pomorze Zachodnie poprzez wieki*, pod red. Jana M. Piskorskiego (Szczecin 1999). Obie książki ukazały się również w wersji niemieckojęzycznej (*Stettin. Kurze Stadtgeschichte; Pommern im Wandel der Zeit*).

Współtworzył czwarty tom *Historii Gdańska 1815–1920*, w którym zajął się miejscem miasta w państwie pruskim, sytuacją miasta w Cesarstwie Niemieckim, rzemiosłem i przemysłem, kształtowaniem się nowoczesnego społeczeństwa miejskiego oraz kulturą materialną i warunkami życia ludności. O mieście tym pisał również, przedstawiając instytucje bankowo-finansowe i sylwetki związanych z nimi ludzi, w książce *Bankierzy i banki w dziejach Gdańska* (red. E. Cieślak, Warszawa 1999).

Pod jego redakcją ukazały się prace zbiorowe: *Szczecin na przestrzeni wieków. Historia. Kultura i Sztuka* (Szczecin 1995); *50 lat Polski na Pomorzu Zachodnim. Polityka. Społeczeństwo. Kultura* (Szczecin 1996); *Kongres Pomorski. Od historii ku przyszłości Pomorza* (współredaktor H. Bronk, Szczecin 1999).

Ponadto uczestniczył w pracach nad wydaniem zbioru *Stettin – Szczecin 1945–1946. Dokumente – Dokumenty. Erinnerungen – Wspomnienia* (Rostock 1994).

W 2005 roku ukazał się pod jego redakcją (współredaktorem była Joanna Nowosielska-Sobel) tom studiów *Prasa jako źródło do dziejów Śląska i Pomorza w XIX i XX wieku*.

Współredagował także tom materiałów *Od Polski Ludowej do III RP w Unii Europejskiej. Pomorze Zachodnie 1945–2005*.

Warto także zwrócić uwagę na wydane pod jego redakcją (współredaktorzy: Paweł Migdałski i Robert Meier) materiały Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej: *Problematyka przymusowych przesiedleń i stosunków polsko-niemieckich po 1945 roku jako przedmiot badań historycznych i praktyki szkolnej*.

Prof. Włodarczyk jest współautorem czwartego tomu *Historii Pomorza 1850–1918*, redagowanego przez Stanisława Salmonowicza, w którym opracował rozdziały poświęcone dziejom miast oraz społeczeństwu miejskiemu.

W 2010 roku pod redakcją Dariusza Chojeckiego i Edwarda Włodarczyka ukazała się w wydawnictwie DiG praca *Choroba i śmierć w perspektywie społecznej XIII–XXI wieku*. W 2012 roku wraz z Dariuszem Chojeckim (redakcja naukowa, wstęp i opracowanie), Andrzejem Gizą i Pawłem Terefenką wydał *Topodemograficzny atlas gmin i obszarów dworskich Pomorza Zachodniego w 1871 roku*. W druku znajduje się tom drugi prezentujący Pomorze w 1939 roku.

Prof. dr hab. Edward Włodarczyk ma ogromne zasługi w rozwoju i integracji szczecińskiego środowiska humanistycznego oraz w budowaniu jego pozycji w Polsce i Europie. ♦

PROF. DR HAB. WALDEMAR GOS

PROREKTOR DS. FINANSÓW I ROZWOJU

Urodzony w 1964 roku w Słowieńsku. Absolwent kierunku cybernetyka ekonomiczna i informatyka (Uniwersytet Szczeciński, 1988). Pracę zawodową na US rozpoczął 1 października 1988 roku, zyskując następnie na tej uczelni wszystkie awanse zawodowe i naukowe (1992 – doktor, 2002 – doktor habilitowany, 2012 – profesor). Laureat nagrody im. Stanisława Skrzywana za najlepszą pracę habilitacyjną (*Przepływy pieniężne w systemie rachunkowości*, 2003).

Od 2003 r. kierownik Katedry Teorii Rachunkowości Instytutu Rachunkowości Uniwersytetu Szczecińskiego. W latach 2008–2012 prodziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, a w latach 2012–2016 prorektor ds. finansów i rozwoju US.

Na dorobek naukowy prof. Waldemara Gosa składa się około 400 pozycji z zakresu rachunkowości finansowej i zarządczej oraz sprawozdawczości finansowej. Ścisłe współpracuje z praktyką gospodarczą jako konsultant rozwiązań ewidencyjno-księgowych, zasad sporządzania sprawozdań finansowych, a szczególnie rachunku przepływów pieniężnych. Wykładowca na kursach i seminariach doskonalących wiedzę służb księgowych. Członek Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, przewodniczący rad programowych czasopism „Finanse, ubezpieczenie, rynki finansowe” i „Rachunkowość”. Współautor stanowiska dotyczącego inwentaryzacji Komitetu Standardów Rachunkowości.

W kadencji 2016–2020 realizowana będzie zaktualizowana „Strategia Rozwoju US”¹. W swych działaniach jako prorektor ds. finansów i rozwoju zamierzam skoncentrować się na następujących wyznaczonych w tym dokumencie zadaniach:

1. Zarządzanie Uniwersytetem Szczecińskim będzie odbywać się na zasadach decentralizacji. Ośrodkami odpowiedzialności za przychody i koszty są podstawowe jednostki organizacyjne uczelni (wydziały), jednostki ogólnowydziałowe i ogólnouczelniane oraz jednostki administracji centralnej z podziałem na jednostki

(komórki) podporządkowane poszczególnym pionom: kanclerza, kwestora, rektora, prorektorów.

2. Doskonalony będzie system oceny ośrodków odpowiedzialności (system controllingowy).
3. Należy dążyć do optymalizacji zasobów ludzkich, a w konsekwencji – redukcji kosztów świadczeń pracowniczych, która powinna odbywać się bez szkody dla działalności dydaktycznej i badawczej Uniwersytetu.
4. Istotnym zasobem uczelni są nieruchomości oraz ich wyposażenie, które muszą być racjonalnie nabywane i użytkowane. W związku z tym do końca 2016 roku zostanie opracowana koncepcja działalności inwestycyjnej uczelni i redukcji zbędnych nieruchomości.
5. Doskonalony będzie system komunikacji wewnętrznej, co oznacza uporządkowanie procedur i systemu obiegu dokumentów.

Moje działania jako prorektora ds. finansów i rozwoju będą skoncentrowane na racjonalnym ponoszeniu kosztów (czego nie należy mylić z ich minimalizacją) oraz na podejmowaniu efektywnych działań związanych z uzyskiwaniem przychodów. Należy przypomnieć, że Uniwersytet Szczeciński otrzymuje je z tzw. dotacji podstawowej. Pochodzą one również z odpłatnych form kształcenia oraz ze środków na badania naukowe. Są to typowe źródła finansowania uczelni. Dlatego, nie zapominając o rozszerzaniu oferty odpłatnych form kształcenia, musimy pozyskiwać środki na finansowanie działalności naukowo-dydaktycznej z innych źródeł (fundusze pomocowe, współpraca z otoczeniem gospodarczym). ♦

¹ <http://www.usz.edu.pl/attachments/article/82/StrategiaRozwojuUS-2016%20broszura.pdf>

PROF. DR HAB. MAREK GÓRSKI

PROREKTOR DS. NAUKI
I WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ

Prof. dr hab. nauk prawnych (tytuł naukowy uzyskany w 2006 roku), prof. zw. Uniwersytetu Szczecińskiego, kierownik Katedry Prawa Ochrony Środowiska na Wydziale Prawa i Administracji, do września 2012 roku także prof. zw. Uniwersytetu Łódzkiego w Zakładzie Prawa Ochrony Środowiska na Wydziale Prawa i Administracji.

Zainteresowania badawcze prof. Marka Górskiego obejmują przede wszystkim nową dziedzinę praw, czyli prawa ochrony środowiska, zwłaszcza badanie regulacji o charakterze prawno-administracyjnym, wykorzystywanych dla osiągnięcia celów ochrony środowiska, także administracyjne prawo ustrojowe i materialne. Jego dorobek naukowy w tym zakresie obejmuje zarówno pozycje książkowe o charakterze monografii, jak i komentarze do ustaw, redakcję i współautorstwo obszernego podręcznika prawa ochrony środowiska i ponad 100 artykułów naukowych.

Do dorobku, który łącznie obejmuje 320 różnych pozycji, należałoby zaliczyć również publikacje interpretujące i wyjaśniające nowe przepisy związane z ochroną środowiska, które są bardzo ważne dla tej grupy regulacji prawnych, bowiem stanowią zwykle pierwsze omówienia, przybliżenia oraz analizy zupełnie nowych rozwiązań.

Prof. Górski wykorzystuje wyniki swych prac badawczych w działalności eksperckiej. Brał udział w tworzeniu systemu nowych przepisów o ochronie środowiska, współuczestnicząc na przełomie wieków w przygotowywaniu projektów nowych aktów prawnych oraz pracując w podkomisjach sejmowych przygotowujących te projekty (ustawa o prawie ochrony środowiska, ustawy związane z gospodarowaniem odpadami, a także dotyczące prawa wodnego czy ochrony przyrody).

Od kilku kadencji przygotowuje także ekspertyzy dla Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Sejmu RP. Pełnił również funkcję doradcy ministra środowiska, przygotowywał szereg projektów aktów nowelizujących.

Przez dwie kadencje był członkiem Państwowej Rady Ochrony Przyrody, podobnie Wojewódzkiej Komisji Ochrony Przyrody; od 2004 roku jest przewodniczącym Wojewódzkiej Komisji ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko w Łodzi.

W latach 2014–2015 był wiceprzewodniczącym powołanego przez ministra środowiska zespołu ds. oceny i usprawnienia regulacji prawnych dotyczących postępowania z odpadami komunalnymi, od marca 2015 roku jest członkiem Państwowej Rady Ochrony Środowiska. W latach 2014–2015 pełnił funkcję członka Kapituły Nagrody Gospodarczej Prezydenta RP. W 2015 roku został powołany na dyrektora zarządzającego w akademickiej inicjatywie naukowej German-Polish Centre for Public Law and Environmental Network (GP-PLEN).

Prof. Marek Górski pełnił także szereg funkcji w organach samorządowych: był radnym rady miejskiej w Łodzi (kadencje 1994–1998 i 1998–2002), przewodniczącym Komisji Ochrony Środowiska; delegatem do Sejmiku Samorządowego Województwa Łódzkiego (kadencja 1994–1998) i Krajowego Sejmiku Samorządu Terytorialnego, przewodniczącym Komisji Legislacyjnej, wiceprzewodniczącym Komisji Ochrony Środowiska (kadencja 1994–1998) oraz delegatem do Kongresu Władz Lokalnych przy Radzie Europy (członek Komisji Zrównoważonego Rozwoju, 1996–1999).

Ważniejsze funkcje pełnione w strukturach akademickich to: prodziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego w kadencji 2006–2009, członek Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego w latach 2010–2012, prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej Uniwersytetu Szczecińskiego w kadencji 2012–2016.

Plany na kadencję 2016–2020:

Założenie podstawowe, jakim będę się kierował w swych działaniach, to realizacja wszystkich celów strategicznych wyznaczonych w „Strategii Rozwoju US”. Będzie ona prowadzona przede wszystkim dzięki tworzeniu sprzyjającego otoczenia organizacyjnego na szczeblu służb rektorskich, także przez modyfikację bądź uzupełnianie już prowadzonych działań.

W swych działaniach szczególnie będę koncentrował się na trzech z sześciu celów strategicznych, zawartych w tym dokumencie, z których wynikać będą

główne zadania prowadzone w podległym mi obszarze i w obszarze działań wspólnych. Są to:

Cel I: podniesienie jakości badań naukowych

1. Dążenie do szerszego umiędzynarodowienia działalności naukowej i badawczej.
2. Działania na rzecz stwarzania warunków i motywowania pracowników do pozyskiwania grantów.
3. Rozważenie potrzeby i ewentualnych kierunków modyfikacji polityki wydawania czasopism naukowych.

Cel III: wspieranie rozwoju kapitału intelektualnego.

1. Rozszerzanie i intensyfikacja współpracy naukowej krajowej i międzynarodowej, poprzez pomoc wydziałom i aktywizację działań osób zainteresowanych nawiązywaniem i rozwijaniem takich kontaktów, kontynuowanie przekazywania wydziałom informacji o możliwych kontaktach wynikających z wizyt i propozycji kierowanych na szczebel centralny.
2. Poszukiwanie instrumentów lepszego motywowania pracowników do aktywności naukowej, w tym gratyfikowania osób posiadających rzeczywiste, znaczące osiągnięcia.

Celu IV: współpraca z otoczeniem.

1. Współdziałanie w ramach całej struktury zarządzania US w poszukiwaniu metod komercjalizacji wyników badań naukowych oraz poszukiwania partnerów zewnętrznych do jej wdrażania.
2. Poszukiwanie metod szerszego i efektywniejszego wykorzystania infrastruktury badawczej dla usług zewnętrznych.

Działania ściśle organizacyjne, które będą kontynuowane bądź modyfikowane:

1. Prace nad pełnym wdrożeniem i wykorzystaniem Bazy Osiągnięć Pracowników.
2. Rozwijanie form pomocy organizacyjnej i administracyjnej dla osób przygotowujących wnioski grantowe bądź umowy o współpracy z innymi ośrodkami, w tym w szczególności zagranicznymi.
3. Stworzenie bazy informacji o możliwościach aplikowania o granty i jej upowszechnianie wśród pracowników. ♦

DR HAB. JACEK STYSZYŃSKI, PROF. US

PROREKTOR DS. KSZTAŁCENIA

Urodzony w 1954 roku w Jarocinie. Absolwent Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Na Uniwersytecie Szczecińskim pracuje od momentu jego powstania, wcześniej – od 1978 roku związany był z Wyższą Szkołą Pedagogiczną. Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk fizycznych

w zakresie fizyki, specjalność fizyka atomowa i molekularna, został mu nadany w 2008 roku przez Radę Naukową Instytutu Fizyki UMK w Toruniu.

Zajmuje się badaniem efektów relatywistycznych i korelacyjnych w układach wieloelektronowych atomowych i molekularnych, stosując tzw. metody czteroskładnikowe. W latach 1992–1994 przebywał na dwuletnim stażu naukowym w Instytucie Chemii

Uniwersytetu Simona Frasera w Vancouver (Kanada), a potem na półrocznym stażu naukowym w Laboratorium Fizyki Chemicznej Uniwersytetu Groningen (Holandia). Autor kilkudziesięciu prac z tzw. listy filadelfijskiej, dotyczących efektów relatywistycznych w atomach i molekułach, w tym artykułu przeglądowego w wydawnictwie Springer (2010): *Relativistic Methods for Chemists*. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Fizycznego od 1978 roku.

Aktywnie udziela się na rzecz popularyzacji nauki wśród młodzieży, wygłaszając referaty popularnonaukowe, m.in. w ramach Toruńskiego Festiwalu Nauki i Sztuki, Zachodniopomorskiego Festiwalu Nauki oraz Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki. Był kierownikiem projektu POKL „Z fizyką, matematyką i przedsiębiorczością zdobywamy świat”, realizowanego w latach 2009–2012, którego celem był rozwój kompetencji kluczowych uczniów gimnazjów w zakresie matematyki, fizyki i przedsiębiorczości.

W latach 2008–2012 pełnił funkcję prodziekana ds. studenckich na Wydziale Matematyczno-Fizycznym US, a w latach 2012–2016 – prorektora ds. kształcenia US.

Planowane działania dotyczące kształcenia na okres kadencji 2016–2020 wynikają z diagnozy US i ujęte zostały w uaktualnionej „Strategii Rozwoju US”, zatwierdzonej przez senat. Muszą one uwzględniać wprowadzone i przygotowywane zmiany w prawie o szkolnictwie wyższym.

Działania te dotyczą kilku obszarów: podniesienia jakości kształcenia, większego umiędzynarodowienia studiów, uaktualnienia i uspoźnienia oferty edukacyjnej dotyczącej studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz uatrakcyjnienia oferty dotyczącej krótkich form kształcenia (kursy, studia podyplomowe). Konsekwentnie realizowane zmierzają do:

1. Modyfikacji programów studiów z uwzględnieniem potrzeb kandydatów i szeroko rozumianego otoczenia społeczno-gospodarczego oraz łączenia podobnych kierunków studiów prowadzonych przez różne wydziały naszej uczelni.
2. Tworzenia kierunków studiów prowadzonych w językach obcych oraz z większym udziałem kadry zagranicznej (profesorowie wizytujący).

3. Wzbogacenia oferty edukacyjnej studiów podyplomowych, kursów i tzw. uniwersytetów dziecięcych.
4. Zwiększenia liczby studentów polskich i zagranicznych studiujących na US poprzez uatrakcyjnienie oferty oraz skuteczniejszą promocję.
5. Zwiększenia udziału studentów w badaniach naukowych i ich kontynuacji na studiach doktoranckich.
6. Poszerzenia oferty studiów doktoranckich.
7. Zwiększenia mobilności studentów w ramach programów MOST, ERASMUS+ oraz innych umów międzynarodowych.
8. Podnoszenia umiejętności dydaktycznych nauczycieli akademickich dzięki ich udziałowi w szkoleniach oraz wyjazdom studyjnym do innych szkół wyższych.

Planowane działania prowadzone będą we współpracy z władzami dziekańskimi, przygotowywane i zatwierdzone przez Uczelniany Zespół ds. Programów i Jakości Kształcenia oraz Senacką Komisję ds. Kształcenia. ♦

DR HAB. JACEK BUKO, PROF. US

PROREKTOR DS. STUDENCKICH

Urodzony w 1969 roku w Szczecinie, absolwent Technikum Łączności. Studia na Wydziale Transportu i Łączności Uniwersytetu Szczecińskiego ukończył w 1994 roku. W tym samym roku został pracownikiem naukowo-dydaktycznym macierzystego wydziału. W 1997 roku uzyskał stopień naukowy doktora (*Zarządzanie personelem ppup*

Poczta Polska), a w 2009 roku – doktora habilitowanego nauk ekonomicznych (*Powszechne usługi pocztowe w Polsce – stan obecny i koncepcja zmian*). Problematyka jego badań dotyczy głównie polityki społeczno-gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów infrastrukturalnych, a dorobek naukowy obejmuje 170 publikacji, w tym dwie książki autorskie i pięć współautorskich. Jest redaktorem naukowym serii

wydawniczej zeszytów naukowych US „Ekonomiczne Problemy Usług” i członkiem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego.

Od 2013 roku pełni funkcję kierownika Katedry Polityki Gospodarczej na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług. W latach 2008–2012 był na tym wydziale prodziekanem ds. studenckich, natomiast w kadencji 2012–2016 – prorektorem ds. studenckich Uniwersytetu Szczecińskiego.

Jako prorektor ds. studenckich w kadencji 2016–2020 zamierzam kontynuować swą dotychczasową działalność, której główne cele to:

1. Aktywizowanie samorządności studentów i doktorantów.
2. Wspieranie samorządu studenckiego i doktorantów w działaniach podejmowanych na rzecz społeczności akademickiej.
3. Rozwiązywanie problemów związanych z zakwaterowaniem studentów w domach stu-

- denckich, w tym sukcesywne dążenie do poprawy jakości funkcjonowania Osiedla Domów Studenckich.
4. Dbanie o efektywną i sprawną obsługę studentów przez pracowników administracji US.
  5. Pełnienie funkcji kontrolnej w odniesieniu do postanowień pierwszej instancji w sprawach studenckich.
  6. Poszerzenie dotychczasowych działań związanych z podejmowaniem i kontynuacją studiów przez osoby niepeł-

nosprawne (niwelowanie barier społecznych i architektonicznych, szkolenia dla pracowników) dzięki pozyskaniu i przeznaczeniu na ten cel większych, niż dotychczas, środków finansowych i organizacyjnych.

7. Wspieranie organizacyjne i finansowe działalności kół naukowych, aktywności w obszarze kultury studenckiej, m.in. dzięki powołanej w październiku 2016 roku Strefy Kultury Studenckiej. ♦

DR HAB. URSZULA CHĘCIŃSKA, PROF. US

DZIEKAN WYDZIAŁU HUMANISTYCZNEGO

Pedagog, literaturoznawca i krytyk literacki. Ukończyła polonistykę i studia podyplomowe dla nauczycieli na US. Stopień doktora nauk humanistycznych otrzymała w 1996 roku na podstawie dysertacji *Dzieciństwo i przestrzeń morza w literaturze* (recenzje: prof. dr hab. Erazm Kuźma, prof. dr hab. Gertruda Skotnicka).

Habilitację uzyskała w 2008 roku na Uniwersytecie Wrocławskim na podstawie monografii *Poetka i pavidia. O muzie dziecięcej Joanny Kulmowej* (przewód otwierał prof. dr hab. Jan Miodek). Profesorem US została w 2008 roku.

Po studiach zatrudniona w szczecińskim szkolnictwie (Liceum Medyczne, SP Nr 37, Studium Nauczycielskie im. H. Jordana), w 1989 roku rozpoczęła pracę na stanowisku asystenta w Katedrze Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego w Instytucie Filologii Polskiej. Od 2004 roku jest zatrudniona w Instytucie Pedagogiki US, gdzie pełni funkcję kierownika Katedry Wczesnej Edukacji. W 2007 roku została wybrana na stanowisko prodziekana ds. nauki na Wydziale Humanistycznym. Funkcję tę pełniła dalej w latach 2008–2016. W 2012 roku została członkiem Senatu US. W latach 2012–2016 była także kierownikiem studiów doktoranckich i kierownikiem studiów podyplomowych na WH US. Od 2008 do 2016 roku pełniła funkcję przewodniczącej Rady Bibliotecznej, a od 2009 roku jest ekspertem w dziedzinie nauk humanistycznych i społecznych w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. W latach 2008–2012 była członkiem Rady Wydawniczej Wydawnictwa Naukowego US.

dr hab. Dariusz Chojecki, prof. US
prodziekan ds. nauki

dr Hubert Kupiec
prodziekan ds. organizacji i rozwoju

dr hab. Renata Podgórska, prof. US
prodziekan ds. kształcenia

Obszary zainteresowań Urszuli Chęcińskiej to obecnie pedagogika wczesnej edukacji i biografistyka pedagogiczna, a wcześniej – marynistyka i mitologia Bałtyku oraz literatura regionalna i jej związki z folklorystyką Europy. Efektem jej badań jest m.in. publikacja *Dzieciństwo i przestrzeń morza w literaturze. Paralele szczecińskie* (1998). Jako uczestniczka wielu sesji międzynarodowych poświęconych literaturze i kulturze krajów nadbałtyckich wzięła udział w następujących projektach: „Usedomer Gespräche” (Hamburg–Rostok, 1994–1996), „Pogranicza – Über die Grenzen – Par de la frontiers” (Szczecin–Rostok, 1998), „Farben der Märchenwelt” (Szczecin–Rostok, 2003), „Die Geschichte des Pommerschen Dorfes” (Dygowo–Szczecin, 2000–2006), „Zwei Orte mit Geschichte” (Stargard–Neubrandenburg, 2011–2013).

Zmieniające się środowisko kulturowe dziecka i społeczna kreacja podmiotowości w praktyce edukacyjnej sprawiły, że aktywność naukowa Urszuli Chęcińskiej koncentruje się obecnie na związkach pedagogiki dziecka z kulturą wczesnej edukacji. W ramach projektu „Dziecko i dzieciństwo w przestrzeni humanistyki. Między pedagogiką a kulturą”

zainicjowała ona wydawanie serii naukowej „Biblioteka Katedry Wczesnej Edukacji”, w której ukazały się tomy: *Dziecko i baśnie świata w kontekście wczesnej edukacji* (2016), *Dziecko i poezja w kontekście wczesnej edukacji* (2016). Trzeci tom – *Dziecko i sztuka w kontekście wczesnej edukacji* – jest w przygotowaniu.

Od 1993 roku Urszula Chęcińska jest organizatorką sesji naukowych i wystaw poświęconych twórczości Joanny Kulmowej oraz inicjatorką powstania Sali Strumiańskiej w Bibliotece Głównej US (2002). W 2006 roku wydała monografię dotyczącą twórczości J. Kulmowej: *Poetka i paidia. O muzeum dziecięcej Joanny Kulmowej*.

W 2010 roku została laudatorem honorowego doktoratu US i honorowego obywatelstwa Miasta Szczecina dla Joanny Kulmowej, a także redaktorem tomu *Joanna Kulmowa doctorem honoris causa US* (2012). Wcześniejsze publikacje Urszuli Chęcińskiej związane z tą autorką to: *Dziecko i jego światy w poezji dla dzieci* (1994), *Joanna Kulmowa wobec świata literatury* (1998), *Barwy świata baśni – Farben der Märchenwelt* (2003) oraz posłowie zatytułowane *Rosarium Joanny Kulmowej* do bibliofilskiego wydania *Upalnej bajki* J. Kulmowej (2012). Dopełnienie tego tomu stanowi opracowanie *Bibliografia i ikonobibliografia twórczości Joanny Kulmowej* (2012).

Wydany w 2016 roku pierwszy tom zbioru *Na początku Kunstmann wymyślił sobie Kulmową... Heinrich Kunstmann – Joanna Kulmowa. Listy 1966-2009* w opracowaniu Urszuli Chęcińskiej i Marka Zybury to efekt współpracy z Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. W przygotowaniu znajduje się drugi tom – *Prof. Zygmunt Mysłakowski do Joanny Kulmowej* (we współpracy z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie) – związany z prowadzonym obecnie przez Urszulę Chęcińską w Instytucie Pedagogiki US projektem naukowym *Pedagogika epistolarna Joanny Kulmowej w kontekście społeczno-edukacyjnym*.

Od 2008 roku Urszula Chęcińska jest organizatorem i koordynatorem cyklu wykładów otwartych pod nazwą „Szczecin Humanistyczny”. Wcześniej współpracowała z Telewizją Edukacyjną i Radiem Szczecin. W 2016 roku zainicjowała serię wydawniczą „Biblioteka Szczecina Humanistycznego”.

Urszula Chęcińska jest od 2009 roku członkiem Polskiej Sekcji International Board on Books for Young People, była także członkiem założycielem Stowarzyszenia Przyjaciół Książnicy Pomorskiej i Miejsca Sztuki OFFicyna w Szczecinie. Jako ekspert współpracuje z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Szczecinie, Wydziałem Oświaty Urzędu Miasta Szczecin, Zachodniopomorskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Szkołą Podstawową im. Joanny Kulmowej w Komarowie, która w 2015 roku uhonorowała ją tytułem Przyjaciela Szkoły.

Wielokrotnie nagradzana Nagrodami Rektora US. W 2010 roku została uhonorowana tytułem Mentora Wydziału Humanistycznego przez Samorząd Studentów US, zaś w 2015 roku otrzymała Medal Komisji Edukacji Narodowej.

PLANY NA BIEŻĄCĄ KADENCJĘ:

1. Podniesienie jakości badań naukowych to nadrzędny cel strategiczny Wydziału Humanistycznego. Łączy się z nim dalszy systematyczny rozwój kadry naukowo-badawczej, uzyskanie kolejnych uprawnień do nadawania stopni i tytułów naukowych, poszerzenie kontaktów z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi, wprowadzenie do obiegu międzynarodowego publikacji szczecińskich, pozyskiwanie większej liczby grantów badawczych. Jednym słowem: konsekwentne dążenie do podwyższenia kategorii naukowej Wydziału Humanistycznego.
2. Drugi ważny cel strategiczny WH to podniesienie jakości kształcenia, realizowane poprzez budowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej, uwzględniającej potrzeby edukacyjne mieszkańców regionu; poszerzenie oferty studiów licencjackich, magisterskich, doktoranckich i podyplomowych, kursów i szkoleń prowadzonych m.in. w Wydziałowym Centrum Informatyczno-Obliczeniowym i Wydziałowym Centrum Negocjacji i Edukacji Kryzysowej.
3. Wzmocnienie roli Wydziału Humanistycznego jako ośrodka budowania kapitału społecznego to trzeci cel strategiczny. Wiąże się on z dalszym rozwojem współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, przedsiębiorcami, instytucjami kulturalnymi i samorządowymi. Z działalnością ekspercką i doradczą pracowników WH realizowaną na rzecz środowiska i regionu, a przede wszystkim ze zwiększeniem znaczenia kultury organizacyjnej studentów i doktorantów aktywnie uczestniczących w europejskich procesach kulturotwórczych i edukacyjnych.
4. Wszystkie wymienione cele wiążą się z realizacją „Strategii Rozwoju US”, „Strategii WH” i dalszym, konsekwentnym budowaniem marki Szczecina Humanistycznego, którego misją i rozwój od 2008 roku podkreślają związek z miastem i z Euroregionem Pomerania. ♦

PROF. DR HAB. ZBIGNIEW KONRAD CZERSKI

DZIEKAN WYDZIAŁU MATEMATYCZNO-FIZYCZNEGO

Urodzony w 1957 roku w Bydgoszczy. W 1980 roku ukończył studia na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1981–1988 prowadził badania w dziedzinie fizyki jądrowej w Instytucie Problemów Jądrowych w Warszawie i na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego. Od roku 1988 kontynuował

je na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Technicznego w Berlinie, gdzie w roku 1993 otrzymał tytuł doktorski z wyróżnieniem (Dr. rer. nat.) za pracę poświęconą badaniom tzw. stanów pośrednich i wzbudzania rezonansów gigantycznych w reakcjach jądrowych. Z Uniwersytetem Technicznym w Berlinie prof. Czerski jest związany do chwili obecnej. W latach 2005–2016 był profesorem (Privatdozent) na tamtejszym Wydziale Matematyki i Nauk Przyrodniczych, a obecnie prowadzi wykłady dla doktorantów i studentów starszych lat fizyki.

Habilitację uzyskał w 2004 roku, także na Uniwersytecie Technicznym w Berlinie, za pracę *Nuclear, Atomic and Astrophysical Aspects of Deuteron-Induced Reactions on Light Odd-Odd Nuclei at Very Low Energies*. W latach 1995–2004 prowadził badania naukowe, eksperymentalne i teoretyczne, w tym własne projekty badawcze, w różnych dziedzinach – poczynając od fizyki medycznej, poprzez fizykę plazmy i astrofizykę, a kończąc na fizyce fazy skondensowanej – w takich ośrodkach, jak Wolny Uniwersytet w Berlinie, Physikalisch-Technische Bundesanstalt Berlin, Hahn-Meitner-Institut Berlin.

Od roku 2005 związany z Uniwersytetem Szczecińskim, gdzie jest kierownikiem Zakładu Fizyki Jądrowej i Medycznej w Instytucie Fizyki na Wydziale Matematyczno-Fizycznym. W latach 2005–2008 był wicedyrektorem Instytutu Fizyki, a w latach 2015–2016 jego dyrektorem.

W wyniku jego starań w roku 2008 sprowadzono do Szczecina z Uniwersytetu Technicznego w Berlinie akcelerator cząstek naładowanych, a w latach 2010–2014 wybudowano w ramach projektu eLBRUS nowoczesne laboratoria badawczo-rozwojowe Uniwersytetu Szczecińskiego.

prof. dr hab. Grigorij Sklyar
prodziekan ds. nauki

dr Andrzej Wiśniewski
prodziekan ds. studenckich

Do największych swoich osiągnięć naukowych prof. Czerski zalicza: uwzględnienie wzbudzenia stanów kolektywnych w jądrowych reakcjach wielostopniowych; wyjaśnienie mechanizmu łamania symetrii izospinowej w reakcjach jądrowych przy bardzo niskich energiach; odkrycie wzmoczonego efektu ekranowania elektronowego; stworzenie klinicznej metody badania zaburzeń propagacji wzbudzenia elektrycznego mięśnia sercowego (Spatio-Temporal Turbulence Analysis); pierwszą obserwację tzw. chłodnego topnienia ciał stałych; empiryczne potwierdzenie istnienia tzw. rezonansu progowego w fuzji jądrowej dwóch deuteronów.

Prof. Czerski zajmuje się również zastosowaniami fizyki jądrowej w medycynie, badając oddziaływanie promieniowania jonizującego z pojedynczymi komórkami oraz mechanizmy reperacji powstałych uszkodzeń DNA. Jego prace badawcze z dziedzin podstawowych prowadzą często do wyników aplikacyjnych, co objawiło się w szczególności w poszukiwaniu jakościowo nowych źródeł energii, bazujących zarówno na fuzji, jak i rozszczepieniu jądrowym.

Przykładem może być opatentowanie w wielu krajach świata i w UE koncepcji wysokotemperaturowego jądrowego reaktora dwupłytkowego, który rozwiązuje problemy konwencjonalnej energetyki jądrowej i umożliwia produkcję bardzo taniej energii elektrycznej i ciepła procesowego. Prace badawcze są wykonywane w dużych, międzynarodowych zespołach naukowych dzięki stałym kontaktom naukowym z wieloma krajami, przede wszystkim Europą i Ameryką Północną. Jego grupa badawcza obejmuje także współpracowników Institute for Solid-State Nuclear Physics w Berlinie, którego jest współzałożycielem.

W 2015 roku w uznaniu dorobku naukowego uzyskał tytuł naukowej profesora w dziedzinie nauk fizycznych.

PRIORYTETOWE DZIAŁANIA WŁADZ DZIEKAŃSKICH NA KADENCJĘ 2016–2020:

1. Zwiększenie liczby studentów poprzez otwarcie nowych, atrakcyjnych kierunków studiów, także we współpracy z innymi wydziałami Uniwersytetu Szczecińskiego i z innymi uczelniami wyższymi naszego regionu.
2. Doskonalenie programów kształcenia na studiach I i II stopnia oraz wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.
3. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym i rozpoznanie aktualnych potrzeb rynku pracy.
4. Współpraca ze szkołami regionu, zmierzająca do popularyzacji wśród młodzieży nauk ścisłych.
5. Uzyskanie przez Instytut Fizyki i Instytut Matematyki kategorii A w ocenie parametrycznej jednostek naukowych MNiSW.
6. Uzyskanie praw habilitacyjnych w dziedzinach nauk fizycznych i matematycznych.
7. Intensyfikacja badań naukowych prowadzonych na wydziale oraz rozwinięcie dotychczasowej współpracy z międzynarodowymi ośrodkami naukowymi i poszerzenie jej o nowe ośrodki.
8. Zwiększenie wymiany studentów i pracowników w ramach programu Erasmus+ i Most.
9. Podjęcie działań zmierzających do redukcji zadłużenia wydziału. ♦

PROF. DR HAB. WALDEMAR TARCZYŃSKI DZIEKAN WYDZIAŁU NAUK EKONOMICZNYCH I ZARZĄDZANIA

Urodzony w 1960 roku w Szczecinie. Absolwent Wydziału Inżynierjno-Ekonomicznego Transportu Politechniki Szczecińskiej, na której uzyskał tytuł magistra nauk ekonomicznych (1983), a następnie stopień doktora nauk ekonomicznych (1989). Stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych uzyskał

na podstawie monografii *Metody ilościowe w analizie otoczenia przedsiębiorstwa* (1996), a tytuł profesora nauk ekonomicznych – za monografię *Fundamentalny portfel papierów wartościowych*. Od 1999 roku jest redaktorem naukowym czasopisma „Folia Oeconomica Stetinensia”.

W 1989 roku został zatrudniony na Uniwersytecie Szczecińskim jako adiunkt w Katedrze Ekonometrii i Statystyki (1989), gdzie następnie pełnił funkcję kierownika Zakładu Ekonometrii (1991–2002). Obecnie jest kierownikiem Katedry Ubezpieczeń i Rynków Kapitałowych WNEiZ (od 2002) oraz dyrektorem Instytutu Finansów WNEiZ (od 2014). Był prodziekanem Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Szczecińskiego ds. studiów dziennych (1996–1999) oraz wieloletnim członkiem Senatu US (1990–1993 i od 1999 do dziś).

Kolejno zatrudniony na Uniwersytecie Szczecińskim na stanowisku profesora nadzwyczajnego (1997) i profesora zwyczajnego (2001).

dr hab. Tomasz Bernat,
prof. US
prodziekan ds. nauki
i współpracy
międzynarodowej

dr hab. Małgorzata
Łatuszyńska, prof. US
prodziekan ds. studenckich

dr hab. Jacek
Batóg, prof. US
prodziekan ds. kształcenia
i rozwoju

Prof. Waldemar Tarczyński przez wiele lat sprawował najwyższą władzę na Uniwersytecie Szczecińskim – najpierw jako prorektor do spraw nauki (1999–2005), następnie jako rektor (2005–2012), a potem jako dziekan WNEiZ (od 2012).

Zainteresowania badawcze profesora koncentrują się na rynku kapitałowym, zarządzaniu ryzykiem, metodach ilościowych na rynku kapitałowym, metodach gry na giełdzie, wielowymiarowej analizie porównawczej, analizie ekonomiczno-finansowej w skali makro i mikro, metodach wyceny wartości przedsiębiorstw oraz zastosowaniach metod ilościowych w przedsiębiorstwie. Waldemar Tarczyński jest autorem wielu prac z tego zakresu oraz oprogramowania umożliwiającego prowadzenie analiz opłacalności inwestowania w papiery wartościowe na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Ponadto uczestniczy aktyw-

nie w wielu wycenach i ekspertyzach związanych z przekształcaniami własnościowymi w Polsce.

Dorobek profesora obejmuje 197 publikacji, 23 promocje doktorskie oraz realizację licznych projektów i grantów badawczych.

Prof. Tarczyński brał aktywny udział w opracowywaniu strategii województwa zachodniopomorskiego (był członkiem komitetu sterującego, powołanego przez marszałka). Uczestniczył również w pracach dwóch zespołów branżowych, które opracowały strategię dla miasta Szczecina.

Utrzymuje również żywe związki z praktyką gospodarczą – był m.in. wiceprzewodniczącym Rady Nadzorczej Paszutil SA (1995–1997), wiceprzewodniczącym Rady Nadzorczej ZNTK SA (1995–1997), prezesem Zarządu Pomorskiego Funduszu Kapitałowego sp. z o.o. (1998–1999, pierwszy na Pomorzu Zachodnim fundusz *venture capital*), członkiem Rady Nadzorczej SEC Szczecin (2001–2002), członkiem Rady Nadzorczej Centrum Transferu Wiedzy i Technologii sp. z o.o. (od 2013), przewodniczącym Rady Nadzorczej Szczecińskiego Parku Technologicznego sp. z o.o. (2002–2003), przewodniczącym Rady Nadzorczej Zachodniopomorskich Pożyczek sp. z o.o. (2013–2015). Obecnie jest przewodniczącym Rady Nadzorczej Funduszu Pomerania (dawniej Zachodniopomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych, od 2012).

Prof. Tarczyński był również koordynatorem Szkoły Giełdowej (1999–2005) i sekretarzem generalnym Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego (2000–2005) oraz członkiem: Rady Sekcji Klasyfikacji Danych przy Polskim Towarzystwie Statystycznym (1999–2012), International Atlantic Economic Society (od 2004), Komitetu Statystyki i Ekonometrii PAN (2004–2007 i od 2016), Komitetu Prognoz Polska 2000 przy PAN (2005–2007), Rady Naukowej GUS (2005–2008), Komitetu Nauk o Finansach PAN (2007–2011), Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN (od 2016) oraz

prezesem Polskiego Towarzystwa Statystycznego o/Szczecin (od 2014) i prezesem środowiskowym AZS Szczecin (od 2012).

W latach 1985, 1986, 1987, 1989, 1990, 1995–2005, 2012–2016 prof. Tarczyński otrzymał nagrody rektora, a w latach 2006–2012 – ministra, za osiągnięcia w pracy naukowej i dydaktycznej. Jego *Ekonometryczna ocena efektów postępu na przykładzie DOKP Szczecin* uzyskała III nagrodę Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w konkursie na najlepsze prace magisterskie (1983), a tom *Rynki kapitałowe – metody ilościowe* – II nagrodę PTE w konkursie na najlepszy podręcznik z zakresu nauk ekonomicznych (1999). Nagrody za inne publikacje książkowe to: nagroda ministra za *Dywersyfikację ryzyka na polskim rynku kapitałowym* (współautor, 2005) oraz III nagroda TNOiK im. K. Admickiego za *Inżynierię finansową* (współautor, 2000). Jest również laureatem nagrody Prezesa Rady Ministrów za pracę habilitacyjną (1997).

Inne wyróżnienia to: Srebrny Krzyż Zasługi (1996), Złoty Krzyż Zasługi (2002), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (2011), Złota Odznaka AZS (2015).

GŁÓWNE PLANY NA KADENCJĘ 2016–2020:

1. Utrzymanie pierwszej kategorii naukowej (A) w ocenie parametrycznej MNiSW.
2. Otrzymanie pełnych uprawnień naukowych z dyscypliny finanse.
3. Zdynamizowanie współpracy zarówno studentów, jak i pracowników z praktyką gospodarczą.
4. Uruchomienie kolejnych kierunków studiów prowadzonych w języku angielskim oraz interdyscyplinarnych, prowadzonych z innymi wydziałami US. ♦

DR HAB. ANDRZEJ ZAWAL, PROF. US DZIEKAN WYDZIAŁU BIOLOGII

Urodzony w 1960 r. w Nowogardzie. Tytuł magistra biologii (specjalizacja biologia środowiskowa) uzyskał na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (1984). Na tejże uczelni obronił także rozprawę doktorską *Badania nad pasożytnictwem larw wodopójek (Hydracarina) na chrząszczach wodnych (Coleoptera)* (1995). Na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Szczecińskiego został doktorem habilitowanym nauk biologicznych w dyscyplinie biologia na podstawie rozprawy habilita-

cyjnej *Morphological characteristics of water mite larvae of the genus Arrenurus Dugès, 1834, with notes on the phylogeny of the genus and an identification key* (2009).

dr hab. Małgorzata Puc,
prof. US
prodziekan ds. nauki

dr hab. Helena Więclaw
prodziekan ds. studenckich

Początkowo zatrudniony w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Olsztynie (1984–1986), związał się później na stałe z Uniwersytetem Szczecińskim jako asystent (1986–1995), następnie jako adiunkt (1995–2009) w Katedrze Zoologii Bezkręgowców i Limnologii Wydziału Nauk Przyrodniczych. Obecnie jest kierownikiem tej katedry i profesorem nadzwyczajnym US (od 2009).

W swej pracy naukowej koncentruje się na taksonomii, ekologii i biologii wodopójek (Hydrachnidia) oraz wpływie czynników środowiskowych i krajobrazowych na rozmieszczenie owadów wodnych. Rezultatem badań są liczne publikacje, których lista obejmuje: trzy monografie, dwanaście rozdziałów w monografiach, 118 artykułów oryginalnych, pięć artykułów przeglądowych; wśród nich najważniejsze to: *Morphological characteristics of water mite larvae of the genus Arrenurus Dugès, 1834, with notes on the phylogeny of the genus and an identification key* (2009), *Phoresy and parasitism: water mite larvae of the genus Arrenurus (Acari: Hydrachnidia) on Odonata from Lake Binowskie (NW Poland)* (2006), *Water mite parasites (Hydrachnidia) of odonates from the nature reserve Jezioro Szare, northwestern Poland* (2014), *Water mites (Acari, Hydrachnidia) of water bodies of the Krąpiel River valley: interactions in the spatial arrangement of a river valley* (2016).

Andrzej Zawal jest również autorem i kierownikiem projektów z zakresu ochrony przyrody, takich jak np. utworzenie sieci obiektów chronionych na terenie gminy Nowogard (projekt finansowany przez GEF i WFOŚ, 2004) oraz raport z ekspertyzy dotyczącej występowania zalotki większej (*Leucorrhinia pectoralis*), czerwończyka nieparka (*Lycaena dispar*), czerwończyka fiolełka (*Lycaena helle*) i traszki grzebieniastej (*Triturus cristatus*) w projektowanych obszarach sieci Natura 2000 (na zlecenie Ministerstwa Środowiska, 2008).

Wykonał również liczne operaty faunistyczne na potrzeby planów zagospodarowania przestrzennego kilkunastu gmin oraz plany ochrony rezerwatów: Jezioro Szare (2004), Golczewskie Uroczysko (2004), Źródliko Skrzypowe (2006) oraz ostoi Natura 2000.

Jest członkiem następujących organizacji: European Water Mite Research, European Association of Acarologists, Polskie Towarzystwo Akarologiczne, Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne, Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyrodnicze, Polskie Towarzystwo Genetyki Konserwatorskiej LUTREOLA.

PLANY NA BIEŻĄCĄ KADENCJĘ:

W kadencji 2016–2020 zamierzam wraz ze społecznością akademicką Wydziału Biologii realizować plany ogniskujące się w następujących obszarach:

I. Nauka:

1. Wprowadzenie Wydziału Biologii do kategorii A jednostek naukowych na liście ministerialnej.
2. Pozyskiwanie dodatkowego finansowania działalności naukowej poprzez udział zarówno w dużych interdyscyplinarnych projektach, jak i niewielkich grantach tematycznych.
3. Pozyskanie finansowania bezpośrednio z gospodarki poprzez wykonywanie badań aplikacyjnych, zleconych przez konkretne przedsiębiorstwa lub organizacje.
4. Poprawa jakości publikacji, uzyskanie patentów i wdrożeń.
5. Uzyskanie kolejnych uprawnień do nadawania stopnia doktora dla kierunków ochrona środowiska i mikrobiologia.

II. Dydaktyka:

1. Dalszy rozwój i udoskonalanie Wydziałowego Systemu Jakości Kształcenia.
2. Rozwijanie programu indywidualizacji programu kształcenia dla wybitnych studentów, prowadzącego w sposób indywidualny przez wszystkie trzy stopnie studiów.
3. Włączenie studentów i doktorantów w projekty wykonywane na rzecz gospodarki.
4. Stymulowanie mobilności studentów.
5. Monitorowanie losów absolwentów.

III. Działalność na rzecz gospodarki i regionu:

1. Udział w przetargach ogłaszanych przez podmioty gospodarcze i administracyjne.
2. Udział w projektach (regionalnych, krajowych i międzynarodowych) wraz z podmiotami gospodarczymi.
3. Udział w projektach promujących region i aktywizujących jego mieszkańców. ♦

DR HAB. ZBIGNIEW KUNIEWICZ, PROF. US DZIEKAN WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI

Urodzony w 1961 roku w Cedyni, w 1980 roku ukończył Liceum Ogólnokształcące w Chojnie i zdał na Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny Transportu Politechniki Szczecińskiej, a po dwóch latach podjął studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W 1984 roku

uzyskał dyplom magistra ekonomii, jednocześnie kontynuując studia prawnicze, które ukończył w 1987 roku. W tym samym roku podjął pracę jako asystent stażysta w Zakładzie Prawa Finansowego i Gospodarczego Instytutu Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego. Po przekształceniu instytutu w wydział i zmianie wewnętrznej struktury jednostek organizacyjnych rozpoczął pracę w Katedrze Prawa Cywilnego i Gospodarczego, najpierw, do 30 września 1990 roku, jako asystent, następnie, od 1 października 1991 roku, na stanowisku adiunkta. W 1999 roku obronił przed Radą Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu rozprawę doktorską *Odpowiedzialność odszkodowawcza organu nadzorczego wobec przedsiębiorstwa*, przygotowaną pod kierunkiem prof. zw. dr. hab. Bronisława Ziemiannina. Stopień doktora habilitowanego nauk prawnych został mu nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji UAM z 19 grudnia 2005 roku na podstawie rozprawy *Reprezentacyjna funkcja zarządu spółki kapitałowej*.

W kadencji 1996–1999 był prodziekanem do spraw studiów stacjonarnych, zaś w kadencjach 2002–2005 i 2005–2008 – prodziekanem do spraw zaocznych studiów administracyjnych. Od 2009 roku pełni funkcję kierownika Katedry Prawa Cywilnego i Handlowego. 10 grudnia 2010 roku na mocy wyboru dokonanego przez Wydziałowe Kolegium Elektorów objął funkcję dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego. Następnie w maju 2012 roku został wybrany na kadencję 2012–2016, a w maju 2016 roku – na kadencję 2016–2020.

Dr hab. Zbigniew Kuniewicz, prof. US jest autorem około 120 publikacji z dziedziny prawa cywilnego i handlowego, w tym około 60 komentarzy i glos do

dr hab. Małgorzata Ofiarska, prof. US
prodziekan ds. nauki i jakości kształcenia

dr hab. Marek Andrzejewski, prof. US
prodziekan ds. organizacji i rozwoju

dr Beata Kanarek
prodziekan ds. studenckich

orzeczeń Sądu Najwyższego. W swoich publikacjach podejmuje problematykę funkcjonowania przedsiębiorców, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii reprezentacji, a także problematykę czynności prawnych i zagadnienia członkostwa w organach osób prawnych.

STRATEGIA ROZWOJU WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI W LATACH 2016–2020

W kadencji 2016–2020 będą podejmowane zróżnicowane inicjatywy zmierzające do rozwoju Wydziału Prawa i Administracji US i wzmocnienia jego pozycji w relacji do innych uniwersyteckich wydziałów prawa w następujących obszarach:

Kształcenie:

- dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy i postępującej specjalizacji w zawodach prawniczych,
- rozwój specjalizacji w ramach wszystkich kierunków studiów prowadzonych na wydziale,
- rozwinięcie oferty studiów podyplomowych i kursów dokształcających, adresowanych do różnych środowisk, w szczególności korporacji prawniczych, administracji publicznej, doradców podatkowych i instytucji finansowych,
- rozszerzenie oferty zajęć prowadzonych w językach obcych,
- promowanie krajowej i międzynarodowej wymiany studenckiej.

Inwestycje:

- rozbudowa bazy naukowo-dydaktycznej wydziału na działce gruntu usytuowanej bezpo-

średnio przy budynku głównym WPiA (wzniesienie budynku z klasycznie usytuowanymi salami wykładowymi i ćwiczeniowymi, zapleczem socjalnym w postaci bufetu dostosowanego do zwiększającej się liczby studentów, podziemnym parkingiem i pokojami gościnnymi),

- systematyczne dostosowywanie dotychczasowego budynku głównego do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- rozbudowa magazynów biblioteki wydziałowej,
- rozszerzenie elektronicznej bazy czasopism i programów prawniczych, niezbędnych do kształcenia prawników.

Współpraca z otoczeniem:

- wzmocnienie współpracy z korporacjami prawniczymi i organami wymiaru sprawiedliwości (sądy, prokuratura) oraz innymi podmiotami ochrony prawa przy doskonaleniu programów kształcenia i organizacji praktyk studenckich,
- rozwój różnych form współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym Pomorza Zachodniego, w tym Szczecina (np. organizacje pożytku publicznego, najwięksi przedsiębiorcy), i budowa renomy wydziału w tych środowiskach,
- rozwój Studenckiej Poradni Prawnej, świadczącej bezpłatną pomoc prawną dla osób niezamożnych,
- intensywna promocja WPiA US, m.in. oparta na współpracy ze szkołami ponadgimnazjalnymi w ramach podpisanych umów patronackich w celu popularyzowania wiedzy o prawie i budowy szacunku dla prawa.

Nauka:

- zintensyfikowane systematyczne działania zmierzające do bardziej dynamicznego rozwoju potencjału naukowego wydziału i jego pracowników,
- tworzenie interdyscyplinarnych zespołów badawczych stosownie do potrzeb gospodarczych i społecznych oraz

wynikających z lokalizacji uczelni w regionie przygranicznym i nadmorskim,

- zwiększenie skuteczności w pozyskiwaniu grantów badawczych, staży zagranicznych i krajowych oraz stypendiów przez pracowników naukowo-dydaktycznych wydziału,
- utworzenie kolejnych czasopism naukowych, wydawanych we współpracy z korporacjami prawniczymi.

Zarządzanie:

- doskonalenie Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i zwiększenie częstotliwości okresowych ocen osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych pracowników,
- optymalizacja indywidualnych przydziałów czynności nauczycieli akademickich i gospodarowania zasobami lokalowymi wydziału,
- racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi będącymi w dyspozycji wydziału.

Współpraca międzynarodowa:

- zwiększenie zakresu uczestnictwa we wspólnych (razem z podmiotami zagranicznymi) przedsięwzięciach w zakresie kształcenia poprzez intensyfikację i promocję mobilności wśród studentów i pracowników,
- zwiększenie liczby profesorów wizytujących,
- poszerzenie zakresu współpracy naukowej i dydaktycznej z uczelniami zagranicznymi. ♦

PROF. ZW. DR HAB. JULIUSZ ENGELHARDT
DZIEKAN WYDZIAŁU ZARZĄDZANIA I EKONOMIKI USŁUG

Urodzony w 1955 roku w miejscowości Transportnyj na sowieckiej Kołymie, w końcu tegoż roku jego rodzina osiedliła się w Szczecinie.

Absolwent Technikum Samochodowego w Szczecinie (1974). Studia wyższe w latach 1974–1978 na Wydziale Inżynierjno-Ekonomicznym Transportu Politechniki Szczecińskiej ukończył, uzyskując

tytuł magistra ekonomii ze specjalnością ekonomika

prof. dr hab. Grażyna Rosa
prodziekan ds. nauki

dr hab. Małgorzata Porada-Rochoń, prof. US
prodziekan ds. kształcenia

dr Tomasz Norek
prodziekan ds. studenckich

i organizacja transportu kolejowego. W listopadzie 1978 roku został zatrudniony w Instytucie Ekonomiki Transportu WIET Politechniki Szczecińskiej w charakterze asystenta, a potem starszego asystenta w Katedrze Transportu Kolejowego. Ze względu na to stanowisko został skierowany na staż zawodowy w przedsiębiorstwie Polskie Koleje Państwowe, dzięki czemu ugruntował ostatecznie wcześniejszy wybór zainteresowań naukowych, koncentrujących się wokół ekonomiki transportu i polityki transportowej ze szczególnym uwzględnieniem branży kolejowej.

Od lutego 1981 roku kontynuował pracę dydaktyczną, a także rozpoczął przygotowywanie rozprawy doktorskiej *Koncepcja systemu zarządzania działalnością przewozową w przedsiębiorstwie PKP*, którą obronił w grudniu 1987 roku (promotor: prof. Paweł Zalewski).

Zmiany systemu społeczno-politycznego i gospodarczego zachodzące od 1990 roku umożliwiły szersze włączenie się w pracę nad reformami transportu kolejowego w Polsce, stąd profesor Engelhardt w latach 1990–1991 współpracował jako ekspert z sejmową Komisją Handlu i Usług. W maju 1992 roku został zatrudniony na stanowisku doradcy dyrektora generalnego PKP, a następnie – 1 marca 1994 roku – został jego zastępcą. We wrześniu 1995 roku przystąpił do kolokwium habilitacyjnego na podstawie dotychczasowego dorobku naukowego oraz monografii *Restrukturyzacja przedsiębiorstw transportowych* (PTE, Szczecin 1994).

W marcu 1996 roku powrócił do pracy naukowej i dydaktycznej na Uniwersytecie Szczecińskim. W maju 1997 roku został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego, a od 1 września tegoż roku objął kierownictwo Katedry Ekonomiki Przedsiębiorstw na Wydziale Transportu i Łączności. W 1997 roku uczestniczył w Światowym Kongresie Badań Kolejowych we Florencji z referatem *Systems for calculating railway infrastructure access charges*, będącym owocem pionierskich badań naukowych na temat systemów opłat za korzystanie z infrastruktury kolejowej.

W 1998 roku opublikował monografię (profesorską) *Transport kolejowy w Polsce w warunkach transformacji gospodarki*, tom I–II, która została wyróżniona nagrodą ministra nauki i szkolnictwa wyższego. W latach 1996–1998 był ekspertem ds. ekonomiczno-finansowych Rady PKP I kadencji. Od 1996 roku przez kilka kadencji był członkiem Sekcji Organizacji i Zarządzania Komitetu Transportu PAN.

W listopadzie 1999 roku uzyskał tytuł naukowy profesora nauk ekonomicznych. W latach 2000–2007 kontynuował pracę naukową i dydaktyczną na macierzystym Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego, pełniąc funkcję kierownika Katedry Ekonomiki Przedsiębiorstw. W tymże okresie intensywnie rozwinął działalność dydaktyczną na rzecz praktyków gospodarczych, pełniąc funkcję kierownika studiów podyplomowych dla kadry kierowniczej PKP (10 edycji).

W 2006 roku został powołany do Rady Nadzorczej PKP SA, w której do końca 2007 roku pełnił funkcję wiceprzewodniczą-

cego. Od stycznia 2008 do grudnia 2010 roku był podsekretarzem stanu w Ministerstwie Infrastruktury ds. Kolejnictwa. Od 2011 roku kontynuuje działalność naukową i dydaktyczną na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług US.

W latach 2009–2012 był członkiem Rady Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. W okresie marzec 2014 – listopad 2015 ponownie pracował w Radzie Nadzorczej PKP SA, w tym ostatnie pięć miesięcy jako jej wiceprzewodniczący.

Profesor jest autorem około 200 publikacji naukowych, monografii, rozdziałów w monografiach, podręczników akademickich, artykułów naukowych, referatów przygotowanych na konferencje krajowe i zagraniczne, ekspertyz i prac badawczych. Wypro-mował 14 doktorów nauk ekonomicznych.

Wielokrotnie nagradzany i wyróżniany (nagroda MNiSz, kilkanaście nagród Rektora US) oraz odznaczony Złotym (2009) i Srebrnym (1998) Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2013), srebrną odznaką resortową „Za Zasługi dla Transportu RP” (1995) oraz Krzyżem Zesłańców Sybiru (2008).

W latach 2011–2013 odbył dwukrotnie podróż do miejsca swojego urodzenia, na „niełudzkiej ziemi”, w kraju sowieckich łagrów, gdzie więziony był jego ojciec – młody AK-owiec z Wilna. Pobyt ten zaowocował publikacją o charakterze reportażu podróżniczego *Moje prywatne opowiadania kołymskie* (Wydawnictwo INES, Szczecin 2015), poświęconą głównie przypomnieniu losów pokolenia młodych żołnierzy AK na polskich Kresach Wschodnich, których Sowieci, po wkroczeniu na obszar Polski w czasie II wojny światowej, masowo wysyłali do łagrów.

PROGRAM NA KADENCJĘ 2016–2020

Nauka

Naszym wspólnym celem podstawowym jest ciągłe wzmacnianie pozycji naukowej wydziału na ogólnopolskiej mapie uniwersyteckich wydziałów ekonomicznych, w związku z czym planujemy:

1. Uzyskanie przez naszych pracowników co najmniej trzech profesur tytularnych i dziesięciu habilitacji.
2. Znaczący wzrost liczby wysoko punktowanych publikacji naukowych pracowników wydziału, co pozwoliłoby na powrót do grupy jednostek naukowo-badawczych kategorii A.

Obecnie WZiEU ma uprawnienia w zakresie doktryzowania i habilitowania oraz wnioskowania o profesury tytularne w dyscyplinach ekonomia oraz finanse, z czego – jako społeczność – jesteśmy dumni.

Ważnym celem pozostaje uzyskanie przez wydział kolejnego, trzeciego uprawnienia do doktryzowania, w dyscyplinie zarządzanie, co będzie etapem do uzyskania w dalszej przyszłości uprawnień habilitacyjnych w dziedzinie zarządzanie.

Innym ważnym celem w obszarze nauki jest stałe zwiększanie liczby projektów naukowo-badawczych realizowanych przez naszych pracowników w ramach konkursów ogłaszanych przez NCN, NCBiR, oraz inne instytucje rządowe i samorządowe.

Kształcenie

Nadrzędnym celem jest wzrost efektywności i skuteczności kształcenia, a także wzrost zaangażowania studentów w procesy dydaktyczne realizowane na wydziale.

Młodzież oczekuje powiązania dydaktyki z praktyką gospodarczą. Aby sprostać temu oczekiwaniu, będziemy zwiększali liczbę zajęć warsztatowych i laboratoryjnych oraz angażowali jako prowadzących zajęcia praktyków gospodarczych i przedsiębiorców.

Wydaje się, że elementem jeszcze bardziej oddziałującym na potencjalne zaangażowanie się studentów w kształcenie będzie planowane zwiększenie wyjazdów studyjnych, mających na celu zapoznanie się w praktyce z działalnością przedsiębiorstw w naszym regionie, a także i na terenie kraju (np. fabryka: Volkswagena w Poznaniu, PESA Bydgoszcz, zakłady ZWUS Bombardier Katowice).

W celu uatrakcyjnienia oferty edukacyjnej dla studentów wydział zamierza uruchamiać nowe specjalności, np. związane z zarządzaniem w mediach, nie zapominając jednak o swoich sztandarowych specjalnościach, takich jak transport, logistyka czy turystyka.

Planowane jest również wzbogacanie oferty studiów podyplomowych.

Zarządzanie

W obszarze zarządzania wydziałem będą przeprowadzone jedynie takie zmiany, które będą ulepszały skuteczność i efektywność funkcjonowania oraz zapewniały racjonalizację ponoszonych kosztów.

W przygotowaniu znajduje się „Strategia WZiEU” – dokument ten będzie wpisywał się w zaktualizowaną „Strategię Rozwoju US”.

Współpraca z otoczeniem

WZiEU od początku swojego istnienia (w latach 1990-1999 funkcjonował jako Wydział Transportu i Łączności) zawsze ściśle współpracował z otoczeniem krajowym i międzynarodowym. Działalność ta będzie kontynuowana np. w formie organizacji szkoleń, konferencji i warsztatów.

Wydział prowadzi również szeroką kooperację z organizacjami samorządu gospodarczego – np. z Północną Izbą Gospodarczą, a także z licznymi organizacjami pozarządowymi.

Wielu pracowników wydziału to fachowcy z unikalnymi kompetencjami, krajowi eksperci w instytucjach rządowych i samorządowych, m.in. przygotowujący projekty ważnych dokumentów, np. programów rozwojowych dla ministerstw, samorządów województw, miast, a także dla wielkich przedsiębiorstw. Powoływani byli również na stanowiska rządowe i samorządowe.

Wszystkie te pola współpracy wydziału z otoczeniem krajo-

wym będą niewątpliwie w bieżącej kadencji nadal utrzymywane i rozwijane.

Z wielkim zaangażowaniem i satysfakcją pracownicy WZiEU uczestniczyli i nadal będą uczestniczyć w działalności Ekonomicznego Uniwersytetu Dziecięcego, który z powodzeniem funkcjonuje od 2014 roku. Planowana jest również działalność edukacyjna na rzecz seniorów.

Umieędzynarodowienie

Ważnym polem aktywności władz dziekańskich i społeczności WZiEU będzie kontynuacja tzw. umieędzynarodowienia działalności, możliwa m.in. dzięki popieraniu udziału pracowników naukowych w międzynarodowych programach badawczych. Spodziewane efekty to zwiększenie liczby międzynarodowych konferencji naukowych organizowanych przez wydział oraz wyjazdów naszych pracowników na konferencje za granicę z własnymi pracami (referatami, wynikami badań). Dotychczasowe kontakty pracowników powinny zaowocować znacznym zwiększeniem liczby profesorów wizytujących.

Innym, równie ważnym polem działania była i będzie obustronna międzynarodowa wymiana studentów, której wzrost stymulowany będzie przez władze dziekańskie oraz realizowany w ramach programu Sokrates/Erasmus.

Inwestycje

Na naszym wydziale zostały w ostatnich latach zrealizowane dwa poważne projekty inwestycyjne, tj. „Przebudowa i rozbudowa istniejących budynków »A« i »B« WZiEU US” i „Service Inter-Lab Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji dla Sektora Usług” (w skrócie SIL).

Pierwszy z nich okazał się niezbędny, dlatego że nasze budynki A i B nie spełniały wymogów bezpieczeństwa pożarowego i w nikłym stopniu były dostosowane do prowadzenia działalności edukacyjnej.

Kontrowersje w naszej społeczności uniwersyteckiej wzbudzał natomiast projekt SIL, który został ukończony. Budynek powstał i obecnie, niezależnie od przekonań i poglądów na temat tej inwestycji władze dziekańskie bieżącej kadencji muszą zapewnić zgodną z przepisami unijnymi tzw. trwałość projektu.

Obecnie nie planujemy dużych inwestycji infrastrukturalnych na naszym wydziale, jakkolwiek w procedowaniu są dwa projekty, które mogą uzyskać duże dofinansowanie ze środków unijnych, przy czym zostały wstępnie pozytywnie ocenione przez Zachodniopomorski Urząd Marszałkowski i obecnie (pierwsza połowa września br.) są w opiniowaniu przez Ministerstwo Rozwoju, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Projekty te mają nazwę: „Laboratorium ruchu kolejowego” i „Laboratorium metod i technik LEAN – LeanLab”. Jeżeli przejdą pozytywnie wymagane procedury, władze dziekańskie bieżącej kadencji dołożą wszelkich starań, by je zrealizować. ♦

KS. DR HAB. KAZIMIERZ DULLAK, PROF. US DZIEKAN WYDZIAŁU TEOLOGII

Urodził się w 1964 roku w Sierakowicach (Kaszuby). Po maturze podjął studia filozoficzno-teologiczne w Poznaniu, a następnie – w Koszalinie. Zostały one uwieńczone w 1989 r. obroną pracy magisterskiej *Nierozzerwalność małżeństwa w świetle zasady słuszności naturalnej*.

Święcenia prezbiteratu otrzymał w 1990 roku z rąk biskupa Ignacego Jeża, po czym podjął pracę duszpastersko-katechetyczną oraz kontynuował studia na Papieskim Wydziale Teologicznym w Poznaniu (obecnie Wydział Teologiczny UAM).

Decyzją ówczesnego biskupa diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej Czesława Domina w 1993 roku został skierowany do pracy na stanowisku notariusza w koszalińskim sądzie biskupim. W tym samym czasie podjął się pisania pracy doktorskiej – zatytułowanej *Podstawy prawno-organizacyjne diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej* – pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Mariana Fąki. Obronił ją w 1995 roku, uzyskując stopień doktora teologii w zakresie prawa kanonicznego.

W tym samym roku podjął studia magisterskie na Wydziale Prawa Kanonicznego Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, zakończone uzyskaniem stopnia magistra na podstawie pracy *Sprawy super rato w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej*.

W wrześniu 1996 roku został wykładowcą prawa kanonicznego w Wyższym Instytucie Wiedzy Religijnej w Koszalinie. Od 1998 roku podjął studia doktoranckie na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Zwieńczył je w 2001 roku obroną pracy doktorskiej *Problem odnowy życia sakramentalnego wiernych w świetle ustawodawstwa synodalnego w Polsce w latach 1983–1999*, napisanej pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Wojciecha Góralskiego, uzyskując stopień doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

W sierpniu 2001 roku został mianowany wikariuszem sądowym (oficjałem) Sądu Biskupiego w Koszalinie.

W 2005 roku został zatrudniony na stanowisku adiunkta na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Szczecińskiego. W 2008 roku Rada Wydziału Prawa

ks. dr hab. Grzegorz Wejman, prof. US
prodziekan ds. nauki

ks. dr hab. Grzegorz Chojnacki
prodziekan ds. studenckich

Kanonicznego UKSW – na podstawie rozprawy habilitacyjnej *Ecclesia semper reformanda. Zjawisko synodalności w Polsce po Soborze Watykańskim II* oraz dorobku naukowego – nadała mu stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

Dorobek naukowy ks. prof. Dullaka to kilka monografii i kilkadziesiąt artykułów naukowych i popularnonaukowych, które są rezultatem jego zainteresowań badawczych, m.in. w obszarach prawa: synodalnego, małżeńskiego, procesowego, osobowego.

Decyzją Senatu US w roku 2009 został zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W 2012 roku w drodze wyborów został wyłoniony na stanowisko prodziekana ds. nauki Wydziału Teologicznego US.

W listopadzie 2014 roku ówczesny dziekan Wydziału Teologicznego US ks. prof. zw. dr. hab. Henryk Wejman otrzymał sakrę biskupią – zarządzono wówczas wybory uzupełniające, w których wyniku wybrano ks. Kazimierza Dullaka.

PLANY NA KADENCJĘ 2016–2020

1. Wydział Teologiczny realizuje działalność naukowo-dydaktyczną na trzech kierunkach: teologia, nauki o rodzinie i italianistyka z elementami studiów nad chrześcijaństwem. Na pierwszym z nich prowadzone są studia magisterskie i doktoranckie oraz studia podyplomowe, zaś na drugim – studia pierwszego i drugiego stopnia ze specjalnością asystent rodzinny, profilaktyka społeczna oraz poradnictwo psychospołeczne, rodzinne i mediacja. Na trzecim kierunku studiów, dzięki współpracy z Wydziałem Filologicznym US, studenci mogą zdobyć umiejętności posługiwania się językiem

włoskim, przechodząc kolejno pierwszy i drugi stopień studiów ze specjalnością mediacja językowa, kulturowa i turystyczna.

W nowej kadencji będę zmierzał do utworzenia na tych kierunkach nowych specjalizacji, aby w ten sposób poszerzyć możliwości zatrudnienia absolwentów. Nowe specjalności będą wynikiem przeprowadzanych na bieżąco analiz potrzeb rynku pracy naszego regionu.

2. Aktualnie pracownicy wydziału współpracują z różnymi wydziałami w kraju oraz z ośrodkami naukowymi za granicą: z Uniwersytetem w Bari i Foggii (Włochy), z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu w Greifswaldzie (Niemcy), z Instytutem

Teologii Katolickiej Uniwersytetu w Bambergu (Niemcy). Planuję poszerzenie zakresu tej współpracy z innymi ośrodkami naukowymi z Polski i zagranicy, co pozwoli na wyjazdy dydaktyczne i szkoleniowe (np. w ramach programu Erasmus+) zarówno nauczycielom akademickim, jak i studentom.

4. Władze i pracownicy wydziału zamierzają jeszcze bardziej wzmocnić kooperację ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi. Dotychczasowa współpraca z ośrodkami terapii zajęciowej, edukacyjnymi i charytatywnymi pozwalała m.in. na odbywanie praktyk przygotowujących studentów do podejmowania w przyszłości satysfakcjonującej pracy zawodowej. ♦

PROF. DR HAB. EWA KOMOROWSKA DZIEKAN WYDZIAŁU FILOLOGICZNEGO

Urodzona w 1957 roku w Krakowie, językoznawca. W 1980 roku ukończyła studia w Instytucie Filologii Rosyjskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, a w 1989 roku uzyskała stopień naukowy doktora nauk humanistycznych z zakresu językoznawstwa słowiańskiego również na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 2002 roku Rada Wydziału Filologicznego Uniwersytetu

Jagiellońskiego nadała jej stopień doktora habilitowanego w zakresie językoznawstwa indoeuropejskiego na podstawie dorobku naukowego oraz pracy *Leksykalno-semantyczna analiza parentezy postpozycyjnej w języku polskim i rosyjskim* (2002). Ewa Komorowska w 2002 roku została profesorem Uniwersytetu Szczecińskiego. W 2011 roku na podstawie dorobku naukowego i monografii *Barwa w języku polskim i rosyjskim. Rozważania semantyczne* (2010) uzyskała tytuł profesora, natomiast w 2012 roku – stanowisko profesora zwyczajnego na Uniwersytecie Szczecińskim.

Ewa Komorowska od 1984 roku jest związana z Uniwersytetem Szczecińskim, od 2000 roku jest kierownikiem Zakładu Języków i Kultur Słowiańskich w Instytucie Filologii Słowiańskiej US. W latach 2003–2007 była prodziekanem ds. studiów dziennych Wydziału Humanistycznego US, a w latach 2012–2016 pełniła funkcję Dziekana Wydziału Filologicznego US. W latach 2006–2012 była przewodniczącą Wydziału

dr hab. Beata
Kędzia-Klebeko, prof. US
prodziekan ds. nauki

dr Adrianna Seniów
prodziekan ds. kształcenia

dr Małgorzata Osiewicz-
Maternowska
prodziekan ds. studenckich

Nauk Społecznych Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego, a od 2012 roku jest prezesem tej organizacji.

Specjalizacja naukowa prof. Ewy Komorowskiej to: pragmalingwistyka, komunikacja językowo-kulturowa, badania konfrontatywne języków słowiańskich i germańskich. Wprowadziła do językoznawstwa termin „parenteza postpozycyjna”. Jest autorką pięciu monografii i jednego skryptu, a także współautorką trzech słowników będących efektem międzynarodowej współpracy: *Niemiecko-polskiego słownika frazeologii biblijnej z komentarzem historyczno-etymologicznym* (2010); *Rosyjsko-niemiecko-polskiego słownika aktywnych przysłów (z obcojęzycznymi paralelami i historyczno-kulturowymi komentarzami)* (2014); *Niemiecko-polskiego słownika skrzydlatych słów, czyli w 80 skrzydlatych słów dookoła świata* (2015). Opublikowała ponad sto artykułów naukowych w Polsce i za granicą. Ponadto blisko 50 książek ukazało się pod jej redakcją naukową (m.in. cykliczne publikacje: *Barwa w języku,*

literaturze i kulturze, tomy I – VI; *Komunikacja międzyludzka. Leksyka. Semantyka. Pragmatyka*, tomy I – V; *Świat Słowian w języku i kulturze*, tomy I – XI). Prof. Ewa Komorowska należy m.in. do Komitetu Słowianoznawstwa Polskiej Akademii Nauk, Komisji Frazeologicznej oraz Socjolingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów.

Jest inicjatorką i organizatorką corocznych międzynarodowych konferencji młodych naukowców z cyklu „Świat Słowian w języku i kulturze” (1997–2011) oraz „Komunikacja międzyludzka. Leksyka. Semantyka. Pragmatyka” (2010–2015), a także międzynarodowych sympozjów językoznawczych (*W kręgu koloru, przestrzeni i czasu* – 2008, *Liczba i miara w językach i kulturach świata* – 2011, *Stołość i zmienność w językach i kulturach świata* – 2014, *Emocje w językach i kulturach świata* – 2016) i warsztatów lingwistycznych.

Profesor Ewa Komorowska jest trzykrotną stypendystką DAAD (1997, 2004, 2009); prowadziła wykłady w ramach programu Erasmus w Instytutach Sławistyki Uniwersytetów w Rostocku (1997–2008), w Bordeaux 3 (2004–2009), w Granadzie (2007–2011), w Greifswaldzie (2006–2011). Kieruje trzema międzynarodowymi projektami naukowymi we współpracy z Uniwersytetami w Greifswaldzie (Niemcy), Granadzie (Hiszpania) i Bordeaux 3 (Francja).

Została odznaczona m.in. Brązowym Krzyżem Zasługi (2004), Medalem KEN (2006), Srebrnym Krzyżem Zasługi (2007), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2013).

PLANY NA BIEŻĄCĄ KADENCJĘ

Podczas mojej pierwszej kadencji dziekana Wydziału Filologicznego US (w latach 2012–2016) zostały zrealizowane najważniejsze cele wyznaczone na ten okres.

Przypomnijmy, że momentem przełomowym dla Wydziału Filologicznego US było uzyskanie pełnych praw akademickich dzięki otrzymaniu uprawnień habilitacyjnych w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa – to sukces naszych pracowników. Pierwsi naukowcy przeprowadzili już postępowania habilitacyjne w naszej jednostce, w najbliższych miesiącach planowane są kolejne.

W latach 2012–2016 znacznie zwiększyła się liczba studentów Wydziału Filologicznego (każdego roku przybywa blisko 200 studentów w stosunku do roku poprzedniego), m.in. dzięki uruchomieniu nowych kierunków: skandynawistyki – studiów norweskich, iberystyki – studiów hiszpańskich, a także germanistyki z dodatkowym językiem obcym (studia południowe). Oferta dydaktyczna została poszerzona o nowe specjalizacje z dodatkowymi językami obcymi (m.in. chińskim, szwedzkim, walijskim), a także – atrakcyjne z punktu widzenia pracodawców – moduły biznesowe, turystyczne itp.

W latach 2014–2016 – dzięki dofinansowaniu ministerialnemu – przeprowadzono modernizację budynku dydaktycznego nr 4 w kampusie przy al. Piastów. Obecnie remont jest finalizowany i już wkrótce rozpoczniemy zajęcia w nowoczesnych salach dydaktycznych.

Rozwój naukowy

W rozpoczynającej się kadencji 2016–2020 moim podstawowym zadaniem będzie wzmocnienie pozycji naukowej Wydziału Filologicznego i uzyskanie kategorii A w parametrycznej ocenie jednostek akademickich. W tym celu zostaną stworzone dogodne warunki do dalszego rozwoju naukowego pracowników wydziału oraz aplikowania o granty naukowe, w tym m.in. norweskie, które pozwolą na realizację projektów polsko-skandynawskich; unijne – na projekty językowo-kulturowe we współpracy z uczelniami zagranicznymi; z Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego.

Umieędzynarodowienie

Moim istotnym celem jest zwiększenie umieędzynarodowienia. Planuję w związku z tym podpisanie kolejnych umów w ramach programu Erasmus, umożliwiających wyjazdy zagraniczne pracownikom naukowemu, dydaktycznym i administracyjnym. Ponadto zwiększymy liczbę profesorów wizytujących, prowadzących zajęcia na różnych kierunkach. Już w roku akademickim 2016/2017 w naszej jednostce będą pracowali naukowcy m.in. z Norwegii, Hiszpanii i Niemiec. Wzbogacimy również ofertę zajęć prowadzonych przez zagranicznych naukowców metodą e-learningu.

Nadal będzie rozwijana współpraca z wybitnymi przedstawicielami nauk filologicznych zarówno z polskich, jak i z zagranicznych ośrodków – w szczególności z krajów skandynawskich (m.in. Hamar, Halden, Nesna, Lund), Hiszpanii (m.in. Granada, Barcelona, Murcia) oraz Niemiec (m.in. Greifswald) – w ramach prac kolegiów redakcyjnych, organizacji konferencji naukowych i warsztatów, projektów badawczych. Liczba międzynarodowych konferencji, w których coraz aktywniej biorą udział pracownicy Wydziału Filologicznego, jest imponująca i świadczy o włączeniu badań prowadzonych na naszym wydziale w nurt nauki europejskiej.

Co więcej, każdy student neofilologii będzie miał zapewnioną możliwość wyjazdu – na studia semestralne lub praktyki – do kraju, którego język studiuje.

Kształcenie

Zamierzam nadal poszerzać ofertę edukacyjną dzięki utworzeniu nowych kierunków na wydziale oraz interdyscyplinarnych kierunków międzywydziałowych. Planowane jest także uruchomienie kierunków studiów prowadzonych wspólnie z zagranicznymi uczelniami partnerskimi w Greifswaldzie, Granadzie i Hamar.

Oferta kształcenia będzie stale dostosowywana do potrzeb rynku pracy.

Od roku akademickiego 2016/2017 zostanie uruchomiony pierwszy w pełni anglojęzyczny kierunek na Wydziale Filologicznym: global communication, a także nowy interdyscyplinarny kierunek – utworzony wspólnie z Wydziałem Nauk Ekonomicznych i Zarządzania US: dziennikarstwo i zarządzanie mediami (studia drugiego stopnia).

Zamierzam również rozwijać skandynawistykę, na której obecnie wiodącym językiem jest norweski. W roku akademickim 2017/2018 zostanie uruchomiona skandynawistyka – studia

szwedzkie, a w dwa lata później skandynawistyka – studia duńskie. W ten sposób chciałabym doprowadzić do powstania – jedyne w Polsce – centrum języków i kultur skandynawskich. W planach jest także tworzenie kolejnych kierunków – m.in. sinologii oraz studiów latynoamerykańskich.

Ponadto przewiduję modyfikację programów kształcenia niektórych kierunków na Wydziale Filologicznym (m.in. filologii polskiej i kulturoznawstwa), tak aby dostosować nauczanie do potrzeb współczesnego rynku pracy, co – w moim przekonaniu – wpłynie na wzrost zainteresowania tymi kierunkami wśród kandydatów na studia.

Wśród planów na nadchodzącą kadencję należy wymienić również m.in. poszerzenie oferty studiów podyplomowych (m.in. o studia szwedzkie i duńskie oraz nauczanie języka polskiego jako obcego), kursów językowych i dokształcających, zajęć dla dzieci i młodzieży (poszerzenie oferty Uniwersytetu Dziecięcego „Mały poliglota” o dodatkowe języki, tj. szwedzki i włoski oraz wprowadzenie nowych języków do cyklu kursów przygotowujących do egzaminów „Akademia Filologa”), a także – zgodnie z ideą kształce-

nia przez całe życie – stworzenie oferty zajęć dla seniorów. W najbliższym czasie na wydziale rozpocznie działalność Uniwersytet Seniora „Poliglota”, w którego ramach proponujemy komunikacyjną naukę języków obcych oraz zajęcia kulturowe, literackie, warsztaty pisarskie itp.

Współpraca z otoczeniem

Będziemy nadal współpracować z biznesem lokalnym i międzynarodowym, organizując warsztaty, praktyki i staże dla studentów. Planujemy kooperację z lokalnymi strukturami samorządowymi, w tym z Urzędem Miasta Szczecin (organizacja Dni Skandynawskich) oraz z Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego, a także ze stowarzyszeniami – m.in. ze Szczecińskim Towarzystwem Naukowym podczas Zachodniopomorskiego Festiwalu Nauki, ze Stowarzyszeniem „Dom Nobla” (spotkania literackie), ze Stowarzyszeniem Księgarzy Polskich (ogólnopolskie konferencje o książkach) – i szkołami patronackimi (m.in. organizacja interdyscyplinarnych konferencji uczniowskich z V Liceum Ogólnokształcącym w Szczecinie). ♦

PROF. DR HAB. MAREK DUTKOWSKI DZIEKAN WYDZIAŁU NAUK O ZIEMI

Urodził się w 1954 roku w Sopocie. Uczęszczał do Szkół Podstawowych nr 9 i nr 4 oraz I Liceum Ogólnokształcącego w Gdyni. W latach 1973-1977 studiował geografię na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Gdańskiego, a w latach 1975-1977 – planowanie przestrzenne na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej. Magisterium z geografii uzyskał

w 1977 roku na podstawie pracy *Użytkowanie ziemi w Gdyni jako wyraz przemysłowej funkcji miasta*, napisanej pod kierunkiem doc. dr hab. Ewy Adrjanowskiej. W 1984 roku na Wydziale Biologii, Geografii i Oceanologii Uniwersytetu Gdańskiego uzyskał stopień naukowy doktora w dyscyplinie nauk geograficznych na podstawie pracy *Polaryzacja przestrzeni miejskiej aglomeracji gdańskiej*, której promotorem była również prof. dr hab. Ewa Adrjanowska. W latach 1988-1990 jako stypendysta niemieckiej Fundacji im. Aleksandra

dr hab. Anna Cedro, prof. US
prodziekan ds. nauki

dr hab. Igor Kavetsky,
prof. US
prodziekan ds. kształcenia

von Humboldta pracował na Uniwersytecie Bremeńskim. W 1996 roku na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu uzyskał na podstawie pracy *Konflikty w gospodarowaniu dobrami środowiskowymi* habilitację w dziedzinie nauk o Ziemi w zakresie geografii – geografia ekonomiczna. W 2005 roku otrzymał tytuł naukowy profesora nauk o Ziemi.

Specjalizuje się w geografii społeczno-ekonomicznej, gospodarce przestrzennej, planowaniu strategicz-

nym oraz polityce ekologicznej. Jest autorem ponad 250 publikacji i ekspertyz. Był promotorem ok. 150 prac magisterskich oraz 8 prac doktorskich. Pracuje również w charakterze doradcy samorządowego oraz eksperta na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym, w tym UE.

W latach 1999–2002 był pracownikiem Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku. Jest uczestnikiem licznych projektów międzynarodowych, zwłaszcza w regionie Morza Bałtyckiego.

W latach 1977–2001 był związany z Uniwersytetem Gdańskim, gdzie pracował na stanowiskach od asystenta stażysty do profesora nadzwyczajnego i kierownika katedry Geografii Rozwoju Regionalnego, której był założycielem. Od 2002 roku mieszka i pracuje w Szczecinie – w latach 2002–2007 jako profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Szczecińskiego. W latach 2002–2004 kierował Zakładem Rozwoju Regionalnego, a następnie w latach 2004–2008 Zakładem Geografii Ekonomicznej i Polityki Regionalnej w Instytucie Nauk o Morzu Uniwersytetu Szczecińskiego.

W latach 2004–2009 pracował jako profesor w Zachodniopomorskiej Wyższej Szkole Biznesu w Szczecinie. Od 2007 roku jest profesorem zwyczajnym Uniwersytetu Szczecińskiego. W latach 2008–2016 pełnił funkcję prodziekana ds. nauki, a aktualnie jest dziekanem Wydziału Nauk o Ziemi i kierownikiem Katedry Badań Miast i Regionów. Od 2000 roku jest członkiem Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju przy Prezydium PAN oraz niemieckiej Akademii für Raumforschung und Landesplanung, a także Komitetu Nauk Geograficznych PAN w kadencji 2016–2020.

PLANY WŁADZ DZIEKAŃSKICH WYDZIAŁU NAUK O ZIEMI UNIwersYTETU SZCZECIŃSKIEGO W KADENCJI 2016–2020

W obszarze badań naukowych:

1. Umocnienie i dostosowanie do poziomu międzynarodowego, a nawet światowego, przedsięwzięć naukowych podejmowanych przez pracowników i doktorantów wydziału.
2. Zwiększenie aktywności i skuteczności pracowników i doktorantów wydziału w pozyskiwaniu krajowych i międzynarodowych grantów naukowych, zwłaszcza finansowanych ze środków Unii Europejskiej.
3. Utrwalenie i intensyfikacja oraz poszerzenie istniejących kontaktów z uczelniami, jednostkami badawczymi oraz indywidualnymi naukowcami, w tym poprzez udział w międzynarodowych konsorcjach grantowych, sieciach współpracy naukowej oraz programach wymiany studentów i wykładowców.

4. Podniesienie kategorii wydziału w ocenach ministerialnych, a także pozycji w rankingach medialnych.

W obszarze kształcenia i wychowania:

1. Dostosowanie oferty edukacyjnej do regionalnych, krajowych i międzynarodowych realiów społecznych i ekonomicznych
2. Poszerzenie oferty edukacyjnej dla obcokrajowców, w tym spoza Unii Europejskiej.
3. Wprowadzanie nowych form kształcenia (studia podyplomowe, szkoły letnie, kursy, warsztaty, zdalne nauczanie).
4. Umocnienie pozycji wydziału jako krajowego i międzynarodowego ośrodka kształcenia młodej kadry naukowej.

W obszarze współpracy z gospodarką, regionem i miastem:

1. Pełne wykorzystanie potencjału Centrum Dydaktyczno-Badawczego Nauk Przyrodniczych, Muzeum Geologicznego, Stacji Morskiej w Międzyzdrojach oraz Stacji Meteorologicznej dla celów edukacji akademickiej, szkolnej i powszechnej.
2. Podjęcie przedsięwzięć badawczych, aplikacyjnych oraz edukacyjnych i wychowawczych bezpośrednio związanych ze Szczecinem i Pomorzem Zachodnim.
3. Kontynuacja istniejących i wprowadzanie nowych form stałej współpracy z przedsiębiorstwami, a także instytucjami i organizacjami społecznymi Szczecina, Pomorza Zachodniego i Polski Zachodniej.

W obszarze finansów i organizacji:

1. Zachowanie i utrwalenie stabilizacji finansowej wydziału.
2. Lepsze dostosowanie wewnętrznej organizacji wydziału, w tym wielkości i struktury zatrudnienia do aktualnych i nowych zadań badawczych, edukacyjnych i aplikacyjnych.
3. Intensyfikacja i unowocześnienie promocji i marketingu produktów naukowych i edukacyjnych wydziału. ♦

DR HAB. JERZY EIDER, PROF. US
DZIEKAN WYDZIAŁU KULTURY FIZYCZNEJ
I PROMOCJI ZDROWIA

Urodzony w 1951 roku w Chojnicach. Tytuł magistra wychowania fizycznego uzyskał w 1973 roku, doktora nauk wychowania fizycznego – w 1981 roku, a doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej – w 2002 roku. Od czerwca 2002 roku jest profesorem nadzwyczajnym Uniwersytetu Szczecińskiego. Ze szkolnictwem wyższym związał się w 1975 roku,

będąc w latach 1975–1985 pracownikiem Wydziału Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie, a od 1985 roku Instytutu Kultury Fizycznej Wydziału Nauk Przyrodniczych, następnie Wydziału Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia Uniwersytetu Szczecińskiego.

Piastował funkcje: kierownika Zespołu Dydaktycznego Sportów Różnych IKF WNP US, Zakładu Sportów Różnych IKF WNP US, Sportów Indywidualnych IKF WNP US, obecnie Sportów Indywidualnych WKFiPZ US; zastępcy dyrektora IKF WNP US, dyrektora IKF WNP US; prodziekana Wydziału Nauk Przyrodniczych ds. Instytutu Kultury Fizycznej; dziekana ówczesnie nowo utworzonego Wydziału Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia US (2011–2012); dziekana WKFiPZ US (2012–2016). Był członkiem Senatu US w latach 2008–2012, 2012–2016 i jest nim także obecnie.

Prof. Jerzy Eider zajmuje się problematyką naukową w zakresie rozwoju somatycznego i motorycznego osób będących w różnym wieku, nowoczesnych form ruchowych – wpływu ich uprawiania na organizm ludzki, historycznych aspektów olimpijskich i par olimpijskich oraz historii działalności WWF WSP, IKF WNP US i WKFiPZ US.

Łączna liczba jego publikacji to 255 – w wydawnictwach krajowych i zagranicznych, w tym 11 monografii, redakcja naukowa 12 opracowań monograficznych, autorstwo sześciu podręczników akademickich oraz dziewięciu ich wznowień. Prof. Jerzy Eider jest promotorem trzech zakończonych przewodów doktorskich (w tym dr. Marka Kolbowicza, mistrza olimpijskiego w wioślarstwie) oraz dwóch otwartych.

W latach 2004–2012 był redaktorem naukowym „Zeszytów Naukowych US”: „Prace Instytutu Kultury Fizycznej”, a od 2012 roku jest redaktorem naukowym

dr hab. Renata Urban,
 prof. US
 prodziekan ds. nauki

dr hab. Teresa Zwierko,
 prof. US
 prodziekan ds. kształcenia

dr Katarzyna Kotarska
 prodziekan ds. studenckich

czasopisma „Central European Journal of Sport Sciences and Medicine”.

Na WKFiPZ US prowadzi seminaria magisterskie i licencjackie na kierunkach studiów: wychowanie fizyczne, turystyka i rekreacja. Był promotorem ponad 400 prac magisterskich. Jako nauczyciel akademicki w latach 1977–2015 za swe osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne otrzymywał nagrody rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej siedmiokrotnie, a Uniwersytetu Szczecińskiego – dwudziestokrotnie.

Od 2003 roku jest przewodniczącym Rady Sportu Gminy Miasto Szczecin, a od 2006 roku – członkiem Zarządu Zachodniopomorskiej Rady Olimpijskiej.

PLANY NA KADENCJĘ 2016–2020

Nauka

1. Rozwój potencjału naukowo-badawczego i organizacyjnego Centrum Badań Strukturalno-Funkcjonalnych Człowieka WKFiPZ w zakresie badań nad fizjologią wysiłku, genetyką w sporcie, biochemią i kinezyologią.
2. Realizacja zadań badawczych oraz celów rozwojowych w ramach projektu Centrum Badań Strukturalno-Funkcjonalnych Człowieka WKFiPZ, współfinansowanego przy udziale władz marszałkowskich województwa zachodniopomorskiego.
3. Zintensyfikowanie działań na rzecz rozwoju naukowego kadry naukowo-dydaktycznej wydziału, czego efektem powinny być kolejne awanse na stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego oraz tytuły profesorskie.
4. Promowanie mobilności kadry naukowo-dy-

- daktycznej poprzez udział w stażach naukowych w renomowanych ośrodkach naukowych w kraju i za granicą.
- Organizowanie krajowych i międzynarodowych konferencji – w tym kontynuacja cyklicznej „Ogólnopolskiej Konferencji Młodych Naukowców” – z dziedziny nauk o kulturze fizycznej, nauk o zdrowiu, nauk medycznych we współpracy m.in. z Polskim Towarzystwem Naukowym Kultury Fizycznej, Polskim Towarzystwem Nauk Społecznych o Sporcie.
  - Wspieranie pracowników naukowo-dydaktycznych w ich działalności publikacyjnej, obejmującej efekty badań własnych i zespołów badawczych zarówno w autorskich monografiach naukowych, jak i wysoko punktowanych czasopismach; utrzymanie na wysokim poziomie naukowym czasopisma wydziałowego „Central European Journal of Sport Sciences and Medicine”.
  - Starania o uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia doktora w zakresie nauk o zdrowiu poprzez wspieranie rozwoju naukowego własnej kadry oraz pozyskanie nowych pracowników.

Kształcenie

- Powołanie nowego kierunku diagnostyka sportowa.
- Otwarcie nowej specjalności trener zdrowia w ramach kierunku zdrowie publiczne, specjalizacji trener personal-

- ny na kierunku wychowanie fizyczne, specjalności turystyka outdoorowa na kierunku turystyka i rekreacja
- Prace przygotowawcze do otwarcia w przyszłości kierunku fizjoterapia.
- Zwiększenie atrakcyjności studiów poprzez wprowadzanie możliwości osiągnięcia przez studentów dodatkowych kwalifikacji zawodowych, tj. instruktor i trener: sportu, rekreacji ruchowej, personalny, zdrowia.

Inwestycje

- Całkowity remont głównego budynku WKFiPZ mieszczącego się przy ulicy Piastów 40B, blok 6, finansowany ze środków MNiSW.

Studenci

- Wspieranie samorządu studenckiego w działaniach podejmowanych na rzecz społeczności akademickiej w integracji międzykierunkowej i uczelnianej, m.in. poprzez organizowanie wspólnych obozów i wydarzeń.
- Sprzysianie rozwojowi studenckiego ruchu naukowego, sportowego i kulturalnego.
- Zmodyfikowanie indywidualnego programu kształcenia dla wybitnych sportowców i dostosowanie toku studiów do treningów. ♦

PROF. DR HAB. JERZY DUDZIŃSKI DZIEKAN ZAMIEJSCOWEGO WYDZIAŁU SPOŁECZNO-EKONOMICZNEGO W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

Urodzony w 1947 roku w Luboniu. Studia na Wydziale Inżynieryjno-Ekonomicznym Transportu Politechniki Szczecińskiej ukończył w 1970 roku. Stopień doktora nauk ekonomicznych uzyskał w 1973 roku, a stopień doktora habilitowanego – w 1984 roku. Tytuł profesora nauk ekonomicznych otrzymał w 1993 roku.

Wieloletni kierownik Katedry Handlu Zagranicznego i Międzynarodowych Stosunków Ekonomicznych US, którą zorganizował od podstaw na początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku. W latach 1987–1991 był dyrektorem Instytutu Ekonomii US, a także przewodniczącym Podkomisji handlu Zagranicznego Oddziału PAN w Szczecinie.

Odnaczony został m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (1984), Złotą Odznaką Honorową „Za zasługi dla województwa gorzowskiego” (1980), Odznaką Gryfa

dr Karol Sroka
prodziekan ds. naukowych
i rozwoju

dr Jarosław Narękwicz
prodziekan ds. studenckich

Pomorskiego (1980) oraz Srebrną Odznaką Honorową Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (1978). Otrzymał nagrodę ministra za pierwszą w kraju pracę poświęconą specyficznej grupie krajów słabo zaawansowanych ekonomicznie pt. *Najsłabiej rozwinięte kraje Trzeciego Świata* (1987).

Główne obszary zainteresowań naukowych profesora Dudzińskiego to: międzynarodowe stosunki ekonomiczne, ze szczególnym uwzględnieniem teorii

i praktyki funkcjonowania cen światowych, problematyka finansyzacji międzynarodowych rynków towarowych, problemy i czynniki rozwoju krajów rozwijających się. Profesor jest autorem około 200 publikacji naukowych, w tym ponad 20 podręczników akademickich, a także promotorem 6 zakończonych przewodów doktorskich i ponad 500 prac magisterskich i licencjackich.

KIERUNKI ROZWOJU WYDZIAŁU W KADENCJI 2016-2020:

Działalność Zamiejscowego Wydziału Społeczno-Ekonomicznego US w Gorzowie to konsekwencja m.in. półwiecznych związków naszego środowiska naukowego z tym miastem, zainicjowanych w połowie lat sześćdziesiątych, kiedy to został utworzony Punkt Konsultacyjny Politechniki Szczecińskiej, przekształcony później w Punkt Konsultacyjny Uniwersytetu Szczecińskiego.

Od 1 lipca 2015 roku ZWSE w Gorzowie Wielkopolskim działa w zmienionych warunkach organizacyjno-prawnych, wynikających z połączenia z Zamiejscowym Wydziałem Administracji w Jarocinie, dzięki czemu nastąpiło wzmocnienie kadry oraz poszerzenie oferty dydaktycznej o kierunek administracja.

Już w roku akademickim 2015/2016 studenci rozpoczęli naukę na studiach II stopnia na kierunku administracja, a od roku 2016/2017 wydział uruchomił także studia licencjackie na tym kierunku.

Współpraca z Wydziałem Filologicznym US zaowocowała natomiast w roku akademickim 2016/2017 studiami licencjackimi na kierunku komunikacja medialna i wizerunkowa, co obrazuje stopniowe zwiększanie liczby kierunków kształcenia z zakresu nauk społecznych (obecnie cztery).

Funkcjonujący od roku akademickiego 2014/2015 kierunek finanse i rachunkowość. spotkał się zainteresowaniem maturzystów, a liczba studentów systematycznie rośnie, dlatego planuje-

my umożliwienie im kontynuacji kształcenia na studiach magisterskich i to już od roku akademickiego 2017/2018.

Wydział poszerzać będzie również ofertę kierowaną do osób pracujących posiadających wyższe wykształcenie, którzy chcieliby podnieść swoje kwalifikacje zawodowe. Planujemy utworzenie kierunków studiów podyplomowych – analiza finansowa w zarządzaniu przedsiębiorstwem czy zarządzanie kapitałem ludzkim obok prowadzonego od poprzedniego roku akademickiego kierunku business coaching.

Zamiejscowy Wydział Społeczno-Ekonomiczny wydaje istniejący od 2009 roku własny zeszyt naukowy „Studia Administracyjne”. Opublikowano także dwie monografie pokonferencyjne o charakterze wydawnictw centralnych (*Problemy gospodarki międzynarodowej, krajowej i regionalnej*).

W działalności edukacyjnej wydział zamierza – zarówno na poziomie studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych – spełniać oczekiwania studentów poprzez kształcenie ich na wysokim i systematycznie podnoszonym poziomie oraz przekazywać im wiedzę przydatną w pracy zawodowej

Przewidywany rozwój wydziału obejmuje również stworzenie ośrodka o charakterze naukowo-badawczym, współpracującego z innymi ośrodkami naukowymi.

Priorytetem władz i pracowników wydziału jest również dalsze rozszerzanie współpracy z instytucjami i przedsiębiorstwami będącymi potencjalnymi pracodawcami naszych absolwentów. W tym celu będą organizowane seminaria i spotkania z praktykami życia gospodarczego, których efektem będą konkretne propozycje zmian w programach kształcenia, umożliwiające kształcenie przez wydział studentów z kompetencjami zgodnymi z oczekiwaniami i sygnałami płynącymi z lokalnego rynku. ♦

MGR INŻ. ANDRZEJ JAKUBOWSKI KANCLERZ UNIWERSYTETU SZCZECIŃSKIEGO

Urodzony w 1953 roku w Warszawie. Ukończył Technikum Elektroniczno-Elektryczne w Bydgoszczy na Wydziale Telekomunikacji. Tytuł zawodowy magistra inżyniera technologa materiałów otrzymał w 1979 roku w Instytucie Inżynierii Materiałowej Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Koszalinie (obecnie Politechnika Koszalińska).

Studia podyplomowe z rachunkowości ukończył na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warmiń-

sko-Mazurskiego w Olsztynie w 2001 roku. Trzy lata później ukończył Akademię Liderów Samorządowych w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu. Odbył również wiele kursów i szkoleń z zakresu obronności, finansowania przedsiębiorstw w EY Academy of Business, w tym kurs do rad nadzorczych. Posiada wykształcenie i doświadczenie zawodowe w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi, administracji samorządowej oraz budżetowania i zarządzania projektami inwestycyjnymi, wspieranymi środkami unijnymi.

Przedsiębiorca, menadżer, samorządowiec wszyst-

kich szczebli samorządu terytorialnego: od zastępcy burmistrza, poprzez wiceprezydenta miasta Koszalina, do wicemarszałka województwa zachodniopomorskiego. Sprawował wiele funkcji w komisjach samorządowych zarówno na szczeblu lokalnym, jak i krajowym. Jednocześnie brał czynny udział w realizacji wielu strategicznych projektów inwestycyjnych, finansowanych z budżetu państwa i środków Unii Europejskiej

Aktywny działacz społeczny, współorganizator akcji charytatywnych na rzecz społeczności lokalnej i międzynarodowej: zorganizował m.in. pierwszy integracyjny Połów Morski na Wózkach Inwalidzkich – Bałtyk 2013. Jest członkiem i współzałożycielem wielu stowarzyszeń użyteczności publicznej.

Jego pasją są działania kulturalne i społeczne, ochrona zabytków oraz aktywność sportowa. Biega na długie dystanse, nurkuje, „morsuje”.

ZAMIERZENIA I CELE STRATEGICZNE NA BIEŻĄCĄ KADENCJĘ:

Wyznaczone cele zamierzam osiągać zgodnie z zaktualizowaną „Strategią Rozwoju US”. Zadania kanclerza są precyzyjnie określone przepisami prawa i regulaminami obowiązującymi na uczelni,

jednak obejmując swe stanowisko, postawiłem przed sobą cele związane nie tylko z efektywnym administrowaniem oraz racjonalnym zarządzaniem majątkiem, finansami i zasobami ludzkimi. Poprawa jakości pracy możliwa jest dzięki ewolucyjnej reformie organizacji działów administracji oraz podnoszeniu umiejętności pracowników poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach zawodowych. Planuję zbudowanie stabilnego i odpowiedzialnego zespołu przy jednoczesnej stabilizacji zatrudnienia.

Zamierzam również współpracować z władzami rektorskimi i dziekańskimi oraz z całą społecznością akademicką w celu podniesienia prestiżu uczelni. Wykorzystując swe dotychczasowe doświadczenie zawodowe, chcę pełnić rolę doradczą i opiniującą w zakresie nowych wyzwań, związanych z Ustawą o szkolnictwie wyższym i nowych propozycjach ministerialnych dotyczących finansowania.

Planuję także zainicjowanie procesu konsolidacji uczelni szczecińskich wokół wspólnych celów gospodarczych, zamówień publicznych, w tym zamówień grupowych, np. na dostawę energii elektrycznej, a także podejmowania kooperacji w pozyskiwaniu środków z budżetu państwa i UE na cele naukowo-dydaktyczne i inwestycyjne. ♦

LISTA SENATORÓW UNIwersYTETU SZCZECIŃSKIEGO W KADENCJI 2016-2020

REKTORZY I DZIEKANI:

prof. dr hab. Edward Włodarczyk
 prof. dr hab. Marek Górski
 prof. dr hab. Waldemar Gos
 dr hab. Jacek Styszyński, prof. US
 dr hab. Jacek Buko, prof. US
 prof. dr hab. Ewa Komorowska
 dr hab. Urszula Chęcińska, prof. US
 dr hab. Andrzej Zawal, prof. US
 dr hab. Jerzy Eider, prof. US
 prof. dr hab. Zbigniew Konrad Czernski
 prof. dr hab. Waldemar Tarczyński
 prof. dr hab. Marek Dutkowski
 dr hab. Zbigniew Kuniewicz, prof. US
 ks. dr hab. Kazimierz Dullak, prof. US
 prof. dr hab. Juliusz Engelhardt
 prof. dr hab. Jerzy Dudziński

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY

dr hab. Beata Kędzia-Klebeko, prof. US
 prof. dr hab. Andrzej Skrendo
 dr hab. Roman Gawarkiewicz
 dr Adrianna Seniów

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

prof. dr hab. Barbara Kromolicka
 prof. dr hab. Janusz Ruskowski
 dr hab. Maciej Witek, prof. US
 dr Liana Hurska-Kowalczyk

WYDZIAŁ BIOLOGII

dr hab. Lidia Skuza, prof. US
 prof. dr hab. Jan Kępczyński
 dr Magdalena Archem

WYDZIAŁ KULTURY FIZYCZNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

prof. dr hab. n. med. Marian Sygit
 dr hab. Joanna Kruk, prof. US
 dr Wioletta Łubkowska

WYDZIAŁ

MATEMATYCZNO-FIZYCZNY

prof. dr hab. Mariusz Dąbrowski
 dr hab. Małgorzata Makiewicz, prof. US
 dr Jarosław Woźniak

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI

prof. dr hab. Ryszard K. Borówka
 dr hab. Igor Kavetsky, prof. US
 dr Małgorzata Świątek

WYDZIAŁ NAUK EKONOMICZNYCH I ZARZĄDZANIA

dr hab. Jacek Batóg, prof. US
 dr Małgorzata Guzowska
 prof. dr hab. Iga Rudawska
 prof. dr hab. Agnieszka Szewczyk

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska, prof. US
 prof. dr hab. Łukasz Pohl
 dr Ewelina Cała-Wacinkiewicz

WYDZIAŁ TEOLOGICZNY

ks. dr hab. Grzegorz Chojnacki
 dr hab. Iwona Jazukiewicz, prof. US
 dr Angelo Rella

WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA I EKONOMIKI USŁUG

prof. dr hab. Krystyna Brzozowska
 dr Daniel Dąbrowski
 dr hab. Krzysztof Wesołowski, prof. US

ZAMIEJSCOWY WYDZIAŁ SPOŁECZNO-EKONOMICZNY W GORZOWIE WLKP.

dr hab. Henryk Haak, prof. US
 dr Karol Sroka
 dr hab. Marek Suchanek, prof. US

JEDNOSTKI MIĘDZYWYDZIAŁOWE

dr Piotr Wahl – dyrektor Akademickiego Centrum
Kształcenia Językowego
mgr Cezary Janiszyn – Studium Wychowania Fizycznego
i Sportu
dr hab. Małgorzata Machałek, prof. US – kierownik
Uniwersyteckiego Centrum Edukacyjnego

**PRZEDSTAWICIELE PRACOWNIKÓW
NIEBĘDĄCYCH NAUCZYCIELAMI
AKADEMICKIMI**

mgr Bożena Burdziak – Wydział Filologiczny
mgr Agnieszka Drabik – Wydział Zarządzania
i Ekonomiki Usług
mgr Urszula Ganakowska – Biblioteka Główna US
mgr Rafał Skorasiński – kierownik Uniwersyteckiego
Centrum Informatycznego
mgr Jan Wieczorek – kierownik obiektu
Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania

PRZEDSTAWICIELE SAMORZĄDU STUDENCKIEGO

Magdalena Ankiewicz
Marzena Jabłońska
Enea Jorgji
Marcin Juszczynski
Oliwia Kamińska
Sasha Kordzielewski

Karol Kowalski
Magdalena Koziara
Patrik Kupis
Patrik Nowak
Waldemar Pluta
Mateusz Pulikowski
Agnieszka Sikorska
Krystian Strzałkowski
Katarzyna Woińska
Agata Wójcik

PRZEDSTAWICIEL SAMORZĄDU DOKTORANTÓW

mgr Daria Zarzeczna – Uczelniana Rada Samorządu
Doktorantów

UCZESTNICY POSIEDZEŃ Z GŁOSEM DORADCZYM

prof. dr hab. Radosław Gaziński – dyrektor Biblioteki Głównej US
mgr inż. Andrzej Jakubowski – kanclerz US
mgr Andrzej Kuciński – kvestor US

PRZEDSTAWICIELE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

mgr Gabriela Chojnacka – Związek Zawodowy Pracowników
Niebędących Nauczycielami Akademickimi
mgr Sebastian Sahajdak – Komisja Uczelniana
NSZZ „Solidarność”
dr hab. Danuta Umiałowska, prof. US – Związek
Nauczycielstwa Polskiego

Członkowie Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego

Pierwsze posiedzenie senatu w kadencji 2016-2020.
Jolanta Waszkiewicz, długoletnia kierowniczka Działu
Spraw Osobowych oraz dr hab. Iwona Markowicz,
prof. US (WNEiZ) i dr hab. Dariusz Milewski,
prof. US (WZiEU), którzy objęli stanowiska profesorów
nadzwyczajnych Uniwersytetu Szczecińskiego.
Laureatki corocznego konkursu na najlepszego
młodego naukowca US: Elżbieta Szaruga (WZiEU)
oraz Aleksandra Grzemska (WF US).

Fot. Filip Kacalski

Inauguracja roku akademickiego 2016/17 na Uniwersytecie Szczecińskim

Przemówienie JM Rektora prof. dr. hab. Edwarda Włodarczyka, wygłoszone podczas inauguracji roku akademickiego 2016/2017 w dniu 30.09.2016 w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Humanistycznym US.

prof. dr. hab.
Edward Włodarczyk

JM Rektor
Uniwersytet Szczeciński

Panie Prezydencie Miasta,
Eksceleńco Księżę Biskupie,
Państwo Parlamentarzyści Sejmu
i Senatu Rzeczypospolitej,
Wysoki Senacie,
Szanowni Goście,
Drodzy Studenci,

Na konferencji z 9 września tego roku dr Jarosław Gowin, wicepremier, minister nauki i szkolnictwa wyższego przedstawił „Strategię na rzecz doskonałości naukowej, nowoczesnego szkolnictwa wyższego, partnerstwa z biznesem i społecznej odpowiedzialności nauki”, w tym między innymi plan powoływania uniwersytetów badawczych, uwolnionych od powinności prowadzenia dydaktyki. To ważna propozycja, która wpisuje się w toczącą się od kilku lat szeroką dyskusję o tym, jak powinno funkcjonować polskie szkolnictwo wyższe i jak należy zintensyfikować badania naukowe.

„Nie będzie, jak było. I nie będzie jak jest. Stoimy przed bardzo ograniczonym wyborem. Albo inteligentnie dostosujemy system, albo go bezrozumnie zniszczymy” – te słowa brytyjskiego ekonomisty i socjologa prof. Guya Standinga, wypowiedziane przed rokiem, nie straciły aktualności i są nie tylko syntetycznym ujęciem skomplikowanej sytuacji polskiego szkolnictwa wyższego, ale odnoszą się także do uniwersytetów europejskich.

Nowa kadencja władz rektorskich i wydziałowych w latach 2016–2020 nie będzie zatem należała

do łatwych, gdyż mimo prób zmiany sytuacji, a może właśnie z powodu ciągłych i zapowiadanych kolejnych reform, kondycja nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce nie jest dobra. Rodzi się pytanie, jak w następnych czterech latach powinien funkcjonować Uniwersytet Szczeciński, zwłaszcza w świetle rządowej, nieco rewolucyjnej, propozycji nowego algorytmu zasad finansowania wyższych uczelni.

„E PLURIBUS UNUM”

W takiej sytuacji hasło mojego programu wyborczego „E pluribus unum” – „Z wielu jedno” czynię z całym przekonaniem głównym zadaniem swoim i prorektorów. Chciałbym również, by identyfikowali się z nim nie tylko dziekani i prodziekani, ale również cała społeczność akademicka US. Aby móc w pełni realizować swoją ambitną misję, uniwersytet powinien bowiem stanowić przede wszystkim wspólnotę naukowców, studentów, pracowników administracji oraz jednostek organizacyjnych.

„E pluribus unum” – ta piękna sentencja, przypisywana Wergiliuszowi, stanowiąca również w 1776 roku myśl przewodnią działania Komisji Kongresu Kontynentalnego, w której Benjamin Franklin, Thomas Jefferson i John Adams opracowali podwaliny Stanów Zjednoczonych, może także służyć wzmocnieniu US i dać podstawy do realizacji naszych ambitnych planów. Uniwersytet to dobro wspólne, które należy pielegnować, współpracując z sobą na poziomie wydziałów i w wymiarze całej uczelni. Tę niezbędną kooperację powinniśmy stale wzmacniać. Bez silnego

Inauguracja roku akademickiego 2016/17.
Przemawia JM Rektor prof. dr hab. Edward Włodarczyk

Fot. Filip Kacalski

uniwersytetu nie będzie bowiem mocnych wydziałów i odwrotnie.

Powołam się w tym miejscu na zaktualizowaną „Strategię Rozwoju US” Sformułowane w niej cele zostały określone na podstawie rzetelnej diagnozy i władze uczelni wszystkich szczebli powinny je systematycznie realizować. Są one następujące:

1. Podniesienie jakości badań naukowych.
2. Podniesienie jakości i poziomu kształcenia.
3. Wspieranie rozwoju kapitału intelektualnego uczelni.
4. Współpraca z otoczeniem gospodarczym, społecznym, kulturalnym.
5. Podniesienie sprawności i poprawa organizacji uczelni.
6. Zachowanie stabilności finansowej.

Swoją misję US powinien wdrażać w życie, traktując równorzędnie swe dwa

podstawowe i ustawowe zadania: prowadzenia badań i kształcenia studentów. Dorobek naukowy i wysoka ranga prowadzonych badań muszą mieć odbicie w poziomie kształcenia i profilu proponowanych kierunków.

UPRAWNIENIA I AWANSE NAUKOWE

Przypomnijmy, że w kadencji 2012–2016 US podwoił – z sześciu do dwunastu – liczbę pełnych uprawnień akademickich. Ten ogromny sukces został wypracowany wspólnie i stał się udziałem całego środowiska akademickiego uniwersytetu. Obecnie cztery wydziały posiadają po dwa prawa do nadawania stopnia doktora habilitowanego (WNEiZ, WH, WZiEU, WF). Uzytkaliśmy również dwa nowe uprawnienia do doktoryzowania. Co ważne, obecnie wszystkie miejscowe wydziały naszego uniwersytetu mają przynajmniej prawo do nadawania stopnia doktora. W nowej

kadencji liczba pełnych uprawnień akademickich powinna wzrosnąć do 15, zaś liczbę uprawnień do doktoryzowania także należy powiększyć – przynajmniej do 24 (dzisiaj mamy ich 19). Władze uniwersytetu będą szczególnie sprzyjać uzyskaniu nowych uprawnień do doktoryzowania na Wydziale Biologii oraz Wydziale Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia, gdyż te jednostki naukowe będą umacniać naszą pozycję w trzecim obszarze uprawnień przewidzianych ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym, tj. w dziedzinie nauk o życiu.

Przyznane US prawa do nadawania różnych stopni naukowych są wypadkową rozwoju badań, rozwoju naukowego i awansów naukowych wielu pracowników. Lata 2013–2014 przyniosły niespotykany wcześniej wzrost w awansach na stopień doktora habilitowanego, który uzyskało ponad 70 osób. Równie szybko w minionej kadencji przyrastała liczba profesur tytułarnych – otrzymała ją 20 osób.

GRANTY I PROJEKTY

Pozycję naukową US powinny wzmacniać projekty badawcze finansowane z różnych źródeł. Obecnie dominują granty badawcze z Narodowego Centrum Nauki oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Do tej pory zarówno pracownicy US, jak i sama uczelnia, stosunkowo rzadko wykorzystywali środki finansowe, jakimi dysponuje Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej, która w tym roku, przypomnijmy, świętuje pełne sukcesów 25-lecie istnienia. Zachętą do skutecznego aplikowania o nowe granty będzie możliwość obniżenia dla szczególnie aktywnych badaczy pensum dydaktycznego.

Wyższe uczelnie, w tym Uniwersytet Szczeciński, ocenia się również z perspektywy powiązań z gospodarką i finansowania innowacyjnych badań przez sektor przemysłowy. Na tym polu mamy pierwsze sukcesy (umowa z Orlenem). Owocne działania niektórych wydziałów powinny wskazywać kierunek działań innym. Europejskie środki finansowe przeznaczone na naukę, zwłaszcza w projekcie ramowym Horyzont 2020, mogą trafiać do uczelni dzięki współpracy z partnerami gospodarczymi. Także i na tym polu mamy już pierwsze sukcesy (realizowany przez zespół prof. A. Witkowskiego na WNoZ projekt, którego liderem jest uniwersytet w Le Mans). Skuteczność w składaniu aplikacji będzie większa, jeśli rozszerzymy kontakty z zagranicznymi ośrodkami naukowymi i w większym stopniu umiędzynarodowimy nasze badania. Mamy na tym polu osiągnięcia, ale skala działań w tym obszarze powinna być zdecydowanie większa. Musimy przy tym pamiętać, że do 2020 roku promowane będą tematy badawcze, które cechować powinna nie tylko wysoka jakość, ale także interdyscyplinarność oraz innowacyjność, możliwe dzięki m.in. wykorzystaniu istniejącej już infrastruktury. Ważnym celem dla całego uniwersytetu i dla poszczególnych jego jednostek nauko-

wych musi być poprawa oceny parametrycznej – w najbliższej, przypadającej na 2017 rok, w kategorii A powinny znaleźć się przynajmniej cztery wydziały uniwersytetu. Niemal wszystkie wydziały posiadają dobrą podstawę do osiągnięcia tego celu, czyli wzbogacony w ostatnich latach dorobek naukowy.

Miarą rozwoju naukowego są również wydawane na uczelni czasopisma. W dokonanej w bieżącym roku ocenie parametrycznej 31 czasopism naukowych US odnieśliśmy sukces, gdyż kilka naszych periodyków uzyskało wysoką punktację. Maksymalną liczbę 15 punktów uzyskała „Przeszłość Demograficzna Polski” wydawana wspólnie z Komitetem Nauk Demograficznych PAN (redaktor dr hab. Dariusz Chojecki, prof. US). Jednocześnie trzydziestu procentom naszych czasopism przyznano mniej niż połowę punktów możliwych do uzyskania. Konieczna jest zatem dodatkowa ewaluacja wewnętrzna i przeprowadzenie niezbędnych zmian w polityce wydawniczej.

JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA

Kolejnym wielkim wyzwaniem dla naszej społeczności uniwersyteckiej, które jest ściśle powiązane z rozwojem naukowym, staje się podniesienie jakości i poziomu kształcenia. Realizacja tego celu gwarantuje studentom możliwość zdobycia takiej wiedzy i takich umiejętności, które zapewnią im uwieńczone sukcesem wejście na rynek pracy, ale także, co bardzo ważne – umożliwią świadome i odpowiedzialne podjęcie ról społecznych i powinności obywatelskich.

Dbając o wysoką jakość kształcenia i stwarzanie możliwości zdobywania kompleksowej wiedzy kierunkowej, uczelnia wyższa spełnia nie tylko swoje zadanie ustawowe, lecz wypełnia jednocześnie powinność wobec regionu i kraju. Będziemy zatem rozwijać w sposób racjonalny ofertę programową, uwzględniając zarówno po-

trzeby rynku, jak też indywidualne potrzeby studentów. Będziemy tworzyć kierunki studiów przydatne gospodarce i wdrażać nowoczesne techniki i formy kształcenia. Uwzględnione zostaną również postulaty, pochodzące nie tylko ze środowiska akademickiego, dotyczące kształcenia interdyscyplinarnego. Pierwsze nasze doświadczenia wynikające z prowadzenia studiów ekonomiczno-prawnych pokazują, że na takie kierunki jest zapotrzebowanie. Powtórzę po raz kolejny to, co twierdzą od lat: wydziały powinny tworzyć kierunki interdyscyplinarne, a nie mnożyć wąskie specjalizacje.

Program studiów na profilu akademickim, a taki dominuje wśród kierunków Uniwersytetu Szczecińskiego, musi uwzględniać zaangażowanie studentów w prowadzenie badań. To nie tylko wymóg, ale przede wszystkim wyzwanie dla nauczycieli akademickich – by umieli swym przykładem zachęcać do intelektualnych poszukiwań, motywować swych wychowanków do uczestnictwa w studenckim ruchu naukowym i równocześnie – dzięki własnej aktywności – podnosić naukową rangę seminariów.

Kolejnym wielkim wyzwaniem, przed jakim staje Uniwersytet Szczeciński, jest konieczność wzrostu stopnia umiędzynarodowienia studiów. Wymaga to od nas zwiększenia oferty kształcenia i prowadzenia niektórych kierunków w językach obcych. Pierwsze kroki zostały poczynione. Studia II stopnia marine and coastal geosciences, prowadzone na WNoZ w języku angielskim, public management na WNEiZ oraz wspólny program z uczelnią z Wismaru realizowany na WNEiZ, czy global communication na WF przynoszą spodziewane efekty.

RÓWNE SZANSE EDUKACYJNE

Musimy pamiętać musimy, iż ciągle funkcjonujemy w warunkach niżu demograficznego, którego skutki na obszarze Pomo-

rza Zachodniego, a stąd rekrutuje się około 80% naszych studentów, są wyjątkowo dotkliwe i będą odczuwalne przynajmniej do 2022 roku.

We wrześniu tego roku minister nauki i szkolnictwa wyższego zaproponował nowe rozwiązanie dotyczące jakości kształcenia, która miałaby wzrosnąć dzięki ograniczeniu liczby studentów, szczególnie na tzw. uczelniach flagowych.

Uważam, że naszym podstawowym zadaniem jest zapewnienie równych szans edukacyjnych nie tylko młodzieży, ale i osobom z innych grup społecznych – przede wszystkim z naszego regionu.

W tej sytuacji władze uczelni podejmą starania o rozszerzenie geograficzne bazy rekrutacji oraz dążyć będą do rozbudowywania oferty tzw. ustawicznego kształcenia. Nasz uniwersytet posiada wystarczającą bazę i zaplecze intelektualne do prowadzenia studiów podyplomowych, kursów i innych, krótkich form dokształcających. Swą ofertę dydaktyczną przygotowujemy już teraz nie tylko dla maturzystów, ale również dla osób planujących lub zmieniających pracę i poszukujących możliwości zdobycia nowych umiejętności i wiedzy – także dla tych z pokolenia 55+.

Tegoroczna rekrutacja potwierdziła pewną stabilizację US, jeśli chodzi o liczbę studentów. Na pierwszy rok studiów wszystkich rodzajów kierunków przyjęliśmy prawie 5400 osób, z czego na I stopień – ponad 3500, II stopień – 1200, studia niestacjonarne – 700. Najwięcej chętnych chciało studiować psychologię (4 kandydatów na 1 miejsce), następnie – skandynewistykę – studia norweskie (2 kandydatów na 1 miejsce), a dalej: anglistykę, genetykę i biologię eksperymentalną. Mamy jednak też kierunki, na które zgłosiła się zbyt mała liczba kandydatów.

Martwi natomiast liczba osób, które decydują się nie kontynuować studiów na II stopniu. Wydaje się, że jest to problem nie tylko uczelni szczecińskich, ale również władz miasta i województwa. Musimy zdiagnozować, dlaczego zdolna i już wykształcona młodzież wyjeżdża z Pomorza Zachodniego i szuka miejsca dla swojej kariery w innych miastach Polski.

Musimy być bardziej konsekwentni w podnoszeniu rangi studiów III stopnia,

czyli studiów doktoranckich. W odróżnieniu od wielu renomowanych zagranicznych i polskich uczelni nie traktujemy w pełni tej formy studiów jako wstępu do kariery akademickiej, ponieważ niektóre wydziały, prowadząc studia doktoranckie, zatrudniają jednocześnie asystentów, których droga awansu naukowego jest o kilka lat dłuższa niż uczestnika studiów doktoranckich. Należy właściwie powtórzyć to, co powiedziałem w tym miejscu rok temu, iż kariera naukowa na uczelni jest możliwa tylko przez studia doktoranckie, a nie przez asystenturę.

Gratuluje wszystkim nowo przyjętym studentom indeksu Uniwersytetu Szczecińskiego i zapewniam Was, że wybraliście dobrą uczelnię.

INFRASTRUKTURA

Siedziby wydziałów i instytutów na trwałe wpisały się w architekturę naszego miasta. Moi poprzednicy, pierwsi rektorzy Uniwersytetu Szczecińskiego, z trudem budowali zręby infrastruktury materialnej naszej uczelni – dziś możemy kontynuować ich działania, modernizować nasze, niejednokrotnie zabytkowe, obiekty, ale też racjonalnie podchodzić do kolejnych inwestycji, zastanawiając się nad ich zasadnością.

Przypomnijmy, że w ostatnich latach uniwersytet wzbogacił się o cztery nowe obiekty: budynki Service-Interlab, Centrum Badań Strukturalno-Funkcjonalnych Człowieka, Zamiejscowego Wydziału Społeczno-Ekonomicznego w Gorzowie oraz Centrum Naukowo-Dydaktycznego Nauk Przyrodniczych. Trzeba jednak zauważyć, że tylko ten ostatni, jako jedyny w historii US, został wybudowany od podstaw – pozostałe obiekty w przeszłości służyły innym celom i zostały zaadaptowane na potrzeby uczelni.

Inwestycje te, niektóre rozpoczęte jeszcze przed 2012 rokiem, kosztowały w sumie ponad 140 milionów złotych, przy czym około 82 miliony pozyskane zostały z Programu Regionalnego Rozwoju, którego dysponentem był Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, a prawie 60 milionów otrzymano z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz z Narodowego Centrum Badan i Rozwoju. Modernizacja zasobów lokalowych

uniwersytetu – przede wszystkim kampusu przy al. Piastów – powinna być kontynuowana głównie dzięki funduszom pochodzącym z MNiSW. Jest rzeczą oczywistą, że program inwestycyjny będzie ulegał korektom, uwzględniającym potrzeby lokalowe poszczególnych wydziałów i możliwości uczelni.

NIE TYLKO STABILNOŚĆ FINANSOWA UCZELNI

Zachowanie stabilności finansowej uczelni – szczególnie w sytuacji, kiedy minister proponuje zmianę sposobu rozdziału dotacji podstawowej, przewidywaną do wprowadzenia w życie w okresie jednego roku, a może nawet kilku miesięcy – stawia przed władzami US dodatkowe wyzwania. To kolejny przykład potrzeby reagowania na wciąż zmieniające się przepisy i wymogi płynące z zewnątrz.

Tym bardziej godna podkreślenia jest waga postulowanych przeze mnie WSPÓLNYCH działań, zmierzających do podnoszenia jakości w obszarze dydaktyki, nauki i współpracy z otoczeniem. Silny intelektualnie uniwersytet, realizujący swoje plany, uwzględniający możliwości i potrzeby wszystkich członków swej społeczności, dbający o swą autonomię jest w stanie nie tylko sprostać wciąż zmieniającej się rzeczywistości, ale także – przede wszystkim – twórczo ją kształtować.

Uczelnia wyższa, będąc wierna swej misji społecznej, powinna tworzyć uniwersalne, nieprzemijające wartości, które są nieweryfikowalne liczbowo, a już na pewno nie dają się ująć w tabelki parametryzacji – notabene również wciąż się zmieniającej. Każdy z nas, tworzących społeczność akademicką, powinien zadać sobie pytanie, do czego zmierza jako osoba i jako członek społeczności. Bez tej refleksji – indywidualnej, a później także zespołowej, na poziomie zakładu, instytutu, wydziału – trudno nam będzie zbudować taką markę uniwersytetu, z której wszyscy będziemy dumni.

Jak już wspominałem, do głównych zadań władz US należy utrzymanie stabilności finansowej uczelni, co można osiągnąć dzięki zwiększeniu udziału naszej uczelni w środkach przeznaczonych przez MNiSW na dotację podstawową oraz uzyskiwaniu

Immatrykulacja studentów

Fot. Filip Kacalski

odpowiednio wysokich przychodów pozadotacyjnych, w szczególności z projektów naukowych i współpracy z otoczeniem oraz współpracy zagranicznej. W tym drugim obszarze wiele zależy od inicjatywy pojedynczych osób, ale, co warto podkreślić, zdolnych do budowania lub włączania się w pracę zespołów badawczych i projektowych, także tych międzywydziałowych i międzyuczelnianych. Prof. Żylicz, szef Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, bazując na 25-letnim doświadczeniu, podkreśla wagę pracy zespołowej, szczególnie młodych pracowników, do których wszak należy przyszłość.

WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM

Uniwersytet Szczeciński to największa na Pomorzu Zachodnim uczelnia wyższa, której progi opuściło już ponad 100 tys. absolwentów, wzmacniając potencjał intelektualny zarówno naszej uczelni – mamy już bowiem wśród nas nie tylko absolwentów doktorów, ale i profesorów – jak i całego regionu. Urzędnicy, nauczyciele, biznesmeni – ta wielka rzesza osób z dyplomami pomorskiego uniwersytetu powinna mieć możliwość utrzymywania kontaktu ze swoją Alma Mater, a także stania się w jeszcze większym niż dotychczas zakresie naszymi współpracownikami. Potrzebujemy żywych i owocnych kontaktów nie tylko z otoczeniem gospodarczym oraz różnymi instytucjami i jednostkami samo-

rządu terytorialnego. Uczelnia musi coraz dynamiczniej i efektywniej reagować na potrzeby płynące nie tylko z lokalnej społeczności oraz dostosowywać potencjał badawczy, świadczyć usługi eksperckie, stając się w ten sposób wiodącym ośrodkiem naukowo-badawczym, przede wszystkim na Pomorzu.

Niezwykle ważna staje się komunikacja z otoczeniem, ale – podkreślam – dwukierunkowa. Ale to jednak do nas, jako do ośrodka naukowego i kulturotwórczego, należy inicjatywa, wytworzenie potrzeby współpracy i, co bardzo ważne, realizacja OBOWIĄZKU upowszechniania swego dorobku badawczego oraz animacja różnorodnych projektów, nie tylko naukowych.

KONTYNUACJA WIELOWIEKOWEJ TRADYCJI

Cytowane na początku słowa Guya Standinga o potrzebie inteligentnego dostosowania do otaczającej rzeczywistości muszą być dla nas wskazówką. Uniwersytet powinien zmieniać się – jak w swojej wielowiekowej tradycji – zgodnie z duchem czasów i tendencjami współczesnego świata, jednocześnie w sposób racjonalny i twórczy, nie poddając się bezrefleksyjnie przemijającym modom i ideologiom, presji ekonomicznej oraz wpływowi politycznym. Naukowcy, studenci i doktoranci powinni odznaczać się krytyczną postawą wobec rzeczywistości społecznej, zachowywać

autonomię w doborze i prowadzeniu badań oraz niezależność intelektualną.

Do nas, społeczności akademickiej, należy najpierw wnikliwa analiza, potem kształtowanie rzeczywistości społecznej, a nie bierne poddawanie się trendom czy akceptacji zjawisk i postaw niepożądanych, takich jak ksenofobia czy nacjonalizm, wypływające często z braku elementarnej wiedzy. To uniwersytet powinien stać na straży demokratycznego porządku państwa, w poszanowaniu reprezentantów władzy, zachowując jednak swoją tak wszystkim potrzebną autonomię.

Władze i społeczność Uniwersytetu Szczecińskiego powinny rozważnie kontynuować ewolucyjnie wprowadzane zmiany. Kierunek działań zakłada potrzebę racjonalnej modyfikacji funkcjonowania uczelni zarówno pod względem profilu badań naukowych, dydaktyki, jak i modernizacji infrastruktury. Jako wyznawca idei pracy organicznej, postulowanej co prawda w XIX wieku, ale wciąż jednak moim zdaniem aktualnej, uważam, że nasz uniwersytet powinien w myśl hasła „E pluribus unum” funkcjonować sprawnie jako organizm, w którym dla dobra ogólnego współdziałają zgodnie i owocnie naukowcy, studenci i pracownicy administracji.

Quod felix, faustum fortunatumque sit. ♦

List ministra nauki i szkolnictwa wyższego

Wasze Magnificencje,
Wysokie Senaty,
Profesorowie i Pracownicy Akademicki,
Drodzy Studenci,

W uszach wielu z nas brzmią jeszcze do-
stojne dźwięki pieśni *Gaude Mater Polonia*.
Rozpoczęliśmy kolejny rok pracy i nauki. Stajemy,
jak zawsze, pełni nadziei, z nowymi siłami, gotowi
podjąć nowe wyzwania. Wierzę, że nadchodzące
miesiące będą czasem ożywczym, czasem wpro-
wadzania zmian mających służyć całemu śro-
dowisku akademickiemu. Polskiej nauce potrzeba
głębokich zmian systemowych, uwolnienia jej od
nadmiaru biurokracji. Temu ma służyć przy-
gotowana przez ministerstwo ustawa deregulacyjna.
Dalszym krokiem, do którego mają nas
przygotować najbliższe miesiące intensywne
rozmów, konsultowania problemów, debaty
wewnątrz środowiska akademickiego, będzie
Narodowy Kongres Nauki, planowany na wrzesień
2017 roku. Ważne, że propozycje reform wyjść
mają od naukowców pracujących na uczelniach.
Jest to świadectwem zaufania i szacunku, jakimi da-
rzy Was ministerstwo.

Mamy wiele do zrobienia. Z jednej strony – ważne
jest, aby uczelnie polskie stawały się kolebkami no-
wych idei, aby miały ku temu możliwości zarów-
no intelektualne, jak i techniczne. Innowacyjność,
której promotorem jest środowisko akademickie,
stanowi klucz do współpracy między naukowcami
a przedsiębiorcami. Konieczne jest zwiększenie
nakładów na badania i rozwój, aby wielki potencjał
naukowy, którym dysponują nasze uczelnie, mógł
zostać zauważony na świecie i owocnie wyko-
rzystany dla dobra społeczeństwa.

Z drugiej strony – uniwersytet to nie tylko miej-
sce, które służyć ma przygotowaniu świetnie wy-
kształconych pracowników przedsiębiorstw, ale
przede wszystkim przestrzeń kształtowania i ubo-
gacania zasobów kulturowych, dająca możliwość ob-
cowania z kulturą wysoką. To bogactwo, choć może
niebezpośrednio przeliczalne na zysk gospodarczy,

jest jednym z największych skarbów narodu. Uniwer-
sytet był i jest przecież środowiskiem ludzi o szerokich
horyzontach, poszukujących prawdy, ciekawych
świata, po prostu – ludzi myślących. W samej na-
zwie naszego ministerstwa dobrze widać dialogicz-
ność dziedziny, którą się zajmujemy – jednym filarem
jest nauka, dążenie do szukania nowych rozwiązań,
pogłębionych badań, których owocem będą ważne,
nowatorskie odkrycia. Drugi filar to szkolnictwo –
a więc docenienie wagi i niezbędności dobrych
dydaktyków, którzy wprowadzają nowe pokolenia
studentów w arkana wiedzy. Jednym z ważnych
elementów strategii opracowanej przez ministerstwo
jest program Społecznej Odpowiedzialności Nauki.
Wywodzi się on z idei otwartego uniwersytetu, go-
towego dzielić się wiedzą i zarażać innych naukową
pasją. Uczelnia to nie oblężona twierdza – dlatego
chcemy popularyzować działalność takich instytucji
jak Uniwersytet Trzeciego Wieku czy uniwersytety
dziecięce – poprzez projekt Uniwersytetu Młodego
Odkrywcy. Radością i wdzięcznością napawa fakt,
że w gronie polskich pracowników nauki jest tak wie-
lu ludzi, którym zależy na upowszechnianiu nauki,
na udostępnianiu jej społeczeństwu poprzez
warsztaty, wykłady otwarte, organizowanie Dni
Nauki.

Drodzy Studenci, choć zwracam się do Was na
końcu listu, pamiętajcie, że wszystko, o czym wy-
żej była mowa, ma służyć Wam, Waszemu
rozwojowi intelektualnemu, kulturowemu; ma
pomóc Wam w zawodowym starciu. Pragnę Was
zapewnić, że każda dziedzina wiedzy – zarówno na-
uki ścisłe, jak i humanistyczne – ma równe prawo do
rozwoju i inwestowania w nią. Życzę Wam zapału
do nauki, odwagi w poszukiwaniach dróg zawo-
dowych i naukowych, a także w dokonywaniu wy-
borów życiowych, które często towarzyszą latom
studiów.

Całej społeczności akademickiej życzę dobrego,
twórczego i radosnego roku pracy naukowej. ♦

dr Jarosław Gowin

wicepremier,
minister nauki
i szkolnictwa wyższego

Warszawa, 28 września 2016 roku

Podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego 2016/17 za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania decyzją ministra edukacji narodowej Medalem Komisji Edukacji Narodowej odznaczeni zostali:

DR MAŁGORZATA CIEŚLUK (Wydział Humanistyczny)

DR AGNIESZKA BUDZIEWICZ-GUŹLECKA (Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług)

DR HAB. PIOTR MICHAŁOWSKI, PROF. US (Wydział Filologiczny)

DR BARBARA CZERNIACHOWICZ (Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania)

DR ADRIANNA SENIÓW (Wydział Filologiczny)

PROF. DR HAB. BOGUMIŁA SKOTARCZAK (Wydział Biologii)

DR HAB. LIDIA SKUZA, PROF. US (Wydział Biologii)

DR HAB. PIOTR SZCZYPA, PROF. US (Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług)

DR HAB. BEATA ŚWIECKA, PROF. US (Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług)

Pracownicy Uniwersytetu Szczecińskiego zmarli w roku akademickim 2015-2016

KS. PROF. DR HAB. JAN FLIS
(Wydział Teologiczny)

DR HAB. JAROSŁAW JUREK, PROF US
(Wydział Nauk o Ziemi)

DR PIOTR SUKIENNICZAK
(Zamiejscowy Wydział Społeczno-Ekonomiczny
w Gorzowie Wlkp.)

DR JERZY WOJCIECHOWSKI
(Uniwersyteckie Centrum Edukacji)

Naukowcy wyróżnieni listami
gratulacyjnymi rektora

PROF. DR JAN HARFF

za osiągnięcia naukowe, w tym przede wszystkim za interdyscyplinarne dzieło naukowe *Encyclopedia of Marine Geosciences*.

DR DOROTA SKAŁA

za osiągnięcia naukowe, w tym przede wszystkim za pracę *Saving on a Rainy Day? Income Smoothing and Procyclicality of Loan - Loss Provisions in Central European Banks, International Finance*, dotyczącą polityki banków, wyróżnioną nagrodą Zachodniopomorskie Noble 2016 w dziedzinie ekonomii.

DR ADAM BALCERZAK

za osiągnięcia naukowe, w tym przede wszystkim za badania dotyczące kosmologii i grawitacji, za teoretyczne prace obliczeniowe opisujące osobliwości w kosmologii, wyróżnione nagrodą Zachodniopomorskie Noble 2016 w dziedzinie nauk podstawowych.

PROF. DR HAB. ANDRZEJ WITKOWSKI

MGR CHUNLIAN LI

MGR PRZEMYSŁAW DĄBEK

za osiągnięcia naukowe, w tym przede wszystkim za badania nad morskimi mikroorganizmami - okrzemkami bentosowymi, za odkrycie nowych gatunków i twórczy wkład w filogenezę molekularną i systematykę morskich okrzemek, wyróżnione nagrodą Zachodniopomorskie Noble 2016 w dziedzinie nauk o morzu.

Fot. Filip Kacański

Przemówienie Krzysztofa Soski – zastępcy prezydenta Szczecina

Fot. Filip Kacalski

Poczet sztandarowy

Fot. Filip Kacalski

Wykład inauguracyjny *Brexit a przyszłość Unii Europejskiej* wygłosił prof. dr hab. Wojciech Lipoński

Fot. Filip Kacalski

O kapitalizmie w Pobierowie

Konferencja naukowa „Kapitalizm. Nowa fala imperializmu” zorganizowana została przez redakcję czasopisma filozoficznego „Nowa Krytyka” w cyklu corocznych spotkań naukowych „Filozoficzne źródła nowoczesnej Europy” tradycyjnie w Pobierowie (5–10 września 2016).

dr hab. Jerzy Kochan,
prof. US

redaktor naczelny
„Nowa Krytyka”
Instytut Filozofii
Wydział Humanistyczny US

Równie tradycyjnie organizatorzy i uczestnicy tego cyklu, mającego stałe miejsce w „naukowym kalendarzu” nie tylko Uniwersytetu Szczecińskiego, kontynuują refleksje wobec zjawisk społecznych, zainicjowane w roku 2000. Spotkania w Pobierowie od początku skupiały bowiem starszych i młodszych badaczy społecznych i humanistów zainteresowanych – także krytycznie – radykalną teorią krytyczną, dla której inspirację stanowi przede wszystkim myśl Karola Marksa, jego następców i współczesnych kontynuatorów. Ważne miejsce w programie cyklu zajmuje także polska lewicowa tradycja intelektualna, polski marksizm i jego „derywaty” stanowiące istotną składową polskiej kultury współczesnej, o której przecież nie sposób rozważać bez Róży Luksemburg, czy Ludwika Krzywickiego (właśnie Róży Luksemburg przeżywającej obecnie światowy renesans, poświęcona była ubiegłoroczna konferencja w Pobierowie).

INTERDYSCYPLINARNIE I MIĘDZYNARODOWO

W tym roku pięciodniowa konferencja zgromadziła ponad pięćdziesięciu uczestników, reprezentujących różne dyscypliny humanistyczne i społeczne z uczelni z całej Polski: z Warszawy, Poznania, Wrocławia, Katowic, Bydgoszczy... i oczywiście Szczecina. Co charakterystyczne i szczególnie ważne, obok szacownej profesury, jak zwykle licznie pojawili się młodzi i bardzo młodzi badacze: doktoranci i studenci. Wybory intelektualne uczestników konferencji – często wbrew i pod prąd głównych nurtów polskich dyskursów akademickich – szczególnie w obecnej Polsce – to zasadnicza przyczyna bardzo wysokiej jakości, a także szczególnej atmosfery pobierowskich spotkań. Tu nic nie odbywa się wyłącznie „formalnie”, a dyskusje są żywe i gorące...

Konferencje „Nowej Krytyki” mają charakter ogólnopolski, ale także międzynarodowy. Gościli już

na nich badacze z Litwy, Stanów Zjednoczonych, Niemiec, Francji, Serbii, Hiszpanii, Rosji. W tym roku przyjechali do Pobierowa goście z Holandii i Chin.

Niezwykłe i bardzo interesujące było spotkanie z profesorami He Ping, Wu Xinwei i Zhange Meng z Instytutu Badań Zachodniej Filozofii Marksistowskiej Uniwersytetu w Wuhan, który jest wielką i słynną uczelnią chińską, założoną w 1893 roku, zajmującą w rankingach światowych i chińskich wysoką pozycję. Samo miasto zaś to olbrzymi, wielomilionowy ośrodek w centrum przemysłowym tego kraju.

W Chinach znane są prace nie tylko autorów „historycznych”, ale także Adama Schaffa, Leszka Kołakowskiego, Tadeusza Kowalika, Oskara Langego, Michała Kaleckiego, których tłumaczono i czytano od lat. Obecnie – w nowych realiach – wielu autorów podejmuje tradycyjną na gruncie marksizmu europejskiego problematykę alienacji, ideologii i kultury.

IMPERIALIZM JAKO FENOMEN

Zasadniczym przedmiotem konferencji był problem imperializmu oraz próby interdyscyplinarnej refleksji nad tradycją, współczesnością i przyszłością tego fenomenu późnego kapitalizmu. Kolonializm, neokolonializm, postkolonializm, a także problemy uchodźców, emigracji, międzynarodowego wyzysku i katastrof cywilizacyjnych, ekologicznych oraz dramatycznej rekonfiguracji świata wraz z falą nowoczesnej globalizacji – to zagadnienia, które po-

dejmowali referenci i dyskutanci w trakcie obrad w Pobierowie. Sprzeczności i kryzysy targające całym globem obalają na naszych oczach w sposób oczywisty mity o końcu historii. Jest o czym dyskutować, ale też przede wszystkim – jest co badać i analizować.

Drugi ważny problem to „imperializm wewnętrzny” – specyfika współczesnej ideologii i kultury z takimi fenomenami jak nowoczesna kultura masowa i rozrywka, nowoczesny nacjonalizm. Analiza spo-

łeczna i filozoficzna wymaga nieustannie doskonalonych narzędzi poznawczych, a także swoistej historycznej samowiedzy. Także, a może przede wszystkim, i w tym kierunku szły usiłowania uczestników spotkania w Pobierowie. Spotkania, które określić można jako prawdziwie interdyscyplinarne i inspirujące. ♦

Ze szczegółowym programem konferencji można się zapoznać na stronie internetowej www.karolmarks.pl.

O komunikacji w Europie

Cykl konferencji „Kommunikation für Europa”

Nadmorskie Pobierowo już po raz siódmy stało się miejscem spotkania naukowców z wielu ośrodków germanistycznych Polski i Niemiec, którzy uczestniczyli w międzynarodowej konferencji z cyklu „Komunikacja dla Europy” / „Kommunikation für Europa” (14–17 września 2016).

Konferencja ta ma już swoją tradycję, warto więc przypomnieć historię spotkań, zainicjowanych przez prof. Ryszarda Lipczuka, ówczesnego kierownika Zakładu Języka Niemieckiego Instytutu Filologii Germańskiej US, oraz dr. hab. Krzysztofa Nerlickiego, prof. US, ówczesnie doktora (ten sam zakład), obecnego wicedyrektora instytutu. W zamierzeniu obu inicjatorów nazwa cyklu konferencji miała podkreślić ich proeuropejski charakter – pierwsza odbyła się w przededniu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej – a zarazem rolę komunikacji i kontaktów językowych w procesie integracji, nie tylko w wymiarze politycznym, ale i kulturowym.

Tematem pierwszej konferencji (7–10 września 2003), zorganizowanej przy współudziale Instytutu Germanistyki Uniwersytetu im. Ernsta Moritza Arndta w Greifswaldzie, były *Kontakty językowe – kultura języka – nauczanie języków obcych*. Germaniści językoznawcy i dydaktycy języka z Polski, Niemiec i Belgii w dwóch sekcjach wygłosili w języku niemieckim 29 referatów. Podczas czterech wykładów plenarnych wystąpili wybitni profesorowie: Winfried Ulrich (Uniwersytet w Kilonii), Marian Szczodrowski (Uniwersytet Gdański), Peter Nelde (Uniwersytet Katolic-

ki w Brukseli), Jürgen Schiewe (Uniwersytet w Greifswaldzie).

Poruszano takie zagadnienia, jak: kontakty językowe w Europie, rola wyrazów pochodzenia obcego – w szczególności anglicyzmów – w języku niemieckim i polskim, puryzm językowy, teoretyczne i praktyczne aspekty nauczania języków obcych, w tym języka polskiego w Niemczech. Akcentowano również kontakty polsko-niemieckie na płaszczyźnie językowej i glottodydaktycznej, także w aspekcie europejskiej polityki językowej. Co istotne, konferencję współfinansowały Niemiecko-Polskie Stowarzyszenie na rzecz Edukacji i Współpracy Gospodarczej przy Uniwersytecie Szczecińskim i Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Warto przypomnieć tematykę następnych pobierowskich konferencji z tego cyklu: *Komunikacja międzykulturowa* (2005), *Język i tożsamość* (2007), *Lingwistyka dyskursu vs. lingwistyka systemowa* (2009), *Synchroniczne i diachroniczne aspekty języka* (2012), *Tematyka morska w języku i w słownikach* (2014). Ich owocem były kolejne publikacje pokonferencyjne, redagowane przez naukowców polskich i niemieckich (patrz tabela).

dr hab. Magdalena Lisiecka-Czop

kierowniczka Zakładu Języka Niemieckiego

prof. dr hab. Ryszard Lipczuk

kierownik Zakładu Języka Niemieckiego w latach 1993–2016
były dyrektor Instytutu Filologii Germańskiej Wydział Filologiczny US

Uczestnicy konferencji z cyklu „Komunikacja dla Europy” / „Kommunikation für Europa”

Fot. archiwum

Należy podkreślić dobrą współpracę organizacyjną z Zakładem Językoznawstwa Instytutu Germanistyki Uniwersytetu w Greifswaldzie w latach 2003–2009, a w szczególności wkład prof. Jürgena Schiewego w przygotowanie naukowe spotkań i współredagowanie materiałów pokonferencyjnych. Od roku 2012 rozpoczęła się ożywiona współpraca z Instytutem Germanistyki Uniwersytetu w Rostoku – z prof. Karlem-Heinzem Ramersem na czele, który w ramach wymiany z programu Erasmus gościł również w październiku 2015 roku na szczecińskiej germanistyce z wykładami dla studentów z zakresu leksykologii, gramatyki języka niemieckiego i krytyki języka.

UCZESTNICY KONFERENCJI

Nasza konferencja ma charakter interdyscyplinarny, uczestniczą w niej obok germanistów również niemieccy slawiści i poloniści (m.in. prof. Erika Worbs z Uniwersytetu w Moguncji, prof. dr Wolfgang Gladrow z Uniwersytetu Humboldtów w Berlinie), polscy poloniści (dr hab. Ewa Pajewska, prof. US, dr hab. Jolanta Ignatowicz-Skowrońska, prof. US – obie z Insty-

tutu Polonistyki i Kulturoznawstwa US) i angiści (m.in. dr Marek Łukasik z Akademii Pomorskiej w Słupsku). Z tego względu dopuszczalne jest również referowanie w języku polskim i angielskim.

Nie można przy tej okazji nie wspomnieć o nestorze europejskiej germanistyki i lingwistyki: do najwierniejszych uczestników spotkań w Pobierowie należy emerytowany profesor Hermann Bluhme (Uniwersytet w Antwerpii), niegdyś nasz partner w ramach europejskiego programu Tempus. Stałym gościem konferencji i przyjacielem naszego zakładu jest również prof. Ulrich Drechsel z Greifswaldu – polonista, germanista i tłumacz przysięgły języka polskiego w Niemczech, w latach 2003–2013 wykładowca w naszym instytucie.

Spotkania w Pobierowie mają już swoją markę w kraju i za granicą, a ich uczestnicy z uznaniem wypowiadają się nie tylko o poziomie merytorycznym, ale też o szybkim tempie publikacji materiałów pokonferencyjnych, a także o wspaniałej atmosferze panującej w czasie obrad i poza nimi. Łączą one bowiem naukowców o uznanym dorobku z językoznawstwa i adeptów tej dziedziny – doktorantów i młodych pra-

cowników nauki – stwarzając sprzyjające warunki do inspirującej wymiany poglądów i doświadczeń oraz prezentacji wyników badań. Uczestnicy mają zapewnione zakwaterowanie w nadmorskim ośrodku Uniwersytetu Szczecińskiego w Pobierowie wraz z wyżywieniem, o co niezmiennie i niezawodnie troszczy się prof. Nerlicki. W miarę możliwości czasowych organizowane są dla nich również wycieczki turystyczne po okolicy.

Od roku 2010 publikacje pokonferencyjne ukazują się w utworzonej w 2008 roku przez prof. dr. hab. Ryszarda Lipczuka i dr. Przemysława Jackowskiego serii wydawniczej „Stettiner Beiträge zur Sprachwissenschaft” („Szczecińskie Prace Językoznawcze”).

OWOCNA WSPÓŁPRACA I PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Konsekwencją cyklicznych spotkań w Pobierowie jest też współpraca germanistów szczecińskich z niemieckimi i polskimi na innych polach – wymieńmy choćby: kolokwium językoznawcze *Kompetenz, Diskurs, Kontakt. Sprachphänomene in der Diskussion* w Greifswaldzie (21.–22.10.2004), mię-

dzynarodową konferencję *Frazeologizmy w słownikach niemiecko-polskich i polsko-niemieckich / Phraseologismen in deutsch-polnischen und polnisch-deutschen Wörterbüchern* w Szczecinie (2011), wspólne projekty z zakresu problematyki dyskursu (m.in. badania nad politycznym dyskursem dotyczącym stosunków polsko-niemieckich w prasie w latach 1955–2005), prowadzone we współpracy z Uniwersytetem w Greifswaldzie w latach 2010–2011; wyjazdy naszych pracowników (prof. dr. hab. Ryszarda Lipczuka, dr Magdaleny Lisieckiej-Czop) z wykładami do Greifswaldu i Rostoku, wspomniane wykłady prof. Ramersa w Szczecinie, udział profesorów zagranicznych oraz polskich w radzie naukowej „Colloquia Germanica Stetinensia” i recenzowanie przez nich artykułów do tegoż czasopisma, a także pisanie recenzji do czasopism

germanistycznych we Wrocławiu („Germanica Wratislaviensia”), Łodzi czy Gdańsku przez pracowników IFG US.

Tegoroczne obrady zgromadziły 30 uczestników z czterech krajów. Obok uczestników z Polski (m.in. Szczecin, Gorzów Wlkp., Koszalin, Gdańsk, Poznań, Warszawa, Wrocław) wzięli w niej udział germaniści i slawiści z Niemiec, głównie z Uniwersytetu w Rostoku (prof. Petra Ewald, prof. Karl-Heinz Ramers, dr Anne Zastrow), ale również z Berlina (prof. Wolfgang Gladrow), Greifswaldu (prof. Ulrich Drechsel), Halle (mgr Sabine Strauß). Obecna była także germanistka dr Anke Heier z Uniwersytetu Kopenhaskiego oraz dwie germanistki z Samary (Rosja) – prof. Olga Kostrova i doc. dr Ekaterina Bespalowa.

W programie znalazło się pięć referatów plenarnych, w których poruszono różne aspekty leksykografii i leksykologii – ko-

gnitywne, kontrastywne, frazeograficzne i dotyczące słowników wyrazów obcych. Zgodnie z tegorocznym tytułem konferencji – *Język i słowniki w teorii i praktyce* – w referatach, wygłoszonych w dwóch sekcjach obecna była przede wszystkim problematyka leksykograficzna. W wystąpieniach znalazły się także zagadnienia przekładoznawcze, interkulturowe i z zakresu filozofii języka.

Zamierzamy kontynuować nasze międzynarodowe wrześniowe spotkania, licząc przede wszystkim na dalszą owocną współpracę z Uniwersytetem w Rostoku. Obiecująco zapowiadają się też kontakty naukowe z germanistami z uczelni rosyjskich: Państwowego Uniwersytetu Aero-kosmicznego oraz Uniwersytetu Społeczno-Pedagogicznego (Samara). ♦

Tomy pokonferencyjne

rok konferencji	tytuł tomu pokonferencyjnego
2003	<i>Kommunikation für Europa. Sprachkontakte – Sprachkultur – Sprachenlernen</i> , red. Ryszard Lipczuk, Krzysztof Nerlicki, Werner Westphal, Oficyna In Plus, Szczecin – Wołczkowo 2004.
2005	<i>Kommunikation für Europa. Interkulturelle Kommunikation als Schlüsselqualifikation</i> , red. Jürgen Schiewe, Ryszard Lipczuk, Werner Westphal, Peter Lang, Frankfurt am Main 2006.
2007	<i>Kommunikation für Europa. Sprache und Identität</i> , red. Jürgen Schiewe, Ryszard Lipczuk, Krzysztof Nerlicki, Werner Westphal, Peter Lang, Frankfurt am Main 2011.
2009	<i>Diskurslinguistik – Systemlinguistik. Theorien – Texte – Fallstudien</i> , red. Ryszard Lipczuk, Jürgen Schiewe, Werner Westphal, Dorota Misiak, Dr. Kovac, Hamburg 2010 (Stettiner Beiträge zur Sprachwissenschaft, t. 3).
2012	<i>Synchronische und diachronische Aspekte der Sprache</i> , red. Ryszard Lipczuk, Krzysztof Nerlicki, Dr. Kovac, Hamburg 2013 (Stettiner Beiträge zur Sprachwissenschaft, t. 5).
2014	<i>Sprache und Meer/und mehr. Linguistische Studien und Anwendungsfelder</i> , red. Ryszard Lipczuk, Magdalena Lisiecka-Czop, Krzysztof Nerlicki, Dr. Kovac, Hamburg 2015 (Stettiner Beiträge zur Sprachwissenschaft, t. 6).

EURO-TRANS ponownie

Po raz trzynasty na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego odbyła się międzynarodowa konferencja „Euro-Trans” (19–20 września 2016), o tyle szczególna, że ujęta została w programie obchodów jubileuszu 110-lecia Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie oraz 70-lecia Wyższego Szkolnictwa Ekonomicznego na Pomorzu Zachodnim.

dr Zuzanna
Kłos-Adamkiewicz

członkini komitetu
organizacyjnego
Katedra Systemów i Polityki
Transportowej
Wydział Zarządzania
i Ekonomiki Usług US

Konferencja rozpoczęła się niedzielnym rejsem po Odrze. Nasi goście mieli możliwość zwiedzenia terenów portu i stoczni szczecińskiej oraz podziwiania piękna natury okolic naszego miasta od strony wody – rzeki Świętej i jeziora Dąbie.

Było to dobre preludium do poniedziałkowych obrad, które zaszczytli swoją obecnością honorowi patroni, przedstawiciele ministerstw: Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Infrastruktury i Budownictwa oraz Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Długo można wymieniać innych znamienitych gości, mentorów i partnerów, przedstawiciele ośrodków naukowych z Polski i zagranicy oraz praktyków, którzy licznie uczestniczyli w konferencji. To zainteresowanie wynika z korzeni naszego wydziału, czyli badań nad transportem, oraz z sumiennie podtrzymywanych kontaktów z szeroko pojętym środowiskiem transportowym, a także współpracy z innymi jednostkami naukowymi zarówno z Polski, jak również z takich krajów, jak Niemcy, Macedonia czy Słowacja. Współpraca ta wiąże się z licznymi międzynarodowymi projektami, realizowanymi przez pracowników wydziału, analizami i raportami sporządzanymi dla sektora praktyki gospodarczej i instytucji rządowych. Równie ważne jest utrzymywanie ścisłej współpracy ze Szkołą Główną Handlową w Warszawie, z którą od początku współorganizujemy tę konferencję.

Pierwszy dzień zakończył się galą na Zamku Książąt Pomorskich, poprzedzoną uroczystością wręczenia medali dla profesorów, którzy przyczynili się do rozwoju wyższego szkolnictwa ekonomicznego na Pomorzu Zachodnim, oraz podziękowań dla sponsorów. Całość zwieńczył piękny koncert sopranistki dr Joanny Tyłkowskiej-Drożdż przy akompaniamencie pianisty Michała Francuza oraz uroczysta kolacja.

ZNACZENIE KONFERENCJI

Konferencja „Euro-Trans” na stałe wpisała się w kalendarz wydarzeń naukowych, związanych z tym obszarem badań, który określał temat przewodni *Transport. Wzrost i rozwój*. Idealnie opisuje on obecną sytuację współczesnego transportu, który stanowiąc jeden z sektorów gospodarki, stoi przed wyzwaniem: koniecznością nieustającego rozwoju, wprowadzania innowacji i doskonalenia dotychczasowych struktur.

Dwudniowe konferencyjne obrady zostały podzielone na pięć paneli, podczas których przedstawiciele nauki i praktyki wymieniaли swoje poglądy na temat kierunku badań w transporcie, współczesnych wyzwań i zagrożeń – rynkowych, społecznych i politycznych – oraz wpływu transportu na europejską wartość dodaną. Jak zwykle podczas takich rozmów, można zauważyć różnice pomiędzy teorią i praktyką w obszarze transportu oraz utwierdzić się w przekonaniu, jak ważna jest współpraca w tym zakresie. Nasi goście nie zawsze się ze sobą zgadzają, ale możliwość dyskusji, a przede wszystkim wymiany doświadczeń między teoretykami a praktykami, uświadamia nam dobitnie, jak ważne są tego typu spotkania.

W konferencji uczestniczyło 150 osób, których zadowolenie, zarówno z tematyki obrad, jak i organizacji wydarzenia, stanowiło priorytet dla całego komitetu organizacyjnego. Pozytywny odzew po konferencji utwierdza nas tylko w przekonaniu, jak duże znaczenie ma ta forma dyskusji – nie tylko z punktu widzenia relacji zawodowych i wzmacniających je kontaktów prywatnych, ale również wymiany doświadczeń naukowych. ♦

70 LAT EDUKACJI EKONOMICZNEJ NA POMORZU ZACHODNIM

Przemówienie Kazimierza Smolińskiego,
sekretarza stanu w Ministerstwie
Infrastruktury i Budownictwa.
Od lewej: Kazimierz Smoliński;
profesorowie:
Elżbieta Załoga, Bogusław Liberadzki,
organizatorzy konferencji;
Marek Subocz, wicewojewoda
zachodniopomorski,
prof. Juliusz Engelhardt,
dziekan Wydziału Zarządzania
i Ekonomiki Usług US,
JM Rektor US prof. dr hab. Edward
Włodarczyk

Fot. Biuro Promocji WZIEU US

KOMITET NAUKOWY KONFERENCJI „EURO-TRANS” 2016

Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług Szczecińskiego: prof. zw. dr hab. Elżbieta Załoga, przewodnicząca; prof. dr hab. Piotr Niedzielski, dziekan WZIEU w kadencji 2012-2016; prof. zw. dr hab. inż. Hubert Bronk; prof. zw. dr hab. Krystyna Brzozowska; prof. zw. dr hab. Juliusz Engelhardt; prof. zw. dr hab. Józef Perenc; prof. dr hab. Grażyna Rosa; dr hab. Wojciech Downar, prof. US; dr hab. Wojciech Drożdż, prof. US; dr hab. Mariusz Jedliński, prof. US; dr hab. Andrzej Mielcarek, prof. US; dr hab. Dariusz Milewski, prof. US; dr hab. Michał Pluciński, prof. US; dr hab. Krzysztof Wesołowski, prof. US; dr hab. Jerzy Wronka, prof. US. **Szkoła Główna Handlowa w Warszawie:** prof. zw. dr hab. Bogusław Liberadzki; prof. zw. dr hab. Elżbieta Marciszewska; prof. zw. dr hab. Wojciech Paprocki; dr hab. Jana Pieriegud, prof. SGH oraz prof. zw. dr hab. Leszek Mindur, Komitet Transportu PAN.

KOMITET ORGANIZACYJNY

Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług US: dr Tomasz Kwarciański, przewodniczący; dr Agnieszka Gozdek; dr Zuzanna Kłos-Adamkiewicz; mgr Elżbieta Szaruga; mgr Agnieszka Drabik. **Szkoła Główna Handlowa w Warszawie Katedra Transportu:** dr Izabela Bergel, dr Adam Hozzman, dr Michał Wolański.

MEDALE UNIwersYTETU SZCZECIŃSKIEGO OTRZYMALI:

Prof. dr hab. Bogusław Liberadzki - Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Kolegium Zarządzania i Finansów, kierownik Katedry Transportu, poseł do Parlamentu Europejskiego;
Prof. dr hab. Marek Ciesielski - Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Wydział Zarządzania, kierownik Katedry Logistyki i Transportu;
Prof. dr hab. Jan Burnewicz - Uniwersytet Gdański, Wydział Ekonomiczny, kierownik Katedry Badań Porównawczych Systemów Transportowych;
Prof. dr hab. Olgierd Wyszomirski - Uniwersytet Gdański, Wydział Ekonomiczny, kierownik Katedry Rynku Transportowego;
Prof. dr hab. Maria Michałowska - Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Wydział Ekonomii, kierownik Katedry Transportu;
Prof. dr hab. Krystyna Wojewódzka-Król - Uniwersytet Gdański, Wydział Ekonomiczny, Katedra Polityki Transportowej;
Prof. dr hab. Krzysztof Szałucki - Uniwersytet Gdański, Wydział Ekonomiczny, Katedra Ekonomiki i Funkcjonowania Przedsiębiorstw Transportowych;
Prof. Hermann Witte - Szkoła Wyższa w Osnabrücku (Niemcy).

Uniwersytecka Strefa Kultury Studenckiej

Strefa Kultury Studenckiej z siedzibą przy ul. Malczewskiego w Szczecinie jest jednostką obsługującą i skupiającą wszystkie organizacje studenckie funkcjonujące na Uniwersytecie Szczecińskim.

Paweł Cichecki

pełnomocnik rektora ds. utworzenia Strefy Kultury Studenckiej US

Działalność powołanej we wrześniu 2016 roku Strefy Kultury Studenckiej (SKS) w roku akademickim 2016/17 przebiegać będzie dwutorowo, jednocześnie wszystkie podejmowane działania będą komplementarne wobec siebie.

W obszarze działań przypisanych wcześniej Działowi Spraw Studenckich US SKS realizuje obsługę i rozliczanie budżetu samorządu studenckiego i doktorantów (przyznawanego corocznie w ramach planu rzeczowo-finansowego US – źródła: 117021 oraz 117029), w tym współpracę z działem finansowym oraz księgowością US:

1. Prowadzenie rejestru, rozliczeń, sprawozdawczości i dokumentacji (teczek) kół naukowych, zgodnie z regulaminem oraz z umowami, którymi związany jest US.
2. Organizowanie posiedzeń komisji koordynacyjnej ds. kół naukowych.
3. Współpracę z samorządem studenckim US w zakresie prowadzenia wspólnych projektów w ramach działań komisji kultury URSS.

W ramach kontynuacji dotychczasowych działań Akademickiego Centrum Kultury SKS prowadzi:

1. Organizacyjną i techniczną obsługę teatrów oraz grup artystycznych w ramach zajęć odbywających się na sali teatralno-kinowej SKS (ul. Malczewskiego).
2. Wsparcie w pozyskiwaniu środków finansowych na rzecz działalności kulturalnej i społecznej studentów.
3. Promocję wydarzeń kulturalnych.
4. Animację i realizację nowych wydarzeń kulturalnych.

Począwszy od 1 października 2016 roku SKS podejmie współpracę z klubem studenckim „Pralnia”, dzięki czemu otrzyma do dyspozycji trzy pomieszczenia: kamestralne, undergroundowe oraz klubowe, od poniedziałku do czwartku z pełną obsługą. Umożliwi to organizację zróżnicowanych działań, wśród których w roku akademickim 2016/2017 znajdują się między innymi:

1. Spotkania z pisarzami – współpraca z pracownikami Wydziału Filologicznego US.
2. Warsztaty tańca towarzyskiego, gry na gitarze oraz fotograficzne: „4 pory roku, Szczecin miasto portowe – reportaż”, zwieńczone wystawą na Bulwarze Piastowskim.
3. Wieczorki poetyckie, prowadzone przez studentkę kulturoznawstwa (kampania promocyjna spotkań rozpoczęta w czerwcu 2016 roku m.in. w TVP Szczecin).
4. Uruchomienie strony internetowej www.sks.usz.edu.pl, promocja SKS, nawiązanie współpracy z instytucjami kultury miasta Szczecina.
5. Wznowienie wydawania ogólnouczelnianego czasopisma studenckiego – wspólnie z dr Agnieszką Szlachtą oraz studentami dziennikarstwa WF US.
6. Założenie (na wzór innych uczelni) Studenckiego Klubu Turystycznego we współpracy z kołami naukowymi turystyki.
7. Prowadzenie praktyk studenckich z animacji kultury, inicjowanie działań twórczych i ich promocja.

W dyspozycji Strefy Kultury Studenckiej jest profesjonalna sala teatralno-kinowa (170-200 miejsc siedzących) z zapleczem technicznym (sprzęt nagłośnieniowy i oświetleniowy).

Zapraszam do współpracy. ♦

Absolwenci geologii

W sierpniu 2016 roku mury naszej uczelni opuścili pierwsi absolwenci licencjaci geologii Wydziału Nauk o Ziemi.

Absolwenci geologii zdobywają umiejętności i kwalifikacje w zakresie geologii ogólnej i stosowanej. Charakterystyczną cechą tych studiów jest uwzględnianie specyfiki obszarów niżowych oraz stref nadmorskich, typowych dla naszego regionu.

Na obszarach tych szczególnie ważne są prace geologiczne i inżynierskie, związane z ochroną brzegów morskich, rozpoznanie warunków gruntowo-wodnych, poszukiwanie i eksploatacja oraz ochrona wód podziemnych.

Geologia to także specjalistyczny kierunek studiów związany z niezwykle ważnymi gospodarczo poszukiwaniami złóż surowcowych, kruszyw mineralnych i ceramicznych.

Studenci i absolwenci mają do dyspozycji liczne znajdujące się na światowym poziomie pracownie laboratoryjne, m.in. analiz fizycznych właściwości gruntów, analiz mikropaleontologicznych, paleobotanicznych, pracownie z oprogramowaniem GIS (geograficznego systemu informacyjnego). Baza dydaktyczna należy do nowocześniejszych w Polsce. Doświadczenie laboratoryjne i techniczne pozwala studentom na zdobycie umiejętności poszukiwanych na rynku pracy w kraju i zagranicą.

Wśród przedmiotów w planie studiów znalazły się m.in.: geologia złożowa, mineralogia, podstawy geofizyki, ćwiczenia terenowe z geologii ogólnej oraz geomorfologii i geologii czwartorzędu, podstawy tek-

toniki i geologii strukturalnej. Są one realizowane nie tylko w salach wykładowych, ale także podczas badań i wypraw terenowych. Różnego rodzaju okazy i minerały znalezione podczas wypraw gromadzone są w muzeum geologicznym, mieszczącym się w nowo otwartym budynku Centrum Dydaktyczno-Badawczego przy ulicy Mickiewicza w Szczecinie.

Oto autorzy i tytuły prac licencjackich, które obrażają ich tematykę, związaną z naszym regionem:

- Jan Romanicz, *Charakterystyka litologiczna odsłonięć osadów czwartorzędu w dolinie potoku Żabieniec (Szczecin-Osów)*
- Agata Szyduk, *Zapis zmian środowiska przyrodniczego w subfossylnych osadach bagiennych i jeziornych z Jeziora Nowowarpieńskiego (Zalew Szczeciński) w oparciu o wyniki analizy szczątków makroskopowych*
- Patrycja Stefańska, *Charakterystyka geochemiczna osadów zalewowych Doliny Dolnej Odry*
- Urszula Rydzewska, *Analiza struktur glacialnych Wyspy Wolin przy wykorzystaniu danych LIDAR.*

Pierwszym w historii WNoZ US absolwentem kierunku geologia serdecznie gratulujemy! Mam nadzieję, że będą kontynuować naukę na studiach drugiego i trzeciego stopnia. ♦

dr inż. Jacek Rudewicz

Wydział Nauk o Ziemi US

Ogólnopolski System Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych ELA

W maju tego roku MNiSW opublikowało na swym portalu internetowym (absolwenci.nauka.gov.pl) wyniki ogólnopolskich badań, dotyczących ekonomicznych losów absolwentów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich państwowych i prywatnych uczelni polskich.

dr hab. Jacek Styszynski,
prof. US

prorektor ds.
kształcenia US

Badania przeprowadził Instytut Badań Edukacyjnych Uniwersytetu Warszawskiego (IBE UW), poddając analizie dane uzyskane z bazy ZUS oraz z systemu POL-on dotyczące absolwentów, którzy ukończyli studia w 2014 roku (okres objęty badaniem zakończył się 30.09.2015). Aby uzyskać informacje, uruchomiono specjalne procedury umożliwiające dostęp do danych absolwentów umieszczonych w bazie ZUS z zachowaniem pełnej anonimowości.

Warto zaglądać do raportów z tych badań, które są tworzone na trzech poziomach analizy: dla kierunku (programu studiów), dla uczelni i dla kraju. Autorzy przeprowadzonych badań podkreślają, że podstawowym typem raportu jest raport kierunku (programu studiów). Szczegółowy opis metodologii badań oraz struktury poszczególnych typów raportów można znaleźć na stronie głównej portalu absolwenci.nauka.gov.pl (link „Pobierz opis badań”).

W raporcie dotyczącym uczelni można znaleźć informacje na następujące tematy: czas poszukiwania pracy, stabilność pracy absolwentów, wynagrodzenia, struktura społeczno-demograficzna absolwentów, podstawowe wskaźniki dla poszczególnych kierunków, obszarów i dziedzin studiów (m.in. wskaźnik bezrobocia i wskaźnik zarobków).

Warto zwrócić uwagę na dwa wskaźniki pojawiające się w raportach: względny wskaźnik bezrobocia (WWB) oraz względny wskaźnik zarobków (WWZ). Ich definicje podane są w opisie raportu i w opisie metodologii badań, ale na potrzeby tego artykułu wystar-

czy powiedzieć, że wartość WWB poniżej 1 oznacza, że przeciętne ryzyko bezrobocia jest niższe niż stopa bezrobocia w powiecie zamieszkania, a wartość WWZ powyżej 1 oznacza, że przeciętnie absolwenci zarabiają powyżej średniej wynagrodzeń właściwej dla powiatu zamieszkania.

KILKA CIEKAWYCH WYNIKÓW

Przyjrzyjmy się kilku przykładowym wynikom dla studiów pierwszego stopnia na Uniwersytecie Szczecińskim.

W 2014 roku studia ukończyło 1637 absolwentów, z czego 58.5% znalazło się w rejestrach ZUS. Średni czas od uzyskania dyplomu do podjęcia pierwszej pracy wynosił 3.74 (3.34)¹ miesiąca, a od uzyskania dyplomu do podjęcia pierwszej pracy na umowę o pracę – 3.97 (3.58) miesiąca. Wartość względnego wskaźnika bezrobocia (WWB) wynosi 0.40 (0.53), a wartość względnego wskaźnika zarobków (WWZ) – 0.46 (0.61).

Można więc wnioskować, że nasi absolwenci studiów pierwszego stopnia łatwiej znajdują pracę, ale poziom ich zarobków jest niższy od średnich zarobków w powiecie zamieszkania.

Tabela nr 1 podaje wartości wskaźników dla kilku wybranych kierunków studiów pierwszego stopnia. Dla porównania w ostatnim wierszu podano wartości średnie dla naszej uczelni. Widać z niej, że przykładowo: kierunek finanse i rachunkowość (WNEiZ) ukończyło 174 absolwentów, z czego 64% było zarejestrowanych w bazie ZUS. Przeciętne ryzyko bezrobocia

jest zdecydowanie niższe niż stopa bezrobocia w powiecie zamieszkania, a absolwenci zarabiają wyraźnie poniżej średniej wynagrodzeń. Wartości tych wskaźników są w tym przypadku lepsze niż średnie wyznaczone dla całej uczelni.

Porównanie sytuacji zawodowej absolwentów poszczególnych dziedzin studiów ułatwia rysunek nr 1, na którym przedstawiono wartości względnych wskaźników bezrobocia i zarobków. Zgodnie z ich interpretacją lepszej sytuacji zawodowej absolwentów poszczególnych dziedzin studiów odpowiadają punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, gorszej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu.

Tabela nr 2 pozwala na porównanie uśrednionych wartości wskaźników dla wybranych uczelni z województwa zachodniopomorskiego. Widać z niej, że średnie ryzyko bezrobocia wśród absolwentów w roku 2014 było największe dla absolwentów Akademii Morskiej i Politechniki Koszalińskiej, natomiast najwyższe średnie zarobki w porównaniu ze średnią w powiecie zamieszkania wykazują absolwenci Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego i Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego.

WARTO ŚLEDZIĆ RAPORTY

Należy wspomnieć, że przedstawione w postaci raportów wyniki analiz nie są wolne od ograniczeń, które wynikają m.in. ze specyfiki danych zawartych w rejestrach ZUS i POL-on, które gromadzone są dla potrzeb administracyjnych a nie badawczych. Ponadto w trosce o ochronę danych osobowych nie generowano raportów dla zbiorowości mniejszych niż 10 osób (dane podzbiorowości 3-osobowych zastąpiono myślnikami).

Aktualne omówienie nie jest pełne – oparte jest bowiem na danych dla wybranych losowo kierunków, które mają jedynie zilustrować możliwości analiz ekonomicznych losów absolwentów przedstawionych w postaci trzech kategorii raportów na portalu absolwenci.nauka.gov.pl. Ma ono spełnić rolę informacyjną i zachęcić czytelnika do lektury raportów oraz do samodzielnych przemyśleń i analiz. Wnioski z nich będą przydatne przy planowa-

niu i prowadzeniu działań zmierzających do podniesienia jakości kształcenia oraz przy dostosowywaniu oferty edukacyjnej do wymogów rynku pracy. Publikacja tych raportów przez MNiSW dla kolejnych roczników absolwentów pozwoli na

analizę zachodzących procesów w czasie i obserwację trendów dla poszczególnych wskaźników.

¹ Dla porównania w nawiasach podano średnie wartości dotyczące poziomu krajowego.

Tabela nr 1. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące absolwentów wybranych kierunków US

Wydział	Kierunek	N	PwZUS	WWB	WWZ
WB	biologia	14	43	0.08	0.32
	mikrobiologia	25	96	0.19	0.44
WH	bezpieczeństw wewnętrzne	14	100	0.49	0.66
	pedagogika	62	57	0.69	0.43
WNoZ	geografia	11	36	0.44	0.41
	gospodarka przestrzenna	30	73	0.34	0.34
WNEiZ	ekonomia	66	65	0.28	0.43
	finanse i rachunkowość	174	64	0.36	0.46
WZiEU	ekonomia	28	71	1.17	0.58
	finanse i rachunkowość	45	40	0.24	0.34
US	1 stopień	1637	59	0.40	0.46

Oznaczenia:

N - liczba absolwentów, PwZUS - procent absolwentów w rejestrach ZUS, WWB - względny wskaźnik bezrobocia, WWZ - względny wskaźnik zarobków.

Rys. 1. Względne wskaźniki zarobków i ryzyka bezrobocia absolwentów studiów pierwszego stopnia US w pierwszym roku po uzyskaniu dyplomu wg dziedziny studiów: 1 - nauki humanistyczne, 5 - nauki o kulturze fizycznej, 6 - nauki o zdrowiu, 7 - nauki biologiczne, 8 - nauki o Ziemi, 12 - nauki ekonomiczne, 13 - nauki prawne, 14 - nauki społeczne, 17 - nauki matematyczne, 99 - studia międzydziedzinowe

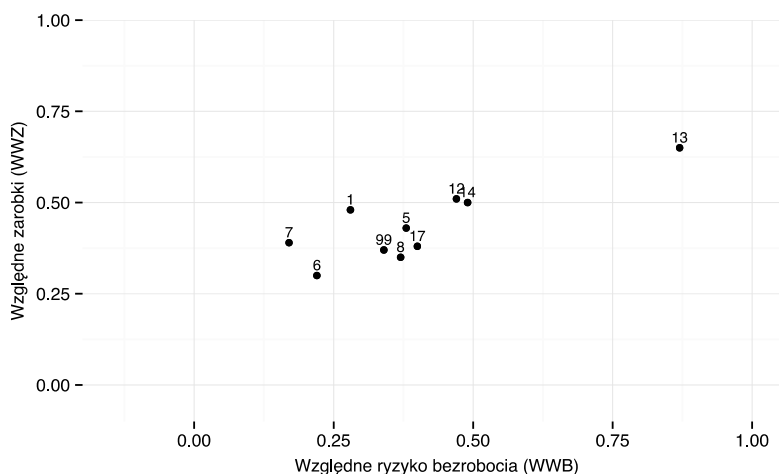

Tabela 2. Wartości podstawowych wskaźników dla wybranych uczelni w województwie zachodniopomorskim

Uczelnia	N	PwZUS	WWB	WWZ
AM	565	66	0.71	0.49
PUM	394	71	0.27	0.67
ZUT	1452	63	0.33	0.62
PK	1215	71	0.65	0.53
US	1637	59	0.40	0.46

AM - Akademia Morska, PUM - Pomorski Uniwersytet Medyczny,

ZUT - Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny, PK - Politechnika Koszalińska, US - Uniwersytet Szczeciński

Informacja uzupełniająca do zestawienia dotyczącego uprawnień do nadawania stopni naukowych w Uniwersytecie Szczecińskim, zamieszczonego w „Przeglądzie Uniwersyteckim” nr 4-6/2016, s. 33

WYDZIAŁ	DOKTORA HABILITOWANEGO		DOKTORA	
	DZIEDZINA	DYSCYPLINA	DZIEDZINA	DYSCYPLINA
WH	nauki humanistyczne	historia	nauki humanistyczne	historia filozofia
	nauki społeczne	pedagogika	nauki społeczne	pedagogika nauki o polityce

Opracowała:
mgr Izabela Szykiewicz-Żukowska,
Dział Nauki US

Współpraca US i Pekao S.A.

Uniwersytet Szczeciński rozpoczął współpracę z Bankiem Pekao S.A. w zakresie partnerskiej – naukowej i badawczej – działalności, prowadzenia wspólnych projektów oraz dydaktyki.

Julia Poświatowska
rzeczniczka US

7 lipca 2016 roku JM Rektor prof. dr hab. Edward Włodarczyk oraz Katarzyna Koroch, dyrektor zarządzająca Banku Pekao S.A. w regionie zachodnim, uroczystie podpisali porozumienie o współpracy, którego celem jest transfer wiedzy i doświadczeń pomiędzy uczelnią a bankiem. Obie strony będą inicjować przedsięwzięcia wspierające wzajemny rozwój, działania i projekty, obejmujące m.in.: współpracę w zakresie edukacji finansowej, realizację staży i praktyk dla studentów i pracowników, realizowanie wspólnych spotkań, wykładów otwartych, debat, konferencji, współpracę w zakresie realizacji badań naukowych i innowacyjnych projektów, udział w doskonaleniu programów kształcenia, budowanie i utrzymywanie pozytywnych relacji pomiędzy uczelnią oraz przed-

stawicielami praktyki gospodarczej, a także wymianę dobrych praktyk pomiędzy środowiskiem naukowym a biznesem. ♦

Podpisanie umowy, Katarzyna Koroch, dyrektor zarządzająca Banku Pekao S.A. w regionie zachodnim i JM Rektor prof. dr hab. Edward Włodarczyk

Fot. Filip Kacalski

System finansowania uczelni

Propozycje

Inspiracją do napisania niniejszego tekstu jest wypowiedź dr. Jarosława Gowina, wicepremiera, ministra nauki i szkolnictwa wyższego, opublikowana w dzienniku „Gazeta Prawna”, który stwierdził: „Głównym źródłem problemów uczelni jest zły system finansowania. W dużej mierze dotacja dla nich zależy od liczby studentów. Dlatego opłaca im się przyjmować jak najwięcej kandydatów. To prowadzi do obniżenia wymagań i jakości kształcenia”¹.

Moim celem jest nie tyle polemika z tym stwierdzeniem, ile sformułowanie kilku postulatów, które powinny być uwzględnione w dyskusji nad konstrukcją systemu finansowania polskich uczelni, szczególnie że resort zapowiada ponowną zmianę algorytmu.

SYSTEM FINANSOWANIA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Dyskusja dotycząca systemu finansowania szkolnictwa wyższego sprowadza się najczęściej do przedstawienia – nie zawsze zgodnych z faktami – informacji dotyczących kwoty środków przeznaczonych na szkolnictwo wyższe z budżetu państwa lub wydatków na szkolnictwo wyższe w postaci procentu produktu krajowego brutto (PKB).

Wydatki na szkolnictwo wyższe ustalone jako procent PKB przedstawia tabela nr 1, wydatki na

Tabela nr 1. Wydatki na szkolnictwo wyższe w wybranych krajach europejskich jako procent PKB w 2014 roku

Kraj	Wydatki publiczne na szkolnictwo wyższe jako procent PKB
Czechy	1,2
Dania	1,8
Finlandia	1,9
Francja	1,3
Hiszpania	1,0
Niemcy	1,1
Polska	1,0
Słowacja	1,1
Wielka Brytania	0,7
Włochy	0,8

Źródło: Szkoły wyższe i ich finanse w 2014 roku, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2015.

prof. dr hab.
Waldemar Gos

prorektor ds. finansów
i rozwoju US

Tabela nr 2. Wydatki budżetu państwa na szkolnictwo wyższe (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.	Wykonanie 2015 r.
wydatki bieżące	13 856 245	14 946 528
wydatki majątkowe	533 428	531 173

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań i budżetu w 2015 r. w zakresie szkolnictwa wyższego, MNiSW, Warszawa 2015, s. 18.

Tabela nr 3. Roczne przeciętne koszty kształcenia według typów uczelni

Typ uczelni	Roczny przeciętny koszt kształcenia „studenta przeliczeniowego” w zł ²
uniwersytety	14 301
teologiczne	9 945
ekonomiczne	10 357
pedagogiczne	12 009
techniczne	16 457
rolnicze	16 758
akademie wychowania fizycznego	13 321
zawodowe	13 902
medyczne	31 322
artystyczne	38 331
morskie	23 101

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań i budżetu w 2015 r. w zakresie szkolnictwa wyższego, MNiSW, Warszawa 2015, s. 27.

szkolnictwo wyższe ilustruje tabela nr 2, a przeciętne koszty kształcenia prezentuje tabela nr 3.

Pomijając rozważania dotyczące metodologii ustalenia danych zaprezentowanych w tabelach, można na ich podstawie stwierdzić, że roczne koszty kształcenia jednego studenta w poszczególnych typach szkół wyższych mają spora rozpiętość, co uwarunkowane jest kosztochłonnością studiów, związaną z liczebnością grup, niezbędną infrastrukturą (np. laboratoria, pracownie). Przy tym im mniejsza liczba studentów ogółem, tym koszty kształcenia jednego studenta są wyższe. Bez szczegółowej analizy kosztów ponoszonych przez uczelnie, trudno ocenić, jakie powinno być ich finansowanie.

W Polsce system finansowania szkolnictwa wyższego bazuje na dotacji państwowej oraz przychodach uczelni pochodzących z prowadzonych przez nie odpłatnych form kształcenia.

Nie ulega wątpliwości, że szkoły wyższe powinny pozyskiwać fundusze ze współpracy z biznesem na zasadzie prowadzenia zamawianych badań, finansowanych przez przedsiębiorców.

Można, nie prowadząc szczegółowych analiz, prezentować rozszczeniowe postawy i dowodzić, że w Polsce przeznaczają się w porównaniu do innych krajów Europy za mało środków na szkolnictwo wyższe. Czy nie warto jednak – przy okazji proponowanych przez rząd zmian – zadać sobie kilku pytań, które pozwoliłyby dokonać oceny funkcjonowania uczelni i zachowania pracowników naukowych? I tak:

1. Czy średnioroczne wynagrodzenie brutto pracownika na uniwersytetach w Polsce w wysokości 5 325³ zł to mało?
2. Na ilu etatach pracują pracownicy naukowo-dydaktyczni uczelni?
3. Czy człowiek ma fizyczne możliwości pracy na dwóch, trzech eta-

tach, na przykład codziennie po 16 godzin?

4. Czy osoba tak zatrudniona może dodatkowo prowadzić własną działalność gospodarczą i efektywnie pracować w realizowanych przez siebie lub przez innych projektach?
5. Czy przy założeniu, że zostaną zwiększone środki z budżetu państwa na szkolnictwo wyższe, można oczekiwać, że faktycznie poprawi się jakość kształcenia studentów?

Oczywiście tych pytań może być więcej i prawdopodobnie będą padały na nie różne odpowiedzi.

Według mnie najważniejsze są jednak stabilne reguły finansowania uczelni i jasne rozwiązania ustawowe, które pomagają efektywnie zarządzać m.in. zasobami intelektualnymi uczelni, na przykład wprowadzając przestrzegany bez wyjątków zakaz podejmowania przez pracowni-

ka naukowego pracy na etacie na innej, niż macierzysta, uczelni czy też zatrudniania naukowców emerytów.

Każda uczelnia powinna skrupulatnie przeprowadzić rzetelną analizę racjonalności ponoszenia kosztów, które można nie tylko zmniejszyć, ograniczając zbędne wydatki, ale też przesuwając środki na działania dające efekt w postaci wzrostu jakości nauczania czy prac badawczych.

Postulowałem to już kilka razy, ale powtórzę raz jeszcze – niezbędne jest zwiększenie kontroli wewnętrznej i zarządczej na samych uczelniach oraz wzrost świadomości i odpowiedzialności finansowej wszystkich pracowników.

TORT DO PODZIAŁU

Bez względu na wielkość środków, jakie z budżetu państwa będą przeznaczone na szkolnictwo wyższe, należy je podzielić na uczelnie. W związku z tym powstaje pytanie: jakie kryteria przyjąć do podziału środków budżetowych na poszczególne szkoły wyższe?

W wypadku tzw. dotacji podstawowej, dotyczącej finansowania działalności dydaktycznej, aktualnie stosuje się kilka kryteriów z różnymi wagami (liczba studentów i doktorantów przeliczeniowych, liczba pracowników przeliczeniowych, parametr proporcjonalnego rozwoju, uprawnienia do nadawania stopni i tytułów naukowych, składnik wymiany zagranicznej studentów, liczba projektów).

Uważam, że bez względu na to, jakie kryteria będą opracowane przez MNiSW, musi być ich kilka. Powinny być to kryteria ilościowe (na przykład liczba studentów) i kryteria jakościowe (na przykład uprawnienia do nadawania stopni i tytułów naukowych).

Ponadto powinny być:

1. Trwałe, obowiązujące niezmiennie przez kilka lat, a nie tak jest obecnie – zmieniane co roku, co w znacznym stopniu utrudnia planowanie budżetu uczelni.

2. Czytelne, wyraźnie wskazujące na konkretne ustalone przez ministerstwo cele szkolnictwa wyższego, takie jak np. uruchamianie praktycznych kierunków kształcenia, prowadzenie badań na potrzeby otoczenia gospodarczego.
3. Sprawiedliwe, co oznacza brak preferencji dla niektórych uczelni (np. tzw. flagowych) czy, co gorsza, uznaniowości.
4. Motywujące uczelnie do efektywności działań oraz do sprawowania funkcji kulturotwórczych w regionie.

WYDATKOWANIE ŚRODKÓW PRZEZ UCZELNIE

Należy pamiętać, że każda złotówka, która wpływa do budżetu uczelni, staje się pieniędzem publicznym, co oznacza, że musi być wydatkowana zgodnie z ustawą o finansach publicznych, co też niewątpliwie jest praktykowane. W niektórych sytuacjach można mieć wrażenie, że wydatki nie są racjonalne, a niekiedy nawet zbędne, niezwiązane z procesem kształcenia, nieuzasadnione i nieefektywne. W związku z tym proponowałbym, aby każda osoba decyzyjna przed dokonaniem wydatku zastosowała analogię i odpowiedziała na pytanie: czy byłby on również uzasadniony w budżecie domowym?

Podsumowując, można sformułować jeden wniosek: dyskusja dotycząca systemu finansowania szkolnictwa wyższego i sposobu podziału środków na poszczególne uczelnie musi również uwzględniać celowość, racjonalność i efektywność ich wydatkowania.

KONCEPCJA ZMIAN ALGORYTMU PODZIAŁU DOTACJI PODSTAWOWEJ DLA UCZELNI AKADEMICKICH

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod koniec września 2016 roku przedstawiło koncepcję zmian algorytmu podziału dotacji podstawowej. W porównaniu do dotychczas stosowanego algorytmu zaproponowano wprowadzenie cze-

rech składników dotacyjnych (składnik studento-doktorancki, składnik kadrowy, składnik badawczy, składnik umiędzynarodowienia) i tzw. stałą przeniesienia na poziomie 0,5. Oznacza to, że 50% dotacji na kolejny rok kalendarzowy będzie pochodną otrzymanej dotacji w poprzednim roku, a pozostałe 50% – zależeć od wymienionych czterech składników dotacyjnych.

Charakterystykę zaproponowanej koncepcji MNiSW przedstawię w kolejnym numerze „Przeglądu Uniwersyteckiego”, jednak już teraz chciałbym się podzielić następującymi spostrzeżeniami:

1. W przeciwieństwie do poprzedniego algorytmu istotne znaczenie dla poziomu dotacji będzie miała kategoria naukowa wydziałów uczelni (A+, A, B, C).
2. Bardzo istotny jest wskaźnik liczby studentów przypadających na jednego pracownika naukowo-dydaktycznego. Rekomendowany przez MNiSW poziom tego wskaźnika wynosi 12.

Koncepcja MNiSW jest niewątpliwie logiczna i może spowodować wzrost jakości kształcenia, dążenie uczelni do podniesienia kategorii naukowej. Musi być ona wdrażana stopniowo, na przykład w okresie 2-3 lat, a nie tak, jak jest to proponowane, czyli od 1 stycznia 2017 roku. ♦

¹ <http://praca.gazetaprawna.pl/artykuly/975078,zmiana-sposobu-finansowania-uczelni.html>

² Przy określaniu liczby „studentów przeliczeniowych” MNiSW zastosowało następujące przeliczniki: studia stacjonarne – 1, studia niestacjonarne – 0,5, studia podyplomowe – 1,5, studia doktoranckie 2,5.

³ Ustalono na podstawie materiałów opracowanych przez Uniwersytecką Komisję Finansową Konferencji Rektorów Uniwersytetów w Polsce. Jest to średnie wynagrodzenie pracownika bez względu na stanowisko (pracownicy: naukowy, naukowo-dydaktyczny, administracji, obsługi).

Warto wiedzieć

prof. dr hab.
Wiesław Deptuła

kierownik
Katedra Mikrobiologii
Wydział Biologii US

1. W sierpniu 2016 roku MNiSW przedstawiło małą ustawę o innowacyjności, która stwarzając bardzo dobre warunki finansowe, zachęca naukowców do komercjalizacji wyników swoich badań. Ministerstwo ogłosiło również pakiet deregulacyjny, dotyczący odbiurokratyzowania uczelni, poprawy sytuacji doktorantów i eliminacji limitów przyjęć na drugi kierunek studiów. Ten pakiet reguluje także działanie Polskiej Komisji Akredytacyjnej i wprowadza uproszczone rozwiązania dotyczące Krajowych Ram Kwalifikacji.
2. Również w sierpniu MNiSW przedstawiło do trzytygodniowych konsultacji społecznych siedem projektów nowych rozporządzeń. Warto przypomnieć w tym kontekście, że w naszym środowisku od dawna postulowano nowe rozwiązania, tak jak to czynił prof. Piotra Sztompka (UJ) w 2014 roku na Kongresie Kultury Akademickiej w Krakowie. Mówił wtedy m.in. o narastającym kryzysie instytucji uczelni wyższej, także organizacyjnym, oraz o braku środowiskowych, wewnętrznych mechanizmów samokontroli. W tym kontekście warto przywołać niedawno zmarłego prof. Macieja Władysława Grabskiego, który w swojej ostatniej książce *O nauce w Polsce – zamyslenie* (Wydawnictwo PAU, Kraków 2015) postulował, by polscy akademicy rozliczyli się z moralnością okresu socjalizmu.
3. Wydaje mi się, że niezależnie od tego, co obecnie proponuje MNiSW, konieczna jest refleksja własna pracowników naukowych, dotycząca odpowiedzialności, poszanowania czasu, szacunku do siebie i innych. Papież Franciszek w czasie sierpniowej wizyty w Polsce powiedział m.in.: „Kochani młodzi, nie przyszliśmy na świat po to, aby wegetować, aby wygodnie spędzić życie, żeby uczynić z życia kanapę, która nas uspi. Sądzymy, że abyśmy byli szczęśliwi, potrzebujemy dobrej kanapy. Kanapy, która pomoże nam żyć wygodnie, spokojnie, całkiem bezpiecznie. Kanapa – jak te, które są teraz, nowoczesne, łącznie z masażami usypiającymi – które gwarantują godziny spokoju, żeby nas przemieść w świat gier wideo i spędzania wielu godzin przed komputerem. Kanapa na wszelkie typy bólu i strachu”. Zachęcał, aby zejść z tej kanapy i podjąć aktywność społeczną, decydować o przyszłości swojej i innych.
4. Przy okazji zdarzeń dotyczących działalności MNiSW polecam artykuł *Raport Polska 2050* („Pauza”, 2014, nr 236, s. 2), w którym przedstawiono trzy scenariusze wzrostu, w tym i nauki. Jego autor, Kazimierz Kurz, absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego, informatyk pracujący w przemyśle, zachęca do zapoznania się z dokumentem i tak kończy swój artykuł: „Wydaje się, że raport *Polska 2050* mógłby stać się zaczątkiem bardzo interesującej dyskusji, obejmującej takie sprawy, jak: rozwój cywilizacyjny, równość szans, potencjał tkwiący w inwestycji w powszechną edukację, rozwój społeczeństwa powszechnego dobrobytu. Społeczeństwa, które rozumie, iż Edison, próbujący bez sukcesu 199 razy, nie popełnił błędu, a znajduje się na dobrej drodze do wynalazku...”
5. W lipcu 2016 roku MNiSW przedstawiło nową formułę Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Konkursy dotyczą następujących modułów: „Dziedzictwo narodowe”, „Uniwersalia” 2.1 oraz „Uniwersalia” 2.2., w pierwszym z nich znalazł się zapis dotyczący m.in. tematów priorytetowych, a które dotyczą, według mnie, ważnego obszaru: „polskiej myśli filozoficznej, społecznej, religijnej oraz o literaturze i sztuce; emigracji z ziem polskich od XVII wieku; kontynuowania fundamentalnych prac dokumentacyjnych, słowników i bibliograficznych oraz kontynuowania edycji krytycznych pism uznanych autorów”. Wnioski przyjmowane są do 31 października 2016 roku.
6. 25 kwietnia 2016 roku PAU zorganizowała sesję „Biurokracja w nauce”, która przygotowywano od roku, mając pierwotnie zamiar „zwrócenia uwagi na problem, ponieważ nasila się on znacznie w ostatnich latach, osiągając już chyba punkt krytyczny. Tymczasem okazało się, że jesteśmy spóźnieni, bo nowe kierownictwo resortu nauki właśnie walkę z biurokracją uznało za priorytet swoich działań. Skupiamy się więc na próbach

- identyfikacji źródeł tej koszmarnej plagi, która jest szczególnie dotkliwa dla nauki. Bowiem prócz tego, że – jak wszędzie – prowadzi do niesłuchanego marnotrawstwa ludzkiej energii oraz publicznych pieniędzy, rabuje uczonego z tego, co dla niego najcenniejsze: rabuje jego CZAS” („Pauza” 2016, nr 341, s. 1). Zwracam uwagę na dwa wygłoszone podczas sesji wystąpienia, które zostały opublikowane w „Pauzie”: prof. Renaty Przybylskiej, *Biurokracja na uczelni – punkty newralgiczne* (2016, nr 343, s. 1) oraz prof. Jerzego Szwedę, *Jak zmieniać, a nie zepsuć?* (2016, nr 344, s. 2). Skłaniają one do krytycznej refleksji na temat środowiska naukowego i poczynań naszego ministerstwa.
7. Czytając informacje o awansach pracowników naukowych, w tym profesorów, na etaty administracyjne i polityczne, chciałoby się zadać pytanie: czy to jest sukces? Czy może jednak zamiana ta łączy się z utratą zasad pracownika naukowego, skoro, jak twierdzą niektórzy, są to tak dwa różne światy, rządzące się odmiennymi prawami i regułami. A więc pytanie brzmi: czy można się cieszyć z awansu doktora albo profesora na stanowisko w instytucji państwowej lub w rządzie? Pisząc te słowa, chciałbym powiedzieć, że obojętnie nie mogę zaakceptować i zrozumieć postawy, która pozwala zamienić pasję badacza na karierę urzędniczą czy polityczną.
  8. W 2015 roku w Urzędzie Patentowym RP zgłoszono 20 270 wynalazków, wzorów użytkowych, znaków towarowych i wzorów przemysłowych. Urząd zarejestrował jednakże tylko 12 102 z nich. W tym miejscu podaję, że największą liczbę zgłoszeń dokonały polskie instytucje naukowe, zwłaszcza uczelnie wyższe, na czele z ZUT w Szczecinie, który w 2015 roku zgłosił aż 115 wynalazków i wzorów użytkowych. Na drugim miejscu jest Politechnika Wrocławska – 109 zgłoszeń, a na trzecim AGH w Krakowie – 107.
  9. W tym roku FNP obchodzi jubileusz 25-lecia. Warto wiedzieć, że fundacja rozpoczęła swą działalność z budżetem 95 mln zł, otrzymanym od państwa, a w ciągu swojego działania zgromadziła ponad 770 mln zł, z czego 470 mln wydała na działania naukowe, a 300 mln jest jeszcze w jej dyspozycji.
  10. 10–12 czerwca 2016 roku odbył się w Warszawie po raz szósty Kongres Polska Wielki Projekt, a panel dotyczący nauki i szkolnictwa wyższego „Jak i dlaczego reformować polskie uniwersytety?” był bardzo interesujący. Przy tej okazji warto wspomnieć o mocno brzmiącym głosie jednego z jego uczestników, profesora Krasodębskiego, autora książki *Demokracja peryferii*, który choć związany z obecnym rządem, upomniał się o rolę nauk społecznych i humanistycznych.
  11. W „Forum Akademickim” (2016, nr 7–8, s. 64) warto przeczytać artykuł *Dobra akredytacja – co to znaczy?* Jakuba Brdulaka, Tomasza Lewińskiego i Przemysława Rzodkiewicza. Autorzy zastanawiają się nad efektami działań Polskiej Komisji Akredytacyjnej i podsumowują plon konferencji zorganizowanej przez Fundację na rzecz Jakości Kształcenia, którą powołano przy Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Formułują również „wnioski i impulsy”, które mogą stać się inspirujące dla uczelni w wielu obszarach, m.in. kreowania nowych programów. Zachęcają również do uczestnictwa w Programie im. Hugona Kołłątaja.
  12. Na wielu uczelniach w Europie i USA, a w Polsce na KUL-u w Lublinie, wprowadzono tytuł profesor emeritus, przysługujący zasłużonym emerytowanym nauczycielom akademickim, utrzymującym związek ze swoją szkołą wyższą. Wyróżnieni charakteryzują się wybitnymi osiągnięciami naukowymi, dydaktycznymi i działalnością organizacyjną. Cieszą się także nieposzlakowaną opinią i autorytetem oraz przejawiają troskę o wizerunek i dobre imię oraz aktywnie działają na polu promocji własnej uczelni. Myślę, że na naszym uniwersytecie, który rozpoczął czwarte dziesięciolecie swojego działania, można również przymierzyć się do takiej propozycji, tym bardziej, że wielu profesorów US to także twórcy szkolnictwa wyższego w Szczecinie.
  13. W ramach nowości diagnostycznych – medycznych i społecznych – polecam wywiad z prof. dr. hab. Bogusławem Buszewskim z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu („Laboratorium”, 2016, 7–8, str. 8), który poszerza diagnostykę medyczną, m.in. w obszarze onkologii, o zapach wydychanego powietrza – bardzo ciekawe.
  14. Wywiad, którego znakomity historyk prof. Henryk Samsonowicz udzielił Donacie Subbotko, nosi znaczący tytuł: *Jestem Polakiem, znaczy jestem coś wart* („Gazeta Wyborcza”, 11–12 czerwca 2016, s. 26). Warto z tą analityczną wypowiedzią zapoznać się w kontekście obecnej sytuacji społecznej w naszym kraju.
  15. Polecam również przepiękne artykuły dotyczące komunikacji w „Przeglądzie Uniwersyteckim” (2016, nr 4–6), w których znajdziemy i takie spostrzeżenie: „Gdy dwóch mówi to samo, to nie jest to samo”¹ – coś pięknego. ♦

¹ Maciej Witek, *Zła mowa*, „Przegląd Uniwersytecki”, 2016, nr 4–6, s. 4

Leasing zwrotny, czyli jak zjeść ciastko i wciąż mieć ciastko

Zrozumienie jednego z popularniejszych angielskich powiedzeń, że „nie można zjeść ciastka i jednocześnie mieć ciastka”, nie nastręcza trudności, tym bardziej, że każdy z nas podejmuje decyzje, które wymagają podjęcia wyboru pomiędzy dwoma wykluczającymi się wariantami. Analogicznie dzieje się w przypadku dokonywania wyborów ekonomicznych.

Mateusz Czerwiński

asystent
Katedra Inwestycji
i Wyceny
Przedsiębiorstw
Wydział Nauk
Ekonomicznych
i Zarządzania US
kierownik projektu:
„Wpływ transakcji
leasingu zwrotnego
na wartość rynkową
i wyniki finansowe
przedsiębiorstw”

Rzadkość zasobów warunkuje zachowania przedsiębiorców. Kiedy weźmiemy pod uwagę obszar decyzji finansowych, to wyzwaniem staje się właściwy dobór form kapitału pod kątem funkcjonalnych potrzeb biznesu. Podstawowy dylemat każdego, nawet najmniejszego przedsiębiorcy to pytanie, czy maksymalizować własne korzyści z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, ale finansować jej rozwój kapitałem obcym, czy odłożyć prywatne potrzeby na przyszłość i dać firmie szansę na kapitałową autonomię. Jednym z kluczy do biznesowego sukcesu jest właśnie znalezienie odpowiednich proporcji tych elementów w strukturze finansowania przedsiębiorstwa.

NOWA RZECZYWISTOŚĆ

Zawsze jednak znajdzie się ktoś, kto nie akceptuje bieżących praktyk i szuka innowacyjnych rozwiązań, niekiedy wbrew powszechnie przyjętym zasadom. Ktoś taki prawdopodobnie pracował w 1936 roku w sieci handlowej Safeway Stores (USA), ponieważ to właśnie ich kasus uznaje się za pierwsze oficjalne zastosowanie „leasingu zwrotnego” (SLB, ang. *Sale and Leaseback*) w zarządzaniu finansami przedsiębiorstwa¹. Zrealizowanie 80 lat temu pierwszej takiej transakcji na dużą skalę z pewnością otworzyło wielu firmom drzwi do nowej rzeczywistości gospodarczej.

Istota leasingu zwrotnego sprowadza się do zawarcia przez firmę (minimum) dwóch umów: sprzedaży (1) oraz dzierżawy tego samego środka trwałego (2). Podobnie jak ma to miejsce przy zaciąganiu kredytu lub emisji obligacji zabezpieczonych określonymi aktywami, tak i w tym przypadku do pozyskania kapita-

łu wykorzystywane są zasoby będące już w posiadaniu przedsiębiorcy. Różnica polega jednak na tym, że w procesie zawierania transakcji leasingu zwrotnego to finansujący, a więc podmiot zewnętrzny, staje się właścicielem tych aktywów, natomiast przedsiębiorca dzierżawi je na mocy umowy leasingu. Wracając do początku, można więc uznać, że przedsiębiorca skonsumował swoje ciastko (sprzedał składnik majątku i uzyskał z tego tytułu przepływ finansowy), ale w dalszym ciągu z niego korzysta w procesie produkcji lub świadczenia usług (jest w posiadaniu ciastka, chociaż nie w sensie prawnym).

Koncepcja sprzedaży, a następnie dzierżawy tych samych aktywów, ma wbudowane wewnętrzne ograniczenia w częstszym wykorzystaniu tego instrumentu. Główną barierą jest warunek posiadania przez przedsiębiorstwo na własność jakiegokolwiek majątku trwałego. To niby oczywiste, ale warunek ten z góry wyklucza zastosowanie leasingu zwrotnego przez podmioty nowo powstające oraz takie, które opierają swój model biznesowy na wynajmie nieruchomości, maszyn czy środków transportu.

Kolejnymi warunkami stawianymi potencjalnym leasingobiorcom jest to, aby majątek trwały, którym dysponują, był znacznej wartości i miał istotne znaczenie dla ich funkcjonowania. Niewielka popularność leasingu zwrotnego wśród przedsiębiorców skutkuje tym, że firmy leasingowe preferują tylko transakcje na dużą skalę, ważne dla procesów zachodzących w przedsiębiorstwie, co pozwala zmaksymalizować relację zysków z prowizji do kosztów obsługi takiej transakcji.

Kwestia istotności aktywów z punktu widzenia funkcjonowania przedsiębiorstwa wynika natomiast

z potrzeby minimalizacji ryzyka niepowodzenia takiej transakcji. Zrozumiałym jest, że leasingodawca, godząc się na zakup aktywów od przedsiębiorcy, przyszłego leasingobiorcy/dzierżawcy, chce mieć względną pewność, że ten drugi będzie dokonywał opłat za korzystanie z tego zasobu. Nietrudno wyobrazić sobie sytuację, kiedy to przedsiębiorca odsprzedaje i bierze w leasing składnik aktywów, który tak naprawdę nie jest niezbędny w prowadzonej działalności i w rezultacie przestaje płacić raty za jego dzierżawę. Firma leasingowa wypowiada umowę i odbiera przedsiębiorcy możliwość korzystania z danego składnika aktywów, ale w rezultacie musi szukać innej firmy, która będzie chciała je dzierżawić. Przypomnijmy – aktywa o znacznej wartości.

W praktyce leasing zwrotny jest źródłem finansowania wykorzystywanym przede wszystkim przez średnie i duże przedsiębiorstwa, a także przez jednostki samorządu terytorialnego oraz spółki komunalne. Obecnie zarówno w publikacjach naukowych poświęconych zarządzaniu finansami, jak i w prasie ekonomicznej leasing zwrotny uznawany jest raczej za niszową formę wsparcia kapitałowego.

NISZOWE MILIARDY

Dokładna skala transakcji leasingu zwrotnego nie jest znana, natomiast szacunki publikowane przez firmę badawczą Real Capital Analytics (RCA) oraz Dział Badań Rynku i Doradztwa Colliers International wskazują, że instrument ten zasługuje na szersze zainteresowanie środowiska naukowego, którego reprezentanci rzadko podejmują ten temat badawczy. Nawet biorąc pod uwagę ograniczenia, jakimi kieruje się RCA², to w 2012 roku na rynku amerykańskim zawarto transakcje leasingu zwrotnego nieruchomości na łączną kwotę 8,75 mld USD, podczas gdy dotychczas rekordowy był 2007 rok, w którym to wartość transakcji SLB nieruchomości sięgnęła 16,25 mld USD. Dla porównania wartość pierwszych ofert publicznych (IPO) na rynku amerykańskim w tych latach wyniosła odpowiednio 35,1 i 43,3 mld USD.

Zgodnie z danymi podanymi przez Colliers International dotychczas największą łączną wartość transakcji SLB w Europie

odnotowano także w 2007 roku (30 mld USD), natomiast w 2014 roku było to niepełna 5 mld USD (3,8 mld euro), z czego 50% to transakcje odnotowane w Niemczech, Wielkiej Brytanii i we Francji³. Dla porównania w ramach IPO z europejskich giełd przedsiębiorcy pozyskali w 2007 roku ponad 80 mld euro, a 7 lat później niepełna 50 mld euro.

DOSTOSOWANIE DO REALIÓW GOSPODARCZYCH

Rozwój technologii komunikacyjnych oraz informatycznych, a także konieczność dalszego napływu na rynek nowych spółek spowodowały, że dziś IPO oferowane jest spółkom będącym w fazie rozwoju, a nawet start-upom. Podobna zmiana może być nieunikniona także w przypadku leasingu zwrotnego. Wydaje się, że ta forma finansowania przedsiębiorstw stała się więźniem swoich założeń (fundamentów)⁴ i możliwe, że potrzebna jest ich modyfikacja i dostosowanie do obecnych realiów gospodarczych. Przykładowo – w dalszym ciągu małą popularnością cieszy się leasing zwrotny aktywów niematerialnych, a także brak jest specjalnej oferty dedykowanej mikro- i małym przedsiębiorcom. Takie rozwiązania mogłyby zwiększyć liczbę transakcji leasingu zwrotnego.

W wyniku przeprowadzenia wstępnej analizy skali wykorzystania leasingu zwrotnego przez spółki publiczne z rynku polskiego w latach 2005–2014 zidentyfikowano 28 transakcji o łącznej wartości 625 mln zł. Zarówno pod względem ilościowym, jak i wartościowym liczby te są znacząco niższe od takich źródeł kapitału jak emisja obligacji, kredyt bankowy czy klasyczna umowa leasingu.

Jeśli jednak wziąć pod uwagę, że dotychczas nikt w Polsce nie pisał o historii rozwoju leasingu zwrotnego, a także nie opisywał wyników zagranicznych badań na temat wpływu leasingu zwrotnego na efektywność zarządzania przedsiębiorstwem i wartość dla właścicieli, to po części można zrozumieć tak niskie statystyki. „Wyobraźnia jest ważniejsza od wiedzy, ponieważ wiedza jest ograniczona” – powiadał Albert Einstein. W Polsce zaistniała sytuacja, w której trudno nawet wyobrazić sobie, aby więcej przedsiębiorstw wyko-

rzystywało leasing zwrotny, skoro nie popularyzuje się wiedzy o nim.

GOTOWE ROZWIĄZANIE

To tak jak ze wspomnianym angielskim powiedzeniem, które w zależności od kraju przyjmuje różne warianty. Włosi dostosowując je do swojej kultury i relacji społecznych, powiadają, że „niemożliwe jest posiadanie pełnej butelki wina i jednocześnie pijanej żony”. Co należałoby zrobić, aby oba te warunki były spełnione jednocześnie? Koncepcja leasingu zwrotnego podsuwa gotowe rozwiązanie. Pełną butelkę trzeba sprzedać żonie, a następnie ją od niej wypożyczyć. Pozyskane pieniądze ze sprzedaży przeznaczamy na zakup drugiej butelki, której zawartością częstujemy partnerkę. Pierwszą butelkę z czasem spłacimy, chyba że w trakcie konsumpcji drugiej uda się wynegocjować zmianę warunków umowy.

LEASING TO NIE WSZYSTKO

Temat leasingu zwrotnego pojawił się w kręgu moich zainteresowań badawczych przy okazji jednego z prywatnych zleceń. Można powiedzieć, że projekt badawczy „Wpływ transakcji leasingu zwrotnego na wartość rynkową i wyniki finansowe przedsiębiorstw”, który zajął pierwsze miejsce w konkursie Narodowego Centrum Nauki PRELUDIUM 10 (2016), jest efektem współpracy nauki z biznesem, konkretnie – zlecenia realizowanego w 2013 roku dla Grupy Azoty.

Na co dzień zajmuję się przede wszystkim kwestią dyskonta z tytułu ograniczonej zbywalności (pot. dyskonto z tytułu braku płynności), a więc różnicy w wartości przedsiębiorstw prywatnych i publicznych, czyli takich, których akcje notowane są na rynku regulowanym. Staram się zwerifikować, czy zależność ta, wypracowana na rynku amerykańskim, jest adekwatna również do polskich warunków prawno-ekonomicznych.

Jestem zaangażowany także w ciekawy projekt dr hab. Katarzyny Byrki-Kity, prof. US (Katedra Inwestycji i Wyceny Przedsiębiorstw, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania), na temat sukcesji prezesa. Mamy obecnie w bazie danych ponad 1500 komunikatów o powołaniach prezesów spółek z GPW z lat 2004–2015

i analizując mnóstwo zmiennych, próbujemy odpowiedzieć na pytanie, jaki powinien być idealny prezes z punktu widzenia akcjonariuszy. Czy jest to kobieta, czy raczej mężczyzna? Czy inwestorzy cenią sobie zarządzających posiadających stopnie naukowe oraz tytuły MBA? Czy z ich perspektywy doświadczenie branżowe jest atutem, czy obciążeniem? Czy właściciele oczekują od kandydatów na prezesów do-

świadczenia w pełnieniu funkcji prezesa, czy poszukują ambitnych debiutantów? ♦

¹ A.T. Adams, R. Clarke, *Stock market reaction to sale and leaseback announcements in the UK*, „Journal of Property Research”, 1996, 13, s. 31–46.

² RCA specjalizuje się w gromadzeniu danych z rynku nieruchomości, a więc pomija transakcje leasingu zwrotnego obejmujące ruchomości. Dodatkowo publikowane przez RCA statystyki uwzględniają jedynie transakcje o wartości większej niż 2,5 mln USD, co z pewnością skutkuje pominięciem części rynku.

³ *Sale and Leasebacks. More than Contra-Cyclical?* EMEA White Paper Q1 2015, Colliers International.

⁴ Leasing zwrotny zalicza się do długoterminowych źródeł kapitału i zgodnie ze złotą zasadą bilansową takiego typu inwestycje powinien też finansować. Tymczasem według ustaleń Komisji Europejskiej kryzys finansowy negatywnie wpłynął na zdolność sektora finansowego w Europie do przeznaczania oszczędności na realizację inwestycji długoterminowych (Zob. szerzej: *Trudne inwestycje*, informacja Komisji Europejskiej z dnia 25 marca 2013 r., http://ec.europa.eu/polska/news/130325_zielona_księga_pl.htm). Częściowo ukazują to statystyki rynku SLB w Europie i w USA, gdzie wartość transakcji wciąż spada lub pozostaje bez zmian, podczas gdy koniunktura gospodarcza poprawia się.

Projekt badawczy „Wpływ transakcji leasingu zwrotnego na wartość rynkową i wyniki finansowe przedsiębiorstw” zajął pierwsze miejsce w konkursie Narodowego Centrum Nauki PRELUDIUM 10 (2016). Celem badania jest rozpoznanie skali wykorzystania leasingu zwrotnego jako źródła finansowania działalności gospodarczej przez spółki notowane na GPW w latach 2001-2015 oraz pomiar wpływu ujawnienia informacji o zawarciu transakcji leasingu zwrotnego na wartość akcji takich spółek. Harmonogram realizacji projektu zakłada przeprowadzenie m.in. badania ankietowego wśród zarządów spółek z polskiej giełdy, a także eksperymentu ekonomicznego z udziałem inwestorów giełdowych. Kierownikiem projektu jest mgr Mateusz Czerwiński (Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania US), wykonawcą Alicja Marcjaniuk, a opiekunem naukowym dr hab. Katarzyna Byrka-Kita, prof. US (WNEiZ US). Zakończenie prac planowane jest na czerwiec 2018 roku. Więcej szczegółów na temat projektu można znaleźć na stronie internetowej Narodowego Centrum Nauki.

OPUS 10

Narodowe Centrum Nauki decyzją z dnia 10 maja 2016 roku skierowało do finansowania trzyletni projekt badawczy pt. „Intencje i konwencje w komunikacji językowej. Niegrice’owski program w filozofii języka i naukach o poznaniu”, który został zgłoszony w ramach konkursu OPUS 10. Jego kierownikiem jest dr hab. Maciej Witek, prof. US, pracownik Instytutu Filozofii na Wydziale Humanistycznym US.

Julia Poświatowska

rzeczniczka US

Projekt, który będzie realizowany w latach 2016–2019, pozwoli na zbudowanie młodego, interdyscyplinarnego zespołu badawczego: jego budżet – którego łączna kwota wynosi 318 000 zł – przewiduje środki na stypendia naukowe dla dwóch doktorantów oraz dwóch magistrantów, którzy zostaną wyłonieni w drodze konkursu.

CEL PROJEKTU

Celem projektu jest opracowanie nowego programu dla filozofii języka oraz nauk o poznaniu i komunikacji, u którego podstaw leży kilka idei funkcjonujących w literaturze z zakresu filozofii, językoznawstwa i kognitywistyki. Jego główne założenie pochodzi od Johna L. Austina, brytyjskiego filozofa, który twierdził, że praktykę językową należy rozumieć jako formę społecznego współdziałania podporządkowaną określonym regułom i normom.

Odpowiednio rozwinięty program austinowski może stanowić atrakcyjną alternatywę dla dominują-

cego obecnie ujęcia grice’owskiego, zgodnie z którym praktyka językowa jest formą działania społecznego, koordynowanego przez skierowane na odbiorcę intencje i plany komunikacyjne.

Program grice’owski ma szeroki zakres zastosowań i kształtuje większość badań prowadzonych w ramach takich dyscyplin, jak: semantyka, pragmatyka, nauki o poznaniu oraz studia nad komunikacją. Mimo swoich wielu sukcesów prowadzi on ostatecznie do zniekształconego obrazu komunikacji. Rzecz w tym, że zwolennicy omawianego podejścia zbyt pochopnie przyjmują, że wszystkie zjawiska komunikacyjne można wyjaśnić jako przypadki wyrażania przez mówiącego złożonych i nierzadko wyszukanych intencji komunikacyjnych. Tymczasem wiele wskazuje na to, że zdarzenia komunikacyjne nie tworzą jednorodnej rodziny i jako takie nie są podatne na jednolite wyjaśnienie.

ZAMIERZENIA

Jednym z zadań przewidzianych w harmonogramie projektu jest krytyczna ocena roli, jaką grice'owska kategoria intencji komunikacyjnej odgrywa w teoretycznych ujęciach: (a) zróżnicowania i konstytucji dziedziny znaczeń językowych, (b) struktury i treści aktów komunikacyjnych, (c) mechanizmów i procesów poznawczych leżących u podstaw komunikacji językowej oraz (d) ewolucji i rozwoju swoiście ludzkich zdolności językowych i komunikacyjnych.

Planuje się też przegląd występujących w literaturze idei austinowskich, a następnie próbę rozwinięcia ich do postaci wyczerpującego programu badawczego o szerokim zakresie zastosowań. Główne założenie programu głosi, że klasa aktów komunikacyjnych nie jest homogeniczna; innymi słowy, czynniki decydujące o znaczeniu aktu komunikacyjnego zmieniają się od okazji do okazji, w zależności od rodzaju toczącego się dyskursu: w jednym wypadku mogą nimi być intencje i inne stany mentalne mówiącego, a w innym – reguły i normy, którym podlega jego wypowiedź.

To założenie o heterogeniczności wspiera i uzasadnia zasadę pluralizmu

metodologicznego, w myśl której różnorodność stosowanych metod i schematów eksplanacyjnych powinna odpowiadać zróżnicowaniu badanych zjawisk komunikacyjnych.

Zasady skonstruowanego programu austinowskiego znajdują zastosowanie przy rozstrzygnięciu szczegółowych problemów badawczych projektu: ocenie trafności modelu *semantyki rozszerzonej*, wyjaśnieniu mechanizmów odpowiedzialnych za wyłonienie się i trwanie językowych reguł i norm, konstrukcji modelu zróżnicowanych mechanizmów komunikacji językowej, a także próbie nowej konceptualizacji zagadnień dotyczących ewolucji i rozwoju swoiście ludzkich zdolności komunikacyjnych.

Szczegółowe problemy badawcze projektu są metateoretyczne, gdyż dotyczą natury, konstytucji oraz konceptualizacji zjawisk badanych w ramach dyscyplin szczegółowych: semantyki, pragmatyki, nauk o komunikacji, psychologii rozwojowej oraz studiów nad ewolucyjnym pochodzeniem mowy i języka. Rozstrzygnięciu tego typu kwestii służy filozoficzna metoda konstrukcji pojęciowej, która polega na tworzeniu nowych kategorii oraz aparatów konceptualnych i stosowaniu ich

do integracji oraz wyjaśnienia dostępnych danych empirycznych. Warto podkreślić, że członkowie zespołu projektowego będą korzystać nie tylko z danych opisanych w literaturze, ale zaprojektują i przeprowadzą własne badania z zakresu pragmatyki eksperymentalnej.

ZAKŁADANE EFEKTY

Rozważenie i rozwiązanie szczegółowych problemów projektu przyczyni się do lepszego zrozumienia natury oraz dynamiki zjawisk komunikacyjnych. Przekształcając idee austinowskie w rozwinięty i spójny program badawczy, zyskujemy szansę na zrównoważenie wpływu podejścia grice'owskiego, a tym samym na zwiększenie potencjału krytycznej debaty o filozoficznych podstawach nauk o poznaniu i studiów nad komunikacją.

Wyniki projektu mogą również odegrać ważną rolę społeczną, przyczyniając się do budowy społeczeństwa świadomego roli konwencji i norm w mechanizmach praktyki komunikacyjnej. ♦

GHaNA

Na podstawie decyzji¹ Komisji Europejskiej zakwalifikowany do finansowania został projekt o akronimie GHaNA – „The Genus Haslea, New marine resources for blue biotechnology and Aquaculture” (Rodzaj Haslea, nowe morskie zasoby dla błękitnej biotechnologii i akwakultury), zgłoszony do programu Marie Skłodowska-Curie Research and Innovation Staff Exchange (RISE) w ramach Horyzontu 2020. Całkowita kwota finansowania wynosi ponad 1,6 mln Euro, w tym 387 tys. euro dla przedstawiciela Polski.

Koordynatorem projektu jest prof. Jean-Luc Mouget (Université du Maine w Le Mans, Francja). Jego realizacja rozpocznie się 1 marca 2017 roku i potrwa 48 miesięcy. W składzie konsorcjum realizującego zaplanowane w projekcie badania znajdują się 22 instytucje akademickie, w tym dwie firmy badawczo-rozwojowe. Współpracę naukową i wymianę pracowników naukowych prowadzić będą uniwersytety z: Francji, Walii, Danii, Grecji, Hiszpa-

nii, Polski, Szwajcarii, Algierii, Kanady, USA, Indonezji, Wietnamu i Australii oraz dwie firmy – jedna z Francji, a druga z Wysp Kanaryjskich.

Polskę reprezentuje zespół pracowników i doktorantów z Zakładu Paleoceanologii, Centrum Naukowo Dydaktycznego Nauk Przyrodniczych i Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Szczecińskiego; są to: Nickolai Davidovich, Olga Davidovich, Przemysław Dąbek, Ewa Górecka, Marta Krzywda, Chunlian Li oraz prof. dr hab. Andrzej Witkowski.

Udział w projekcie finansowanym w ramach akcji RISE oznacza, że każdy z jego uczestników w okresie czterech lat może spędzić rok w wybranym przez siebie laboratorium. Doktoranci zaangażowani w realizację tego projektu z ramienia US będą mieli zatem okazję odwiedzić i współpracować z naukowcami m.in. z Laval University i Mount Allison University (Kanada), Middle Tennessee University (USA), University of Tasmania (Australia),

University of Saigon (Wietnam), Canarian Institute of Technology (Hiszpania) czy University of Tanjungpura (Indonezja). Ponadto nasi doktoranci będą mogli uczestniczyć również w badaniach prowadzonych w firmach badawczo-rozwojowych m.in. z Francji (Microphyt, Cultimar), które zajmują się hodowlą mikroglonów na skalę przemysłową.

Uniwersytet Szczeciński będzie natomiast gościł naukowców i doktorantów z tak odległych krajów jak Indonezja czy Wietnam, a także z Algierii i Wysp Kanaryjskich.

Projekt GHANA jest zorientowany na aspekty stosowane z zakresu biologii morza. Jego zasadniczym celem są badania i charakterystyka nowych biologicznych zasobów morskich dla zastosowań tzw. błękitnej biotechnologii w akwakulturze², kosmetologii, a być może w przemyśle spożywczym i w ochronie zdrowia. W trakcie

badan określone zostanie biologiczne i chemiczne zróżnicowanie okrzemek z rodzaju *Haslea*, a ich cel to umożliwienie uruchomienia produkcji przemysłowej prowadzonej na masową skalę. Wyniki badań mają doprowadzić do maksymalizacji produkcji biomasy i związanych z nią cennych składników, włączając pigmenty typu marenina, lipidy oraz „odpad” w postaci biogenicznej krzemionki z pancerzyków okrzemek.

Cały projekt bazuje na jednym, średnich rozmiarów, gatunku okrzemek *Haslea ostrearia*, występującym we wszystkich oceanach, który przez długi czas uważany był za jedyny zdolny do produkcji rozpuszczalnego w wodzie błękitnego pigmentu o potocznej nazwie marenina. Jednakże w ostatnich latach opisano kilka nowych gatunków należących do rodzaju *Haslea*. Interesujące jest to, że występowanie okrzemek z rodzaju *Haslea* czy też *H. ostrearia* może być stwierdzone w wyniku

bezpośrednich obserwacji mikroskopowych okrzemek z błękitnymi wierzchołkami komórek bądź pośrednio w wyniku pokrywania się zielonym nalotem ostrzyg (*Crassostrea gigas* i *Ostrea edulis*). Zielenienie ostrzyg jest skutkiem masowego rozwoju błękitnych okrzemek z rodzaju *Haslea* i jest znane na wybrzeżach Francji od dawna. Zielone ostrzygi (zabarwione przez okrzemki z rodzaju *Haslea*) i białe wino np. chardonnay lub muscadet traktowane są we Francji jako wielki delikates i wyróżniają się także wysoką ceną. ♦

¹ Informacja o decyzji została przekazana uczelnianemu koordynatorowi projektu 2 września 2016 roku.

² Specyficzna nazwa „błękitna biotechnologia” pochodzi od wspomnianego już pigmentu – mareniny, który jest wytwarzany przez niektóre gatunki okrzemek z rodzaju *Haslea*. Nawiązuje ona do źródła pochodzenia tego pigmentu, czyli błękitnych okrzemek.

Szczeciński Humanistyczny Uniwersytet Młodych

Szczeciński Humanistyczny Uniwersytet Młodych przez ostatnie trzy lata działał na Wydziale Humanistycznym US pod patronatem Stowarzyszenia Przyjaciół, Pracowników i Absolwentów WH „Razem”.

dr Małgorzata Szyller

koordynator SHUM
w latach 2013–2016
Wydział Humanistyczny US

SHUM zainaugurował swą działalność 5 października 2013 roku z zachowaniem ceremoniału uniwersyteckiego – studenci uroczyście otrzymali indeksy i birety.

Na zajęcia prowadzone przez pracowników instytutów i katedr uczęszczały w soboty co dwa tygodnie dzieci w wieku od 6 do 12 lat. SHUM ukończyło 90 absolwentów, w tym dwie osoby niedosłyszące.

Naszym celem było rozwijanie u małych studentów: aktywności, kreatywności i potencjału intelektualnego, poszerzanie ich wiedzy z różnych dziedzin nauk humanistycznych, zachęcenie do własnych poszukiwań, a także pokazanie poprzez praktykę, że nauka to fascynująca przygoda, która może trwać przez

całe życie. Staraliśmy się formować osobowość dziecka i jego twórcze uzdolnienia, propagować aktywny tryb życia. Zależało nam na tym, aby nasi studenci odnajdywali własne pasje i talenty, rozumieli świat i potrafili w nim działać.

Aby rozbudzić wrażliwość humanistyczną, zaproponowaliśmy zajęcia prowadzone w ramach różnych modułów z zakresu: pedagogiki, socjologii, psychologii, filozofii, historii i etnografii. Młodzi studenci zdobywali również wiedzę i umiejętności z zakresu bezpieczeństwa i technik samoobrony. W roku akademickim 2014/2015 wprowadziliśmy moduł przyrodniczy, by m.in. podnieść świadomość ekologiczną i doskonalić umiejętności praktyczne, takie jak np. rozpoznawanie

gatunków drzew, zainteresowanie bogactwem fauny i flory, czemu służyły wycieczki i samodzielna obserwacja.

Najmłodszy studenci doczekali się wystawy prac plastycznych, poznali również Książnicę Pomorską i muzea. Zobaczyli także, jak funkcjonuje monitoring miejski. Promocja SHUM-u podczas Dziecięcego Festiwalu Nauki zainicjowała powstanie Koła Teatralnego na WHUS. Tak oczekiwane przez wszystkich mikołajki były okazją do poznania historii św. Mikołaja, świątecznych tradycji i otrzymania słodkich upominków.

W roku akademickim 2014/2015 odbyły się również spotkania z niezwykle ciekawymi osobami, m.in. szczecińską pisarką Moniką Marin; podróżnikiem, lekarzem i szczecińskim radnym Rafałem Niburskim. Do programu zostały włączone: warsztaty teatralne, zajęcia z przedsiębiorczości oraz propagujące zdrowy styl życia i tężyznę fizyczną. SHUM ma własną stronę internetową, fanpage na Facebooku oraz gablotę znajdującą się przy głównym wejściu Wydziału Humanistycznego, gdzie znaleźć można informacje na temat aktualnych wydarzeń i atrakcji. ♦

moduły	prowadzący zajęcia	Instytut/Katedra
etnograficzny	prof. Karol Piasecki, dr Weronika Beliaeva-Saczuk, dr Kacper Świerk, dr Piotr Klafkowski, dr Waldemar Kopczyński	Etnologii i Antropologii Kulturowej
historyczny	dr hab. Agnieszka Szudarek, dr hab. Radosław Skrycki, prof. US, mgr Marta Peszko, mgr Małgorzata Peszko, dr Agnieszka Matuszewska, prof. US	Historii i Stosunków Międzynarodowych
socjologiczny	dr hab. Urszula Kozłowska, dr hab. Agnieszka Kołodziej-Durnaś, prof. US, dr Arkadiusz Kołodziej, dr Karolina Izdebska	Socjologii
pedagogiczny	dr Paula Wiaźewicz-Wójtowicz, dr Małgorzata Kunicka, dr Beata Birnbach, dr Małgorzata Falkiewicz-Szult, mgr Ewa Mrówka	Pedagogiki
filozoficzny	dr Joanna Krzemkowska-Saja, mgr Joanna Smoluk-Stachowska	Filozofii
psychologiczny	mgr Maria Ligocka, mgr Anna Sołtys, mgr Kamila Budzyńska	Psychologii
bezpieczeństwo i sztuki walki	dr Marek Cupryjak, mgr Andrzej Buchalski	Katedra Badań nad Konfliktami i Pokojem
przyrodniczy	mgr Renata Wiśniewska	spoza WH
ekonomiczny	mgr Małgorzata Sylwestrzak	spoza WH

Mali ekonomiści kontra wahania koniunktury gospodarczej...

7 września 2016 roku rozpoczęła się rekrutacja na zajęcia w kolejnej edycji Ekonomicznego Uniwersytetu Dziecięcego dla uczniów piątych i szóstych klas szkoły podstawowej oraz Akademii Młodego Ekonomisty dla gimnazjalistów.

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy to nieodpłatny program, który ma na celu promowanie edukacji ekonomicznej wśród najmłodszych, a także rozwijanie samodzielnego myślenia, skutecznego komunikowania się czy działania w zespole. Zajęcia w ramach EUD prowadzone są na siedmiu wyższych uczelniach w Polsce: w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, na Uniwersytetach Ekonomicznych w Katowicach, Poznaniu i Wrocławiu, na Uniwersy-

tecie w Białymstoku, Uniwersytecie Gdańskim oraz Uniwersytecie Szczecińskim.

Semestr zajęć to sześć spotkań trwających po 90 minut, które mają charakter interaktywny: składają się z wykładu i warsztatów prowadzonych w grupach. Zajęcia kończą się prezentacją prac warsztatowych. Prowadzone są przez wykładowców akademickich oraz ekspertów – praktyków, również z Fundacji.

Julia Poświatowska

rzeczniczka US

Dr Małgorzata Skweres-Kuchta, koordynatorka EDU i AME

Fot. archiwum prywatne

wspierać je w nauce i jak rozwijać w nim umiejętność planowania i organizowania pracy.

Z kolei studenci Akademii Młodego Ekonomisty będą mogli wziąć udział w spotkaniach poświęconych następującym tematom: *Wahania koniunktury gospodarczej*, *Wywieranie wpływu na klienta* oraz *Finansowanie działalności przedsiębiorstwa*.

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy zainaugurował swoją działalność w 2008 roku w Warszawie, natomiast jako program w wymiarze ogólnopolskim funkcjonuje od września 2009 roku.

Akademia Młodego Ekonomisty (www.uniwersytet-dzieciocy.pl) to program edukacji ekonomicznej dla gimnazjalistów, prowadzony przez Fundację Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych wraz z lokalnymi partnerami: Szkołą Główną Handlową w Warszawie, Uniwersytetem w Białymstoku, Uniwersytetami Ekonomicznymi w Katowicach i Poznaniu oraz Uniwersytetem Szczecińskim. Aka-

demia funkcjonuje od września 2008 roku jako siostrzany program Ekonomicznego Uniwersytetu Dziecięcego w Warszawie. Ośrodek AME w Katowicach działa od września 2010 roku. Od września 2015 roku funkcjonują ośrodki AME w Szczecinie i Łodzi. Uczestnictwo w zajęciach jest nieodpłatne. AME działa w systemie semestralnym i obejmuje sześć spotkań – każde z nich trwa 90 minut i składa się z wykładu, zajęć praktycznych oraz dyskusji w formie seminaryjnej. Problematyka zajęć koncentruje się wokół zagadnień z zakresu zarządzania, ekonomii, marketingu, historii gospodarczej, psychologii i etyki biznesu.

W każdym semestrze w zajęciach bierze udział około 500 gimnazjalistów w skali kraju. Limit przyjęć do akademii określany jest indywidualnie dla każdego ośrodka. Zajęcia prowadzone są przez nauczycieli akademickich oraz praktyków. W realizacji zajęć warsztatowych pomagają studenci kierunków ekonomicznych, pedagogicznych oraz psychologii. ♦

Kadra i absolwenci Ekonomicznego Uniwersytetu Dziecięcego

Fot. Katarzyna Pawlik

Finansowanie laboratoriów

Jednym z podstawowych problemów, przed jakimi stają władze zdecydowanej większości jednostek badawczo-rozwojowych na polskich uczelniach, jest zabezpieczenie środków finansowych na bieżące funkcjonowanie laboratoriów naukowych. Odczynniki, pensje personelu pomocniczego, media i wiele innych kosztów, które związane są z funkcjonowaniem laboratoriów, to znaczące pozycje w budżecie nawet najzasobniejszych szkół wyższych.

Problem ten dotyczy także Uniwersytetu Szczecińskiego, na którym funkcjonuje obecnie kilka nowoczesnych jednostek, powołanych do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych. W przypadku naszej uczelni sprawę komplikuje dodatkowo fakt, że zdecydowana większość z nich powstała dzięki dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, co uniemożliwia prowadzenie w nich działalności zarobkowej przez okres kilku lat – najczęściej aż pięciu.

Mamy zatem do czynienia z pewnego rodzaju paradoksem – laboratoria powołane do życia, między innymi, w celu wsparcia środowiska biznesowego, nie mogą same działać na zasadach wolnorynkowych, co *de facto* prowadzi do znaczącego ograniczenia możliwości wykorzystania ich potencjału.

Problem ten dostrzeżono między innymi w Centrum Badań Strukturalno-Funkcjonalnych Człowieka US, którego sprawne funkcjonowanie w znacznej mierze blokuje brak możliwości pobierania opłat za świadczone w nim usługi. Podkreślić należy, że nie chodzi oczywiście o działalność zarobkową, ale chociażby o możliwość zwrotu nakładów poniesionych na odczynniki i materiały zużywalne. W obecnej sytuacji realizacja zlecenia każdego kontrahenta to – oprócz zwiększenia kosztów stałych funkcjonowania Centrum – konieczność poniesienia dodatkowych nakładów finansowych (np. zakup butli z tlenem, odczynników biochemicznych, próbek). Z tej perspektywy, mając na uwadze zasoby finansowe uniwersytetu, najbardziej logicznym i korzystnym rozwiązaniem wydaje się maksymalne ograniczenie pozanaukowej aktywności tego laboratorium mimo iż zostało ono powołane między innymi w celu świadczenia usług. Zważywszy na to, władze US podjęły działania w kie-

runku rozwiązania problemu i prawdopodobnie już w niedalekiej przyszłości opracowane zostaną procedury prawno-finansowe, pozwalające na pokrywanie chociażby części kosztów ponoszonych w trakcie prac badawczo-rozwojowych, prowadzonych na rzecz otoczenia.

Warto jednak wspomnieć o nowatorskim w przypadku naszej uczelni pomysle na zabezpieczenie przynajmniej części kosztów związanych z funkcjonowaniem laboratorium B+R, konkretnie Centrum Badań Strukturalno-Funkcjonalnych Człowieka US. Przygotowując stosowne wnioski o dofinansowanie działalności statutowej Wydziału Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia US, postanowiono złożyć dodatkowy wniosek o środki na utrzymanie specjalnego urzędnia badawczego. Stwierdzono bowiem, że wszystkie laboratoria wraz z całym sprzętem w nich funkcjonującym całościowo uznać można właśnie za „specjalne urządzenie badawcze”, będące środowiskiem pracy dla naukowców prowadzących ukierunkowaną działalność badawczą. Z wykładnią tą zgodziło się Narodowe Centrum Nauki, przyznając 22 czerwca br. dotację podmiotową w kwocie 142 400 zł na funkcjonowanie placówki. Decyzja ta oznacza spory zastrzyk finansowy dla CBSFC US, a także otwiera zupełnie nową ścieżkę pozyskiwania środków dla kierowników innych laboratoriów badawczych, funkcjonujących na Uniwersytecie Szczecińskim. ♦

dr hab. Paweł Ciężczyk,
prof. US

Wydział Kultury Fizycznej
i Promocji Zdrowia US

Korzyści z programu „Świadoma Kadra”

Kolejnych kilkanaście osób – nauczycieli i pracowników administracji – wzięło udział w III edycji szkolenia „Świadoma Kadra” – praca ze studentami z niepełnosprawnością (20-21 czerwca 2016) w Bibliotece Międzywydziałowej Uniwersytetu Szczecińskiego. Podobnie jak poprzednie, również i ta edycja została zorganizowana przez Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych US¹. Projekt był sfinansowany ze środków PFRON.

mgr inż. Magdalena Radoń

Biblioteka Główna US

Zaproponowaną przez organizatorów formą były warsztaty. Dzięki różnorodnym ćwiczeniom uczestnicy mogli wczuć się w sytuację osób z dysfunkcjami oraz doświadczyć trudności, jakie napotykają niepełnosprawni w życiu codziennym – wśród barier można wyróżnić: architektoniczne, społeczne, czynne (związane z przepływem informacji), bierne (np. nieczytelne napisy), względne (możliwe do usunięcia za pomocą sprzętu pomocniczego), bezwzględne (nie dające się samodzielnie usunąć), zmienne (zależne od pór roku), stałe (np. schody), endogenne (dotyczące jednostki), egzogenne (dotyczące grupy społecznej) itp.

Warsztaty prowadziły naprzemiennie dwie osoby ze Stowarzyszenia „Twoje nowe możliwości” z Wrocławia: Ewa Pajdo-Majewska (doradca zawodowy) oraz Ariel Fecyk (wiceprezes stowarzyszenia), który sam porusza się na wózku inwalidzkim. Jego doświadczenie i informacje, jakie nam przekazywał, były szczególnie cenne. Znalazł się wśród nich instruktaż jazdy na wózku – już podczas pierwszego dnia warsztatów każdy z uczestników miał okazję wjechać do budynku i wyjechać z niego na wózku, poruszać się po chodniku oraz skorzystać z podnośnika. Dzięki tym ćwiczeniom przekonał się na własnej skórze, jak trudne do pokonania bywają bariery architektoniczne. Ariel Fecyk, mimo swej niepełnosprawności, realizuje się zawodowo, spełnia swoje pasje, a przy tym pomaga innym znajdującym się w podobnej sytuacji, dając znakomity przykład pokonywania barier.

Podczas drugiego dnia omawiano rodzaje niepełnosprawności z podziałem na te związane z narządem słuchu i wzroku oraz te pochodzenia neurologicznego

(chorobowego czy urazowego), a także konsekwencje chorób i zaburzeń psychicznych. Do dyspozycji uczestników były m.in. symulatory wad wzroku (czytanie przez specjalne okulary), laski, stopery do uszu wyciszające dźwięki. Użycie ich pozwoliło osobom zdrowym idealnie wczuć się w rolę osoby z dysfunkcjami wzroku lub słuchu, a dzięki temu lepiej zrozumieć jej problemy.

Mogliśmy też lepiej poznać inne aspekty funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Przykładowo, że osoby całkowicie głuche często żyją w swoim świecie i nie chcą dopuszczać do niego osób słyszących. Najbezpieczniej czują się bowiem w towarzystwie innych głuchych, ponieważ mają wtedy pewność, że zostaną zrozumiane. Niewiele osób zdrowych potrafi przecież rozmawiać w języku migowym (ponadto migający posługują się też swoim slangiem i skrótami).

Ewa Pajdo-Majewska przekazała nam bardzo praktyczną wiedzę na temat problemów osób niepełnosprawnych, podając konkretne przykłady zachowań, pozwalających uniknąć błędów w obcowaniu z osobami niepełnosprawnymi. Należy na przykład pamiętać o tym, aby nie przestawiać w inne miejsce laski odłożonej przez osobę niewidomą. Można zetknąć się także z sytuacją, gdy podczas wypełniania formularzy osoba niesłysząca nie będzie wiedziała, co wpisać w rubryce: „wpisz adres” – wówczas należy dodać jej uproszczone polecenie w bezkoliczniku (to najczęstsza forma czasownika w języku migowym): „Ty napisać swój adres”. Ponadto trzeba liczyć się z tym, że osoby niepełnosprawne mogą potrzebować więcej czasu na wykonanie niektórych zadań, częstszych przerw,

mogą mieć problemy z koncentracją lub opuszczać zajęcia. Wówczas dobrym rozwiązaniem może okazać się rozłożenie sesji egzaminacyjnej w czasie, wydłużenie czasu trwania egzaminu albo indywidualny tok studiów.

Spore problemy zarówno wykładowcom, jak i np. pracownikom biblioteki mogą sprawiać także studenci z niepełnosprawnościami niewidocznymi. A należą do nich osoby z chorobami takimi jak cukrzyca, nowotwory, padaczka, stwardnienie rozsiane, choroby ze spektrum autyzmu, a także osoby niedowidzące lub niedosłyszące. Np. osoby niedosłyszące często nie identyfikują się ze swoją niepełnosprawnością, nie przyznają się do niej. Jednak można domyślić się, że mają problem ze słuchem, jeśli podczas rozmowy wyraźnie przekręcają głowę w bok.

Okazało się też, że wykładowcy powinni zdawać sobie sprawę z tego, że są gorzej słyszalni, gdy zasłaniają ręką usta (choć nie

wszyscy niesłyszący umieją czytać z ust), poruszają się lub stukają obcasami. Znacznie trudniej jest także usłyszeć dopowiedzenie wykładowcy, gdy wszyscy zbierają się już do wyjścia, szurają krzesłami. Dość uciążliwy bywa też szum uliczny dochodzący z otwartego okna w sali wykładowej.

Osoby niepełnosprawne również mogły znaleźć coś dla siebie w programie szkolenia, ponieważ na koniec poruszono tematy: zatrudniania osób z dysfunkcjami (regulacje prawne, uprawnienia pracodawcy i pracownika niepełnosprawnego) oraz wykształcenia osób z niepełnosprawnościami w świetle potrzeb rynku pracy.

Dzięki takim warsztatom zarówno wykładowcy, jak i pracownicy dziekanatów, działów administracyjnych, Biblioteki Głównej US oraz asystenci studentów niepełnosprawnych mieli okazję dowiedzieć się, jak efektywnie wspierać osoby niepełnosprawne w procesie dydaktycznym,

który powinien być dostosowany do osób o różnym rodzaju i stopniu niepełnosprawności. Wdrożenie odpowiednich działań w tym zakresie może wpłynąć na wzrost efektywności zdobywania wiedzy przez niepełnosprawnego studenta oraz przyczynić się do poprawy jakości kształcenia studentów z niepełnosprawnością na US, co było głównym celem szkolenia². ♦

¹ Więcej w artykule Magdaleny Mikołajczak, Kadra akademicka uczy się... patrzeć, słyszeć i poruszać, „Przegląd Uniwersytecki”, nr 4-6/2015, s. 73-74.

² http://wpiaus.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=7269:swiadoma-kadra-praca-ze-studentem-z-niepelnosprawnoscia&catid=136:ogloszenia-dla-pracownikow&Itemid=347

Umowa o współpracy w zakresie dydaktyki na kierunku marine and coastal geosciences

Uniwersytet Szczeciński oraz Instytut Badań Bałtyku im. Gottfrieda Wilhelma Leibniza w Warnemünde podpisały porozumienie, którego celem jest dążenie do zapewnienia poprawy procesu nauczania i międzynarodowego zrozumienia w obu środowiskach akademickich oraz współpraca z Uniwersytetem im. Ernsta Moritza Arndta w Greifswaldzie w zakresie dydaktyki na kierunku marine and coastal geosciences – studiów drugiego stopnia, kończących się uzyskaniem dyplomów obu uczelni.

Głównym założeniem programowym wspólnie prowadzonych studiów na kierunku marine and coastal geosciences jest umożliwienie studentom uzyskania interdyscyplinarnej specjalizacji w dziedzinie geologii morza i oceanografii, w tym w szczególności w zakresie tematycznym Morza Bałtyckiego i obszarów jego wybrzeża.

Program studiów obejmuje cztery semestry – nauczanie modułowe będzie prowadzone na obu uczelniach oraz w IOW. Semestr pierwszy i drugi studenci odbędą w Szczecinie, semestr trzeci – w Greifswaldzie. W semestrze czwartym mogą samodzielnie wybrać

miejsce studiowania. Zajęcia dydaktyczne w IOW prowadzone będą w przerwie pomiędzy semestrem drugim i trzecim.

Umowa została podpisana 20 lipca w Warnemünde przez prof. dr. hab. Edwarda Włodarczyka – rektora Uniwersytetu Szczecińskiego, prof. Marka Dutkowskiego – prodziekana ds. nauki Wydziału Nauk o Ziemi, prof. Ulricha Bathmanna – dyrektora Instytutu Badań Bałtyku w Warnemünde oraz prof. Detlefa Schulz-Bulla – zastępcę dyrektora tego instytutu, kierownika Wydziału Chemii Morskiej. ♦

Julia Poświatowska

rzeczniczka US

Podpisanie umowy (20 lipca 2016) w Warnemünde. Od lewej: Prof. Dr. Detlef Schulz-Bull, zastępca dyrektora Instytutu Badań Bałtyku w Warnemünde, kierownik Wydziału Chemii Morskiej; Prof. Dr. Ulrich Bathmann, dyrektor Instytutu Badań Bałtyku w Warnemünde; JM Rektor US prof. dr hab. Edward Włodarczyk; prof. dr hab. Marek Dutkowski, prodziekan ds. nauki WNoZ, Prof. Dr. Helge Arz – kierownik Wydziału Geologii Morza.

Fot. Dr. Barbara Hentsch

dr Kamila Mianowicz

Zakład Geologii i Paleogeografii
Wydział Nauk o Ziemi US
członkini zespołu kierunku
marine and coastal
geosciences
ds. jakości i programów
kształcenia

Idea utworzenia międzynarodowych studiów II stopnia marine and coastal geosciences narodziła się w wyniku wymiany doświadczeń z ekspertami niemieckimi. Stwierdzono wówczas podobne braki w ofercie edukacyjnej naszych krajów w zakresie nowoczesnych, interdyscyplinarnych studiów przyrodniczych, które specjalizację w wybranej dziedzinie uzupełniają o solidne wszechstronne wykształcenie w zakresie nauk o Ziemi, biologii lub chemii. Nadal brakuje międzynarodowych programów międzyuczelnianych, które – wykorzystując najmocniejsze strony zaangażowanych instytucji – gwarantują wysoki poziom kształcenia oraz zapewniają – niezwykle istotne – umiędzynarodowienie działań podejmowanych przez studentów, naukowców zarówno w obszarze prowadzonych badań, jak i aktywności o charakterze pozanaukowym.

Każda z instytucji, które współtworzą program studiów marine and coastal geosciences, specjalizuje się w innej dyscyplinie z zakresu geologii, oceanografii, biologii morza lub geochemii. Połączyliśmy te specjalizacje, wykorzystaliśmy mocne strony każdej instytucji po to, aby stworzyć wszechstronny program kształcenia. Uniwersytet Szczeciński jest liderem w zakresie badań paleoceanologicznych, z pogranicza nauk o Ziemi i nauk przyrodniczych. Uniwersytet Ernsta Moritza Arndta w Greifswaldzie ma z kolei świetnych geologów, a w Instytucie Badań Bałtyku w Warnemünde (IOW) pracuje wybitny zespół fizyków i chemików morza.

Przewodnią ideą studiów jest hasło: myśleć globalnie, działać lokalnie. Chcemy przekazać naszym studentom umiejętność stosowania najlepszych me-

tod badawczych, którymi dysponują geologia morza i oceanografia – dziedziny nauki o globalnym zasięgu, nie uznające żadnych granic.

Naszym poligonem działania będzie jednak przede wszystkim lokalne Morze Bałtyckie i jego strefa brzegowa. Zlewnia Bałtyku (obszar, z którego spływają do niego wody powierzchniowe) zamieszkiwany jest przez ponad 80 milionów osób i ma kluczowe znaczenie gospodarcze dla całej Europy. Jednocześnie sam Bałtyk to niezwykle wrażliwy ekosystem, którego równowagę bardzo łatwo zaburzyć poprzez nadmierną eksploatację zasobów. Z punktu widzenia interesów tych 80 milionów mieszkańców jest więc bardzo ważne, aby ci, którzy działają w sektorach związanych w eksploatacją zasobów Morza Bałtyckiego, ochrony jego walorów przyrodniczych czy też zabezpieczeniem brzegów przed działalnością destrukcyjną, potrafili trafnie zweryfikować zasady gospodarowania tym wrażliwym ekosystemem i zachowywali w swych działaniach równowagę pomiędzy ekonomią a ekologią. Absolwenci studiów z pewnością będą to potrafili – dzięki programowi kształcenia, który obejmuje zarówno zagadnienia gospodarcze, jak i środowiskowe.

Studia marine and coastal geosciences zdecydowanie wpłyną na rozszerzenie współpracy pomiędzy Uniwersytetem Szczecińskim, Uniwersytetem Ernsta Moritza Arndta oraz IOW, podnosząc rangę naszej uczelni w tej części Europy. W świecie nauki i dydaktyki współpraca międzynarodowa jest dziś nieodzowna, przekłada się bowiem na jakość prowadzonych badań i procesu kształcenia oraz wyrównuje szanse na wspólnym globalnym rynku pracy. ♦

Wielka encyklopedia nauk o morzu

Profesor Jan Harff z Zakładu Paleooceanologii Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Szczecińskiego jest jednym ze współautorów wydanego przez prestiżowe wydawnictwo Springer interdyscyplinarnego dzieła naukowego *Encyclopedia of Marine Geosciences*.

Encyklopedia zawiera całą dostępną dziś wiedzę z dziedziny geologii morza, obejmującą nie tylko podstawowe dyscypliny, lecz również nauki stosowane i zagadnienia techniczne. Przyjęta w niej koncepcja pozwala wyjść naprzeciw potrzebom szerokiego spektrum użytkowników zainteresowanych naukami i technikami morskimi, w tym studentów, naukowców, inżynierów i decydentów – przedstawicieli świata biznesu i polityki.

– Rosnące na świecie zapotrzebowanie na energię, surowce mineralne i niezawodne prognozowanie zmian klimatycznych, a także konieczność ochrony wybrzeży przed klęskami żywiołowymi i innymi zagrożeniami wymagają dogłębnego zrozumienia struktury i genezy geosfery morskiej oraz zachodzących w niej procesów. Obok „klasycznych” obszarów badań naukowych w dziedzinie geologii morza powstały też koncepcje szersze obejmujące geofizykę morską, hydrografię, biologię morza, klimatologię i ekologię. Pojęcie „geologii morza” weszło w powszechne użycie jako ogólny termin obejmujący zarówno wspomniane wyżej nowe złożone pole badań naukowych, jak i rozwiązania praktycznych problemów dotyczących oceanów – zapowiada wydawca publikacji.

Jan Harff jest profesorem nauk o Ziemi i geologii morza na Uniwersytecie Szczecińskim. Wcześniej zajmował się analizą basenów osadowych w Centralnym Instytucie Fizyki Ziemi (ZIPE, później GeoForschungs-Zentrum, GFZ) w Poczdamie oraz badaniami w dziedzinie geologii morza w Instytucie Badań Bałtyku im. Gottfrieda Wilhelma Leibniza w Warnemünde i na Uniwersytecie Ernsta Moritza Arndta w Greifswaldzie w Niemczech. Na stałe współpracuje z instytutami geologii morza Chińskiej Akademii Nauk, szeregiem uczelni w Chinach oraz Marine Geological Survey z Guangzhou, które strukturalnie podlega China Geological Survey i Ministerstwu Ziemi i Zasobów Naturalnych Chińskiej Republiki Ludowej. W zakres jego zainteresowań naukowych wchodzi geologia morza w ujęciu ogólnym, sedimentologia, geologia wybrzeży, paleooceanografia, paleoklimatologia, geologia matematyczna oraz modelowanie morskich basenów

sedymencyjnych. Jest on nie tylko autorem i współautorem licznych artykułów naukowych, lecz również redaktorem korespondentem czasopism naukowych – np. „Modeling of Sedimentary Systems” (Springer, 1999) oraz „The Baltic Sea Basin” (Springer, 2011).

Encyclopedia of Marine Geosciences została zredagowana wspólnie przez prof. Jana Harffa oraz prof. Martina Meschedego, dr. Svena Petersena i prof. Jörna Thiedego.

Martin Meschede jest profesorem geologii regionalnej i strukturalnej w Instytucie Geografii i Geologii Uniwersytetu w Greifswaldzie. W zakres jego zainteresowań naukowych wchodzi głównie procesy geodynamiczne występujące na skraju płyt tektonicznych, subdukcja, duże obszary wulkaniczne, ekshumacja skał, paleogeografia, paleoklimatologia, ewolucja basenów zbiorników wodnych i tektonika lodowców. Uczestniczył w szeregu morskich wypraw badawczych, w tym na pokładzie statku Joides Resolution Międzynarodowego Programu Badań Oceanu (IODP) oraz w ekspedycji podmorskiej w batyskafie Shinkai 6500. Poza dużą liczbą publikacji naukowych jest też autorem i współautorem szeregu podręczników na temat tektoniki płyt, geologii strukturalnej i geologii regionalnej Niemiec.

Sven Petersen jest pracownikiem naukowym w Ośrodku Badań Oceanicznych GEOMAR w Kilonii, wchodzącym w skład Stowarzyszenia Helmholtza. Prowadzone przez niego badania koncentrują się na procesach formowania i przekształcania się systemów hydrotermalnych dna morskiego i występujących w nich złóż minerałów. Uczestniczył w ponad 30 rejsach badawczych do podmorskich systemów hydrotermalnych na Pacyfiku, Atlantyku i Oceanie In-

Julia Poświatowska
rzeczniczka US

Prof. Jan Harff

dyjskim. Głównym celem jego badań jest zrozumienie przemian chemicznych tych systemów, wykorzystanie mobilnych technik wiertniczych i metod geofizycznych w wyznaczaniu zasięgu ich występowania pod dnem morza oraz zastosowanie autonomicznych pojazdów podwodnych w ich badaniu.

Jörn Thiede kieruje Laboratorium KÖPPEN Instytutu Nauk o Ziemi na Pe-

tersburskim Uniwersytecie Państwowym. W latach 1967–1987 pracował na uniwersytetach w Aarhus (Dania), Bergen (Norwegia), Oslo (Norwegia), Kilonii (Niemcy) oraz na Uniwersytecie Stanowym Oregon w Corvallis (USA). Opanował sztukę żeglowania po oceanach świata, by zrozumieć ich historię. W późniejszym okresie podjął starania prowadzące do utworzenia Ośrodka GEOMAR w Kilonii. Od 1997

roku pracował w Instytucie Badań Polarnych i Morskich im. Alfreda Wegenera należącym do Stowarzyszenia Helmholtza. W 2008 roku pracował w Geocenter Denmark oraz w UNIS (Longyearbyen/Svalbard). W 2011 roku otrzymał propozycję podjęcia pracy na Uniwersytecie w Petersburgu. ♦

Delegacja z Kłajpedy

Joanna Misiukajtis

kierownik
Dział Współpracy
Międzynarodowej US

14 lipca 2016 roku JM Rektor prof. dr hab. Edward Włodarczyk i prof. dr hab. Marek Górski, prorektor ds. współpracy międzynarodowej, gościli delegację naukowców i przedsiębiorców z Kłajpedy. Wśród gości byli: dr Rita Vaicekauskaitė, PhD, wiceprezident Uniwersytetu Kłajpedzkiego; Evaldas Laukaskas, kanclerz tejże uczelni; Audrius Pauža, dyrektor generalny JSC Klaipeda Stevedoring Company; Karolis Grigalaukas, zastępca dyrektora Central Klaipeda Terminal; Giedrius Nomeika, szef działu rozwoju Koncernas Achemos Grupe; Jonas Nazarovas, dyrektor AB DFDS Seaways. Towarzyszyli im: Wiesław Wierchoś, konsul honorowy Litwy, Dariusz Słaboszewski, prezes zarządu spółki akcyjnej Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście oraz Aneta Szreder-Piernicka, dyrektor ds. handlowych tej spółki.

Mimo że wizyta miała charakter głównie kurtażyjny, to rozmawiano o połączeniu promowym

na trasie Kłajpeda–Szczecin, a także o ewentualnych możliwościach współpracy między uczelniami, które mają podobne profile. Ustalono, że konkretne decyzje zostaną podjęte po objęciu stanowisk przez nowe władze dziekańskie – wówczas będzie możliwe powołanie koordynatorów mogących przygotować umowy (np. ERASMUS+) i określić ich zakres.

Dr Rita Vaicekauskaitė zadeklarowała chęć współpracy, nawiązania współpracy z wydziałami: Nauk o Ziemi i Filologicznym, a także w zakresie badań nad transportem morskim. Rozważony zostanie również współudział w programie Horyzont 2020. ♦

Władze US i członkowie delegacji

Fot. Michał Kowaliński

Stypendysta Fulbrighta

Od 31 sierpnia 2016 roku w Pracowni Stratygrafii i Geologii Historycznej (Zakład Geologii i Paleogeografii, Wydział Nauk o Ziemi) przebywa stypendysta Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta prof. Kevin McCartney z University of Maine at Presque Isle w USA. Jego pobyt w Szczecinie potrwa do maja 2017.

Prof. McCartney jest geologiem, specjalizuje się w badaniach kopalnych i żyjących krzemowiciowców – mikroskopijnych glonów o ażurowych szkieletach zbudowanych z krzemionki. Kevin (bo w ten sposób należy się doń zwracać) współpracuje ze mną od 2009 roku; owocem naszych badań są liczne publikacje dotyczące zapisu kopalnego, ewolucji, taksonomii, a także biologii tej niezwyklej grupy mikroorganizmów.

Kevin jest w Szczecinie już po raz czwarty. W trakcie obecnego pobytu planuje przedstawienie swoich badań w ramach cyklu „Geo.Wykład”, a także popro-

wadzenie cotygodniowego wykładu w języku angielskim pod tytułem *Principles of Geology*. Wykład ten jest adresowany do wszystkich studentów kierunków przyrodniczych, pragnących poznać podstawy geologii i związane z tym angielskie słownictwo. Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do pokoju 211 w Geocentrum (ul. Mickiewicza 16 a).

Kevin McCartney jest już drugim stypendystą Fulbrighta przebywającym w tym roku na Wydziale Nauk o Ziemi. Poprzednim był prof. John Patrick Kociolek z University of Colorado at Boulder w USA, który od stycznia do czerwca 2016 roku gościł w Zakładzie Paleoceanologii. ♦

Kevin McCartney przy mikroskopie w Geocentrum.

Fot. Kamila Mianowicz

dr Jakub Witkowski

Zakład Geologii
i Paleogeografii
Wydział Nauk o Ziemi

Groźne bakterie w Odrze

Dr Małgorzata Pawlikowska-Warych z Katedry Mikrobiologii (Wydział Biologii US), pracując pod kierunkiem prof. dr. hab. Wiesława Deptuły, przy pomocy metod biologii molekularnej wykryła w wodach Odry bakterię, będącą nowym potencjalnym czynnikiem zakaźnym dla ssaków, w tym dla człowieka.

Julia Poświatowska

rzeczniczka US

Bakteria należy do rodziny *Simkaniaceae* (rząd *Chlamydiales*) i określa się jako chlamydie środowiskowa. Bakterie z tego rzędu, jako chlamydie klasyczne, znane są od 5 tysięcy lat, ale dopiero 15-20 lat temu wyodrębniono spośród nich chlamydie środowiskowe.

Obecnie chlamydii tego typu, pod względem systematycznym, jest więcej niż chlamydii klasycznych.

Badaczom z Uniwersytetu Szczecińskiego – jako jedynym w Polsce – udało się stwierdzić obecność tego zarazka (OdraWCh30) w wodzie rzecznej. Do tej pory zaobserwowano go tylko w niektórych krajach (Austria, Francja, Hiszpania, Izrael, Niemcy). Naukowcy z US wykazali teraz jego obecność w wodach rzeki Odry i, jak wynika z dotychczasowych badań w tym obszarze, należy on do chlamydii środowiskowych, które są bardzo groźne dla człowieka i zwierząt (powodują m.in. schorzenia układu oddechowego).

– To nasze „szczęście” wynika z faktu, że wśród polskich zespołów zajmujących się chlamydiami jesteśmy tą jednostką, która od lat osiemdziesiątych XX wieku zajmuje się nimi nieustająco – podkreśla prof. dr hab. Wiesław Deptuła, kierownik Katedry Mikrobiologii US.

Warto również podkreślić, iż w opracowaniu dr Małgorzaty Pawlikowskiej-Warych oraz prof. dr. hab. Wiesława Deptuły z Katedry Mikrobiologii US powstała monografia *Chlamydie i chlamydofile u ludzi i zwierząt* (Wydawnictwo Naukowe US, Szczecin 2012). Dotyczy ona zarówno klasycznych, jak i środowiskowych chlamydii, łącznie z pokazaniem obrazu odpowiedzi makroorganizmów (ludzi i zwierząt) na te zarazki. Publikacja ta jest równocześnie jedynym polskim opracowaniem obejmującym biologię chlamydii wraz z opisem odpowiedzi immunologicznej, która w przypadku chlamydii środowiskowych nie jest jeszcze dobrze rozpoznana.

– Cały czas prowadzimy badania, dzięki którym chcemy wykazać, że chlamydie środowiskowe występują w środowisku – m.in. w wodzie i odchodach ptaków, choć nie wykluczamy, iż także w organizmach ssaków (ludzie, zwierzęta gospodarskie), co oznaczałoby poważny problem. Naszym zamiarem jest uruchomienie procesu diagnostycznego, polegającego na opracowaniu znaczników, na bazie których będzie można prowadzić rozpoznawanie chlamydii środowiskowych. Dzięki temu mielibyśmy szansę zlikwidować przypuszczalne źródło i przyczynę wielu schorzeń wywoływanych przez te zarazki – wyjaśnia prof. dr hab. Wiesław Deptuła.

Dodać należy, że zespół profesora Wiesława Deptuły (wówczas doktora) w 1988 roku – jako pierwszy w Europie – dowiódł, iż typowa dla ludzi *Chlamydia trachomatis* zasiedla również organizmy zwierzęce (bydło), które mogą być źródłem zakażenia człowieka, na co nikt nie zwracał wcześniej uwagi. Profesor Deptuła wykrył bakterię w nasieniu buhaja. W tym samym okresie niemiecki uczonec Wittenbrink wykazał taki sam przypadek w kale bydła. W 1993 roku, czyli pięć lat później, obecność tych chlamydii u świni wykrył Rogers w Anglii.

Niezależnie od tego, że profesor Deptuła wykazał nowe źródło zakażenia chlamydią ludzi, udało mu się, jako jedynemu do tej pory, opisać, jak wygląda status immunologiczny u zwierzęcia zakażonego typową chlamydią ludzką (*Chlamydia trachomatis*). ♦

Dr Małgorzata Pawlikowska-Warych

W kręgu oddziaływania profesora Erazma Kuźmy

Mimo że Erazm Kuźma parał się wieloma dyscyplinami literaturoznawstwa, to teoria literatury stała się głównym obszarem jego naukowych eksploracji. Szczecińskiego filologa najbardziej fascynowały miejsca, w których krzyżowały się lub trwale splatały ścieżki literatury i filozofii.

Środowisko akademickie Uniwersytetu Szczecińskiego uhonorowało profesora Erazma Kuźmę – założyciela szczecińskiej polonistyki, wszechstronnego literaturoznawcę, wnikliwego krytyka literackiego oraz błyskotliwego eseistę, współtwórcę lokalnego środowiska literackiego, a także wychowawcę wielu pokoleń filologów, w tym także cenionych naukowców – nadając Czytelni Filologicznej Biblioteki Międzywydziałowej US jego imię.

Podczas uroczystości, która odbyła się 7 czerwca, prof. dr hab. Edward Włodarczyk, rektor US, wyznał: „Jeśli chcemy budować tożsamość Uniwersytetu Szczecińskiego, to właśnie do takich postaci jak Erazm Kuźma powinniśmy nawiązywać. Wartości humanistyczne zawsze były dla niego najważniejsze”. Prof. Andrzej Skrendo, ówczesny prodziekan Wydziału Filologicznego ds. studiów niestacjonarnych i nauki, podkreślił zaś, że jedną z najwyraźniejszych cech intelektu profesora Kuźmy była nieustanna dążność do samoodnowy, która sprawiała, że nawet jego młodszy o kilka dekad koleżdy często czuli, iż za nim nie nadążają.

„IM MĄDRZEJ, TYM GŁUPIEJ”

Ta znana sentencja Gombrowicza, pisarza niezwykle cenionego i często cytowanego przez profesora, zdaje się dobrze oddawać jego bezkompromisowe podejście do humanistyki. Nie uznawał bowiem stagnacji intelektualnej, pokory względem rozbudowanych i dobrze osadzonych w filozoficznej tradycji teorii, a także maskowania skomplikowanymi naukowymi terminami jałowości wywodu.

Badając mechanizmy powstawania mitów, profesor często podkreślał, że ich struktura jest powszechna i niezwykła, stanowi integralną część życia umysłowego człowieka. Ustalenie to nie oznaczało jednak rezygnacji z rozbierania mitów, a raczej pozbawioną patosu i moralizatorstwa gotowość do demitologizacji – zawsze miał w zanadrzu świeży zestaw metod filologicznych, pozwalających na odbieranie legendom, stereotypom czy skostniałym ideologiom siły oddziaływania.

Obecni podczas uroczystości pracownicy Instytutu Polonistyki i Kulturoznawstwa wielokrotnie podkreślali, że profesor nigdy nie dawał gotowych rozwią-

Paweł Dziel

Biblioteka
Międzywydziałowa US

Nadanie imienia prof. Erazma Kuźmy czytelnii w Bibliotece Międzywydziałowej US (7 czerwca 2016).
Iwona Kotuła, córka Profesora

Fot. Filip Kacalski

zań, nie oczekiwał też od swoich uczniów podporządkowania. Wręcz przeciwnie – pragnął konfrontacji, polemiki, dynamicznej wymiany myśli.

Sam parokrotnie zmieniał ścieżki metodologiczne, eksplorując kolejno marksizm, strukturalizm, poststrukturalizm, a także dekonstrukcjonizm. Pod koniec swojej naukowej kariery bardzo interesował się mało znanym w Polsce konstruktywizmem, szczególnie teoriami niemieckiego socjologa Niklasa Luhmanna. Warto zaznaczyć, że szkoła ta wymaga od literaturoznawcy zmiany perspektywy badawczej, przeniesienia uwagi z tekstu na komunikację społeczną, co w oczywisty sposób rodzi daleko idące konsekwencje interpretacyjne.

O erudycji i szerokich horyzontach profesora można się było przekonać, słuchając podczas uroczystości dwóch fragmentów materiałów radiowych, których autorem jest prof. Andrzej Skrendo: przeprowadzonej z Erazmem Kuźmą rozmowy na temat filozofii Jacquesa Derridy oraz dosadnej interpretacji *Tryptyku rzymskiego* Jana Pawła II.

W PORZĄDKU ALFABETYCNYM

Ważną częścią uroczystości w Bibliotece Międzywydziałowej była promocja książki *Erazm Kuźma. Słownik biografii i idei* pod redakcją prof. Jerzego Madejskiego (Wydawnictwo Naukowe US, 2016). Tom nie jest typowym zbiorem prac dedykowanych, które zazwyczaj cechuje dość duża różnorodność tematyczna, ale niezwykle spójną, w całości poświęconą profesorowi publikacją.

Redaktor wyjaśnia we wstępie, że książka, dzięki swej formie, ukazuje zarówno dorobek, jak i życiorys Kuźmy. Gromadzi ponadto informacje o kulturze akademickiej określonego miejsca i czasu, środowisku i atmosferze intelektualnej Szczecina. Prof. Madejski przekonuje też, że wybrany gatunek, jakim jest słownik biograficzny, ma już w humanistyce pewną tradycję i wcale nie oznacza rezygnacji z ambicji naukowych – sam bohater był autorem wielu haseł w specjalistycznych słownikach literaturoznawczych i niezwykle sobie cenił dyscyplinę intelektualną, której wymagają takie opracowania.

W słowniku pojawiły się m.in. hasła nawiązujące do ważnych dla profesora meto-

dologii („Interpretacja”, „Konstruktywizm”, „Luhmann Niklas”, „Teoria”), a także artykuły dotyczące pisarzy, których twórczość badał („Karpowicz Tymoteusz”, „Różewicz Tadeusz”). Omówione zostały problemy literaturoznawcze, którymi interesował się profesor („Egzotyzm”, „Literatura popularna”, „Orientalizm”), jak i teksty odwołujące się do jego działalności dydaktycznej („Mistrz”, „Pobożniak”, „Seminarium”) oraz kulturalnej („Polskie Radio Szczecin”).

Na uwagę zasługuje ponadto projekt graficzny tomu (autorstwa Soni Dubois), a w szczególności okładka, która w interesującej, oszczędnej formie nawiązuje do jednego z najdonioślejszych dzieł profesora: pionierskiej, rozpoznawalnej także poza granicami kraju monografii *Mit Orientu i kultury Zachodu w literaturze XIX i XX wieku* (Wydawnictwo Naukowe WSP w Szczecinie, 1980).

SALA BIBLIOTECZNA

Czytelnia, której nadano imię profesora, oferuje studentom i pracownikom naukowym bogaty, wielojęzyczny księgozbiór. Obejmuje on publikacje nie tylko z zakresu polonistyki i kulturoznawstwa, lecz także filologii słowiańskiej, angielskiej i romańskiej, w mniejszym zaś stopniu skandynawskiej, iberyjskiej oraz germańskiej (większość lektur w języku niemieckim udostępnia obecnie należąca do Biblioteki Międzywydziałowej Czytelnia Germani-

styczna, która mieści się przy ul. Malczewskiego 10-12). W Czytelni Filologicznej zapewniony jest również dostęp do wielu wartościowych elektronicznych zasobów zarówno naukowych baz danych, jak i bibliotek cyfrowych. Książnica umożliwia też samodzielne bezpłatne skanowanie wszystkich zgromadzonych materiałów.

Kolekcja ta bardzo dobrze koresponduje z podejściem badawczym Erazma Kuźmy, który – czytając biegle w kilku językach obcych – niezmiennie odwoływał się do oryginalnych wersji językowych analizowanych utworów, a także na bieżąco śledził publikowane za granicą nowości wydawnicze (szczególną rolę odgrywała dla niego francuska kultura i tradycja filozoficzna).

Tablica z imieniem i nazwiskiem profesora, umieszczona nad wejściem do czytelni, oraz wyeksponowane książki świadczące o jego naukowych inklinacjach, odwołują się w oczywisty sposób do pewnego akademickiego rytuału, wynikają z potrzeby – jak, być może, ująłby sam profesor – konstruowania społecznego mitu. Gest ten jednak należy odczytywać przede wszystkim jako wyraz wdzięczności kilku pokoleń polonistów dla profesora traktującego studenta jako pełnoprawnego uczestnika dyskusji; naukowca, który nie obawiał się polemizować z oczywistościami; a także nauczyciela, który z błyskiem w oku i ironicznym dystansem wciąż na nowo tłumaczył, czym jest filologia. ♦

Fot. Filip Kacalski

Kolegium Rektorów Województwa Zachodniopomorskiego

30 czerwca br. rektor Politechniki Koszalińskiej prof. dr hab. inż. Tadeusz Bohdal został wybrany nowym przewodniczącym Kolegium Rektorów Województwa Zachodniopomorskiego w kadencji 2016–2020, zastępując prof. dr. hab. Edwarda Włodarczyka, który sprawował tę funkcję w latach 2012–2016.

Prof. dr hab. inż.
Tadeusz Bohdal

W Kolegium zasiadają rektorzy uczelni publicznych naszego województwa: Akademii Morskiej w Szczecinie, Akademii Sztuki w Szczecinie, Politechniki Koszalińskiej, Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Szczecińskiego i Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego.

Celem kolegium jest integracja środowiska akademickiego Pomorza Zachodniego, w tym przede wszystkim wymiana doświadczeń, wzajemne konsultacje, rozwiązywanie wspólnych problemów, współpraca badawcza i dydaktyczna. Do istotnych zadań należy wspieranie rozwoju społecznego i gospodarczego regionu poprzez przybliżanie środowiska akademickiego i wiedzy, która w nim powstaje, mieszkańcom regionu, politykom i przedsiębiorcom.

Kolegium na wniosek władz wojewódzkich i samorządowych wyraża swoje opinie w sprawach istotnych dla rozwoju województwa zachodniopomorskiego. Sprawuje również patronat nad konkursem naukowym Zachodniopomorskie Noble oraz wspiera liczne inicjatywy międzyuczelniane w zakresie popularyzacji nauki i techniki. ♦

Julia Poświatowska
rzeczniczka US

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej ma już 25 lat

Ponad 10 tysięcy indywidualnych stypendiów, subsydiów i nagród, ponad 300 zespołów badawczych zatrudniających młodych badaczy i przeszło 928 mln zł przekazanych polskiej nauce i naukowcom – to bilans 25-lecia działalności Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, największej organizacji pozarządowej wspierającej naukę w Polsce. Wsparcie fundacji pomaga polskim uczonym dokonywać spektakularnych odkryć, rozwijać swoje talenty, konkurować w międzynarodowym środowisku naukowym i sięgać po zagraniczne granty czy nagrody oraz tworzyć w Polsce nowoczesne warunki pracy badawczej na światowym poziomie.

Dominika
Wojtysiak-Łańska

główny specjalista ds.
informacji i promocji
Fundacja na Rzecz Nauki
Polskiej

Dwudzieste piąte urodziny fundacja świętowała w sobotnie popołudnie, 18 czerwca, w ogrodzie swojej nowej siedziby przy ul. I. Krasickiego. W uroczystości udział wzięli laureaci programów, przedstawiciele instytucji i organizacji zaprzyjaźnionych i współpracujących, a także byli i obecni pracownicy FNP.

Podczas uroczystości po raz pierwszy wręczono **wyróżnienia im. Prof. Macieja W. Grabskiego**. Nagroda ta, ustanowiona w 2016 roku, jest przyznawana przez Zarząd FNP za działania na rzecz rozumienia nauki w społeczeństwie. Pierwszymi laureatami nagrody zostali **prof. Łukasz A. Turski**, fizyk teoretyk, uznany popularyzator nauki, pomysłodawca Pikniku Naukowego i współtwórca Centrum Nauki Kopernik,

oraz **Ryszard Rakowski**, współzałożyciel i wieloletni dyrektor Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci – organizacji pomagającej wybitnie zdolnym dzieciom.

FNP – JAK TO SIĘ ZACZĘŁO?

Idea powołania niezależnej od struktur państwowych fundacji, mającej za zadanie wspieranie rozwoju nauki w Polsce, powstała w otoczeniu rządu premiera Tadeusza Mazowieckiego. Zarejestrowana 6 lutego 1991 roku, Fundacja na rzecz Nauki Polskiej została zasilona kwotą 95 mln zł pochodzącą z likwidowanego Centralnego Funduszu Rozwoju Nauki i Techniki, a już w sierpniu tego roku przyznała pierwsze subwencje. Po roku prezesem fundacji został prof. Maciej W. Grabski, do którego, jako wiceprezesa, dołączyli:

prof. Marian Grynberg, odpowiedzialny za działalność programową i Grzegorz Krawczyk, odpowiedzialny za stworzenie systemu finansowania działalności statutowej. To właśnie pod ich kierownictwem powstał funkcjonujący do dziś model działania fundacji jako niezależnej instytucji pozarządowej non-profit. Istotnym elementem tego modelu są też dwa inne założenia – wyboru laureatów w drodze konkursów oraz kierowanie się wyłącznie kryterium doskonałości naukowej w przyznawaniu finansowania.

– Pierwsi wieloletni prezesi wypracowali dzisiejszą pozycję i prestiż Fundacji. Stworzyli model wspierania ludzi nauki, który zyskał uznanie środowiska i stał się wyznacznikiem standardów dla innych instytucji finansujących naukowców – mówi prof. Maciej Żylicz, obecny prezes FNP.

25 LAT WSPIERANIA NAUKI W POLSCE

Od momentu powstania fundacja starała się nie tylko odpowiadać na bieżące potrzeby, ale przede wszystkim konsekwentnie wprowadzać światowe standardy w polskiej nauce. Fundacja wspierała w badania naukowe i rozwój najwybitniejszych naukowców (w 1992 roku ustanowiono Nagrodę FNP, która jest uznawana za najważniejsze wyróżnienie naukowe w Polsce, a w 1993 roku ruszył program START, skierowany do badaczy przed trzydziestką), wspierała wyjątkowe przedsięwzięcia naukowe (często w sytuacji zagrożenia ich realizacji), dofinansowywała rozbudowę, modernizację i wyposażenie placówek badawczych i naukowych, działała na rzecz komercjalizacji odkryć naukowych

(transfer technologii do praktyki gospodarczej), realizowała projekty wydawnicze (stworzyła prestiżową serię MONOGRAFIE, która liczy już 200 książek o tematyce humanistycznej i społecznej), rozwijała współpracę międzynarodową. W ostatnich latach fundacja wspierała naukowców we wczesnym uzyskiwaniu samodzielności naukowej oraz starała się przeciwdziałać zjawisku „drenażu mózgów” i zachęcać młodych badaczy pracujących naukowo za granicą do powrotu do kraju.

Środki na prowadzenie działalności statutowej fundacja otrzymywała z lokowania swoich aktywów na rynku finansowym. Dzięki kilkukrotnemu pomnożeniu kapitału pochodzącego z funduszu założycielskiego, do końca 2015 roku fundacji udało się przekazać polskiej nauce ponad 474 mln zł. Ponadto fundacja zasiłowała polską naukę dodatkową kwotą w wysokości 454 mln zł pozyskanych z funduszy strukturalnych UE (POIG i POKL).

FNP W LICZBACH

- ponad **928 mln zł** przekazanych na wspieranie nauki (ze środków własnych FNP i funduszy strukturalnych UE)
- **82 programy** wsparcia (w tym 17 programów realizowanych obecnie)
- ponad **10 tysięcy indywidualnych stypendiów, subsydiów i nagród** przyznanych naukowcom wszystkich dziedzin, na wszystkich etapach kariery naukowej
- **87 Nagród FNP** za wybitne osiągnięcia naukowe (Nagroda FNP uznawana

jest za najważniejsze polskie wyróżnienie naukowe)

- ponad **3200 stypendiów na łączną kwotę ponad 71 mln zł** przyznanych w programie START – największym i najdłużej trwającym polskim programie stypendialnym wspomagającym finansowo najmłodszych naukowców
- ponad **300 nowych zespołów badawczych** realizujących projekty, w których uczestniczyło ponad **2 200 stypendystów**
- ponad **3500 beneficjentów** programów wspierających mobilność naukowców i wymianę międzynarodową (stypendia wyjazdowe i powrotowe dla uczonych polskich i zagranicznych)
- ponad **478 mln zł** przekazanych na programy **wspierające młodych badaczy**
- prawie **177 mln zł** przekazanych na rozwój warsztatów pracy naukowej oraz poprawę infrastruktury i bazy technicznej placówek badawczych w całej Polsce (zakupy aparatury, modernizacje laboratoriów, pracowni, budynków i pomieszczeń przeznaczonych do pracy naukowej)
- ok. **35,5 mln zł** wydanych w programach wspierających biblioteki i archiwa
- prawie **18 mln zł** przekazanych na wsparcie różnego rodzaju programów wydawniczych
- **200 tytułów** w serii Monografie FNP
- ok. **5 200** polskich i zagranicznych recenzentów oceniających wnioski w konkursach fundacji ♦

Pomagamy rozwinąć skrzydła najzdolniejszym naukowcom ze wszystkich dziedzin nauki.

Wspieramy inicjatywy służące nauce w Polsce.

Stymulujemy mobilność i współpracę naukową.

W ciągu 25 lat:

Przyznaliśmy ponad 10 tysięcy indywidualnych stypendiów, subsydiów i nagród.

Sfinansowaliśmy powstanie ponad 300 zespołów badawczych, realizujących projekty, w których uczestniczyło ponad 2 200 stypendystów.

* ponad

Stworzyliśmy prestiżową serię wydawniczą MONOGRAFIE, która liczy już 200 książek o tematyce humanistycznej i społecznej.

Przeszkoliliśmy 3585 młodych naukowców z zarządzania zespołami naukowymi i z prowadzenia komunikacji naukowej.

Teraz mamy nową perspektywę!

Łącznie przekazaliśmy polskiej nauce i naukowcom ponad 928 mln zł, z czego ponad 454 mln z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka i z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Socjologowie o solidarności

XVI Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny (Gdańsk 14–17.09.2016)

Trzy lata temu podczas Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego, który odbywał się w Szczecinie, naukowcy zastawiali się *Co po kryzysie? Odpowiedzią na pytanie stał się temat przewodni tegorocznego zjazdu, czyli Solidarność w czasach nieufności.*

Na początku mojej relacji pozwolę sobie na istotne rozpoznanie, ale najpierw przede wszystkim podkreślę zasługi koleżanek i kolegów z Gdańska, którzy wykonali solidną pracę i doskonale poradzili sobie z organizacją wydarzenia, w którym uczestniczyło blisko tysiąc osób. Co ważne, widoczne było bardzo duże – w odróżnieniu od zjazdu szczecińskiego – wsparcie (nie tylko finansowe) udzielone naukowcom przez władze miejskie i samorządowe. Być może – inaczej niż w Szczecinie – w gdańskim wolnościowym i liberalnym projekcie politycznym nauka jest bardziej doceniana.

W XVI Ogólnopolskim Zjeździe Polskiego Towarzystwa Socjologicznego aktywnie uczestniczyli szczecińscy socjologowie (w kolejności alfabetycznej: dr Robert Bartłomiejski, dr Wioleta Bryniewicz, dr Karolina Izdebska, dr Arkadiusz Kołodziej, dr hab. Agnieszka Kołodziej-Durnaś, prof. US, dr Sebastian Kołodziejczak, prof. Oksana Kozłowa, dr Żaneta Stasienuk, dr Albert Terelak i piszący to sprawozdanie), nie tylko dzieląc się doświadczeniami organizacyjnymi, ale przede wszystkim włączając się w dyskusje naukowe i organizację grup tematycznych. Prezentowaliśmy wyniki naszych badań prowadzonych w różnych obszarach: począwszy od protestów miejskich i wiejskich w Polsce, przez sprawy związane ściśle z naszym regionem (Ziemie Zachodnie i Północne, socjologia morska, przeobrażenia wsi zachodniopomorskiej), a na kwestiach metodologii i teorii socjologicznych skończywszy. Wszystkie sesje

tematyczne (tym razem było ich „tylko” 93) jak zawsze stanowiły interesujący przegląd aktywności badawczej socjologów reprezentujących ośrodki naukowe z całego kraju, ale także spoza Polski.

Zagadnienia poruszane na przedpołudniowych sesjach plenarnych i sympozjach (np. *Nie-Solidarni i nieufni. O przeoczeniach wizjonerów i projektantów transformacji, Popękane społeczeństwo*) miały być odpowiedzią na naukowe wyzwanie zawarte w głównym temacie zjazdu. Częściej jednak zamiast na ideach i wizjach koncentrowano się na szczegółowych badaniach.

Nawiązanie do hasła zjazdu można było usłyszeć podczas sesji inauguracyjnej, gdzie wypowiedziano potrzebę solidaryzowania się silniejszych (zawsze lub tylko chwilowo) ze słabszymi. Głosy na temat tego, jak budować tytułową *solidarność*, nie wybrzmiały jednak w pełni.

Analizy odnoszące się do aktualnej sytuacji politycznej były wyważone, a zdaniem niektórych uczestników – zbyt ostrożne i nieśmiałe. W odróżnieniu od niektórych poprzednich zjazdów nie pojawiły się naukowe kontrowersje. Wyjątek stanowiła chyba tylko sesja plenarna na temat obecności socjologii i socjologów w sferze publicznej, na której wśród panelistów zabrakło kobiet, na co zwrócił dobitnie uwagę jeden z uczestników spotkania, zgłaszając uzasadnione pretensje do organizatorów sesji.

dr Maciej Kowalewski

Instytut Socjologii
Wydział Humanistyczny US

Z ciekawszych doniesień badawczych szczególną uwagę zwróciłem m.in. na analizę dr. hab. Radosława Markowskiego, prof. Uniwersytetu SWPS, który ukazał sposób, w jaki politycy kreują i narzucają podziały społeczne w świecie idei, oraz to, jak owe podziały maskują istniejące różnice klasowe w Polsce. Dzięki temu w jednym obozie politycznym mogą zmieścić się przedstawiciele różnych warstw, dysponujących różnymi zasobami ekonomicznymi, zyskując

przy tym złudne poczucie jedności i wspólnoty. Zdaniem socjologów uczestnicy wykreowanych przez polityków podziałów zaczynają nawzajem przejmować język swoich przeciwników.

W ciekawej analizie warszawskiego Marszu Niepodległości w ostatnich latach (*Nasyć głód podmiotowości. Protesty współczesnych polskich ruchów nacjonalistycznych i ich specyfika*) młody badacz Leszek Zaborowski (Uniwersytet Warszaw-

ski) prezentował sposób, w jaki narodowcy kolonizują język swoich przeciwników, na nowo i po swojemu definiując takie pojęcia, jak wolność, obywatele, samoorganizacja.

Następny, XVII Zjazd PTS odbędzie się we Wrocławiu. Pozostaje mieć nadzieję, że gorące wydarzenia polityczne ostatnich miesięcy, składające się na falę politycznych zmian – tak w Polsce, jak i na świecie – doczekają się na nim pełniejszych analiz. ♦

Spotkanie konsultacyjne

Jedno ze społecznych spotkań konsultacyjnych na temat projektu „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”, odbyło się 19 września 2016 roku w Szczecinie w budynku Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego

Justyna Karpińska

Biurowo Promocji
Wydział Zarządzania
i Ekonomiki Usług US

Pod koniec poprzedniego roku rozpoczęły się prace nad Planem na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, który w lutym tego roku został przyjęty przez rząd. Następnie ruszyły, prowadzone wspólnie z innymi resortami, dalsze prace nad uszczegółowieniem dokumentu. W konsekwencji, w lipcu powstał projekt „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”, zaś na sierpień i wrzesień zaplanowano szerokie konsultacje społeczne. W październiku finalna wersja dokumentu zostanie przedłożona Radzie Ministrów.

W założeniach strategii przyjęto, iż Polska potrzebuje nowych impulsów, które wprowadzą naszą go-

spodarkę na wyższy poziom rozwoju, co będzie mieć bezpośrednie przełożenie na wzrost jakości życia Polaków i ich zamożność. Strategia przedstawia nowy model rozwoju – odpowiedzialny, czyli taki, który zapewnia korzyści wszystkim grupom społecznym, uwzględniając zarówno potrzeby obecnego, jak i przyszłych pokoleń. Autorzy dokumentu przyjęli, iż istotne jest odpowiednie kształtowanie relacji pomiędzy konkurencyjnością gospodarki, dbałością o środowisko oraz jakością życia¹.

Tematem zorganizowanego na WZiEU US przez Ministerstwo Rozwoju spotkania konsultacyjnego

Konsultacje społeczne na temat projektu „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”.
 Od lewej: Olgierd Geblewicz, marszałek województwa zachodniopomorskiego; Paweł Brzezicki, podsekretarz stanu/ Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej; Witold Słowik, podsekretarz stanu/ Ministerstwo Rozwoju; Kazimierz Smoliński, sekretarz stanu/ Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa; Krzysztof Kozłowski, wojewoda zachodniopomorski, JM Rektor US prof. dr hab. Edward Włodarczyk

Fot. Filip Kacalski

w Szczecinie był *Rozwój transportu i gospodarki morskiej w świetle uwarunkowań środowiskowych i przestrzennych*.

Moderatorem był prof. zw. dr hab. Juliusz Engelhardt, dziekan Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług US, który otworzył konferencję i powitał przybyłych gości. Po krótkich przemówieniach przedstawiciele władz: rektora Uniwersytetu Szczecińskiego prof. dr hab. Edwarda Włodarczyka, wojewody zachodniopomorskiego Krzysztofa Kozłowskiego, oraz marszałka województwa zachodniopomorskiego Olgierda Geblewicza, głos kolejno zabrali: Witold Słowik – podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju, który przedstawił *Uwarunkowania przyjętego modelu rozwoju kraju na tle wyzwań transportowych, środowiskowych i przestrzennych*, Kazimierz Smoliński – sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa, który wypowiadał się na temat *Infrastruktury transportowej jako ważnego warunku rozwoju kraju* oraz Paweł Brzezicki – podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, który przedstawił *Kierunki rozwoju nowoczesnego transportu rzeczno- i morskigo*.

Następnie, po krótkiej przerwie, uczestnicy konferencji zostali zaproszeni do dyskusji panelowej na temat *Kierunki rozwoju kraju w oparciu o potencjał wód i infrastrukturę transportową*, której moderatorem był dr hab. Piotr Rosik z Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk. Uczestnikami panelu ekspertów byli: prof. zw. dr hab. Elżbieta Załoga (kierownik Katedry Systemów i Polityki Transportowej WZiEU US); kapitan żeglugi śródlądowej dr Jan Pyś (dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu); mgr inż. arch. Maciej Cehak (Urząd

Morski w Szczecinie); dr Michał Wolański (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie); dr Michał Beim (członek zarządu PKP S.A.); Jakub Krzysztof Adamski (Stowarzyszenie SISKOM); kapitan żeglugi śródlądowej dr Krzysztof Woś (dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej w Szczecinie) oraz Krzysztof Mamiński (prezes zarządu Przewozy Regionalne PKP). Poruszono sześć tematów:

1. *Dostępność transportowa kraju w oparciu o istniejące potencjały* – dr hab. Piotr Rosik.

2. Zrównoważony transport i mobilność miejska – dr Michał Wolański, dr Michał Beim, Jakub Krzysztof Adamski.
  3. Rola transportu intermodalnego m.in. w kontekście wyzwań środowiskowych – prof. Elżbieta Załoga, prezes Krzysztof Mamiński, dr Michał Beim.
  4. Rola obszarów morskich w rozwoju gospodarczym i przestrzennym kraju – Maciej Cehak, pozostali paneliści.
  5. Transport morski i rzeczny – wykorzystanie potencjału naturalnego oraz perspektywy rozwoju portów – dr Jan Pyś i dr Krzysztof Woś, prof. Elżbieta Załoga.
  6. Efektywność ekonomiczna inwestycji infrastrukturalnych.
- Następnie uczestnicy konferencji zadawali pytania, na które odpowiadali ministrowie: Kazimierz Smoliński, sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa oraz Witold Słowik, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju,

który zachęcał do zgłaszania postulatów do „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” przez stronę internetową: <https://www.mr.gov.pl/strony/plan-na-rzecz-odpowiedzialnego-rozwoju/przeslij-opinie-o-strategii-odpowiedzialnego-rozwoju/> ♦

¹ 19 września 2016 roku na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego.

XVI Zachodniopomorski Festiwal Nauki

Zachodniopomorski Festiwal Nauki przygotowywany jest przez niemal wszystkie uczelnie publiczne i niepubliczne Szczecina i Koszalina (Uniwersytet Szczeciński, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny, Akademię Morską w Szczecinie, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, Wyższą Szkołę Humanistyczną TWP oraz Politechnikę Koszalińską) pod organizacyjnym kierownictwem Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego. Tegoroczna edycja odbyła się w dniach 19–24 września.

Julia Poświatowska
rzeczniczka US

W ramach festiwalu odbyły się wykłady, warsztaty, wystawy, pokazy, ćwiczenia oraz zajęcia o różnorodnej tematyce – począwszy od nauk technicznych, poprzez nauki morskie, astronomiczne, przyrodnicze, aż po nauki humanistyczne czy filologiczne. Celem festiwalu jest pobudzenie zainteresowania różnymi dziedzinami wiedzy oraz zaprezentowanie osiągnięć naukowców regionu zachodniopomorskiego oraz sposobów praktycznego zastosowania ich badań.

Do wyższych uczelni Szczecina i Koszalina, które otworzyły drzwi swych sal wykładowych, laboratoriów i pracowni, dołączyły również szczecińskie instytucje – Książnica Pomorska oraz Archiwum Państwowe.

Festiwalowe spotkania są przygotowywane z myślą o różnych grupach uczestników: jest wśród nich młodzież, zwłaszcza ze szkół ponadpodstawowych, środowiska akademickie, a także osoby dorosłe, w tym słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Organizatorzy przygotowali również wyjazdowe zajęcia terenowe w najpiękniejszych i cennych przyrodniczo miejscach naszego województwa (m.in. w Wolińskim Parku Narodowym, Drawieńskim Parku Narodowym czy Parku Krajobrazowym Doliny Dolnej Odry).

Uroczysta inauguracja XVI Zachodniopomorskiego Festiwalu Nauki, która odbyła się 19 września na Wydziale Biologii US, połączona została z dyskusją panelową na temat migracji we współczesnej Europie. Wzięli w niej udział: prof. dr hab. Wojciech Lipoński (Wydział Filologiczny), dr hab. Pasquale Policastro, prof. US (Wydział Prawa i Administracji), dr Paweł Migdalski (Wydział Humanistyczny) i Robert Ryss, redaktor naczelny „Gazety Chojeńskiej”. Uroczystość uświetnił recital akordeonowy Kacpra Trębacza i Marka Stawniaka – studentów Wydziału Instrumentalnego Akademii Sztuki w Szczecinie. ♦

Strona internetowa festiwalu: www.festiwal.stn.szczecin.pl

Szczeciński „Salon Maturzystów Perspektywy 2016”

We wrześniu odbywa się w całej Polsce kampania informacyjna „Salon Maturzystów Perspektywy 2016”. Jej adresatami są uczniowie ostatnich klas liceów i techników, którzy za rok przystąpią do egzaminu maturalnego i pójdą na studia.

Celem przedsięwzięcia jest ułatwienie wyboru uczelni i przedmiotów dodatkowych na maturze w 2017 roku. W Szczecinie około 4 000 uczniów z całego województwa zarejestrowało się na „Salon Maturzystów”, który odbył się 22–23 września na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Szczecińskiego. Kandydaci na studia wzięli udział w spotkaniach na temat matury, organizowanych przez ekspertów Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu, oraz poznali ofertę publicznych i niepublicznych szkół wyższych i instytucji edukacyjnych. Eksperti OKE pomagali tegorocznym maturzystom przygotować się do egzaminu i udzielali rad, jak uniknąć najczęściej popełnianych błędów. Poza uczelniami z regionu o licealistów z Pomorza Zachodniego zabiegały także uczelnie m.in. z Warszawy, Poznania i Wrocławia.

„Salon Maturzystów”, który w 16 ośrodkach akademickich odbył się w tym roku już po raz dziesiąty, to największa w kraju edukacyjna kampania informacyjna przeznaczona dla uczniów klas maturalnych, przygotowujących się do egzaminu i rekrutacji na studia. Komplet informacji na temat matury (uzyskiwany od ekspertów okręgowych komisji egzaminacyjnych) i wymagań rekrutacyjnych pozwala kandydatom na studia odpowiednio wcześniej zaplanować egzamin maturalny oraz wybrać właściwe przedmioty dodatkowe.

Poza ofertą edukacyjną dużą rzeszę zwiedzających przyciąga program merytoryczny, przygotowany przez OKE w Poznaniu. Odbyło się ponad 30 spotkań poświęconych maturze 2017 z języka polskiego, języków obcych, matematyki i innych przedmiotów oraz prezentacje oferty edukacyjnej akademickich uczelni publicznych regionu. Swoją ofertę edukacyjną zaprezentował gospodarz wydarzenia – Uniwersytet Szczeciński oraz inne uczelnie Akademickiego Szczecina.

Szczeciński „Salon Maturzystów” odwiedziło kilka tysięcy osób ze Szczecina oraz innych miejscowości województwa zachodniopomorskiego, w tym m.in. z Barlinka, Dębna, Dziwnowa, Gryfic, Goleniowa, Kołobrzegu, Nowogardu, Stargardu, Szczecinka czy Złocieńca.

„Salon Maturzystów” organizowany jest z inicjatywy Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy” – we współpracy z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Poznaniu (której podlegają szkoły na Pomorzu Zachodnim) oraz Uniwersytetem Szczecińskim. W tym roku przedsięwzięciu patronują: Jarosław Gowin, wiceprezes Rady Ministrów,

minister nauki i szkolnictwa wyższego, Anna Zalewska, minister edukacji narodowej, prof. dr hab. inż. Jan Szmidt, przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz prof. dr hab. Waldemar Tłokiński, przewodniczący Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich.

W składzie Komitetu Honorowego Szczecińskiego „Salonu Maturzystów” znajdują się: prof. dr hab. Edward Włodarczyk, rektor Uniwersytetu Szczecińskiego (Przewodniczący Komitetu Honorowego), Marek Subocz, wicewojewoda zachodniopomorski, Olgierd Geblewicz, marszałek województwa zachodniopomorskiego, Piotr Krzystek, prezydent Szczecina, Zofia Hryhorowicz, dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu oraz Magdalena Zarębska-Kulesza, zachodniopomorski kurator oświaty.

Na uroczystym otwarciu Szczecińskiego „Salonu Maturzystów Perspektywy 2016” na Wydziale Humanistycznym US (22 września 2016) obecni byli członkowie Komitetu Honorowego. Salon odwiedzano w godz. 8.30–15.00. Dla zainteresowanych przygotowano również specjalną platformę internetową: www.salonmaturzystow.pl/szczecin ♦

Fot. Filip Kacalski

Polskie Towarzystwo Kognitywistyczne

Tematem przewodnim XI Zjazdu Polskiego Towarzystwa Kognitywistycznego (Uniwersytet w Białymstoku, 22-24 września 2016) była integracja badań w kognitywistyce, którą studiować można już na dziewięciu polskich uczelniach, także na Uniwersytecie Szczecińskim.

Mateusz Włodarczyk

doktorant
Wydział Humanistyczny

Podczas zjazdu odbyło się walne zebranie członków towarzystwa, podczas którego dr hab. Maciej Witek, prof. US, dyrektor Instytutu Filozofii US, został wybrany ponownie jego prezesem. Stanowisko skarbnika przez najbliższe dwa lata piastować będzie natomiast dr Agata Wawrzyniak (Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania US). Przypomnijmy, że w 2013 roku na naszej uczelni utworzony został kierunek kognitywistyka komunikacji.

Polskie Towarzystwo Kognitywistyczne powstało 15 maja 2001 roku w Toruniu w trakcie II Krajowej Konferencji „Technologia informacyjna w zmieniającej się edukacji”. Cele statutowe organizacji to: integracja środowiska zajmującego się naukami kognitywnymi, wspieranie badań w dziedzinie kognitywistyki oraz promocja jej zastosowań.

Uczestnikami zjazdu byli liczni przedstawiciele dyscyplin oraz specjalności naukowych, takich jak: antropologia, ekonomia, etologia, filozofia, lingwistyka, logika oraz psychologia. Obradowali oni w dziesięciu sekcjach: antropologia kulturowa, badania nad językiem i poznaniem, badania nad świadomością, epistemologia i filozofia umysłu, ewolucja umysłu i poznania, kognitywistyka społeczna, logika kognitywna, neurokognitywistyka, psychologia poznawcza oraz sztuczna

inteligencja. Wygłoszono osiem wykładów plenarnych; wśród prelegentów znaleźli się m.in.: prof. Włodzisław Duch (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), prof. Marcin Miłkowski (Polska Akademia Nauk), prof. Joanna Rączaszek-Leonardi (Uniwersytet Warszawski) oraz prof. Jan Hertrich-Woleński (Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie). ♦

dr hab. Maciej Witek, prof. US,
prezes Polskiego Towarzystwa Kognitywistycznego

Fot. Karolina Machowicz

Między archeologią eksperymentalną a tradycyjnym szkutnictwem

W Szczecinie od setek lat budowano łodzie, statki i okręty. Choć w ubiegłej dekadzie tutejszy przemysł stoczniowy mocno podupadł, lokalna tradycja budowy jednostek pływających jest wciąż żywa. Wpisują się w nią studenci archeologii US, konstruujący w ramach projektów badawczych i warsztatów historyczno-ekologicznych drewniane łodzie jednopienne.

Czółna wykonane z jednego pnia drzewa uważane są za najstarszy i najdłużej użytkowany typ łodzi na obszarze Europy Środkowej. Sporządzano je wszędzie tam, gdzie istniała potrzeba pokonywania przestrzeni wodnych i gdzie występował odpowiedni budulec. Kształt kadłuba uzyskiwano poprzez wypalanie lub wydlubywanie drewna z wnętrza kłody przy pomocy narzędzi (stąd potoczna nazwa – dłubanka). Najstarsza znana łódź tego typu¹ pochodzi z okresu wczesnego mezolitu (ok. 8 000 lat p.n.e.), jednak w niektórych regionach Polski użytkowano takie jednostki jeszcze w drugiej połowie XX wieku. Łodzie jednopienne oraz metody ich konstrukcji są badane naukowo przez archeologów i etnologów.

BUDOWA DŁUBANEK W RAMACH ARCHEOLOGII EKSPERYMENTALNEJ

W 2008 roku członkowie Studenckiego Koła Archeologicznego US zrekonstruowali ponadczterometrowe czółno z VII wieku. Wzorowali się na oryginalnym zabytku ze zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie², które dysponuje bogatą kolekcją dłubanek zarówno europejskich, jak i afrykańskich³. Studenci nazwali swoją jednostkę „Wyszak” – od imienia szczecińskiego wielmoży, rajcy, kupca i korsarza, który w XII wieku uciekł na małej łódce (być może właśnie jednopiennej) z duńskiej niewoli. Rekonstruktorzy podczas budowy czółna, trwającej dwa tygodnie, używali replik śre-

dniowiecznych narzędzi ciesielskich: siekier i ciosel. „Wyszak” został zwodowany 3 sierpnia 2008 roku na Dziwnie przy Wzgórzu Wisielców w Wolinie, a już pierwsze rejsy pozwoliły uczestnikom projektu wysnuć wnioski na temat właściwości nautycznych i przeznaczenia jednostki. Wyniki eksperymentu upubliczniono w formie wystawy fotograficznej, której towarzyszyło zrekonstruowane czółno (eksponowano ją na Wydziale Humanistycznym US w listopadzie 2008 roku)⁴.

Latem następnego roku szczecińscy adepci archeologii zbudowali w Wolinie większą, pięciometrową dłubankę o bardziej skomplikowanej konstrukcji. Zastosowali mianowicie technikę rozginania burt w celu poszerzenia kadłuba łodzi. Sposób ten wymaga namoczenia burt na wysokości śródokręcia (w celu zmiękczenia włókien drewna), a następnie podgrzania ich żarem z ogniska i stopniowego rozginania przy pomocy drewnianych kołków. Po dwóch dobach takich zabiegów studentom⁵ udało się zwiększyć szerokość topolowego czółna o około 20 cm. Dzięki temu powiększyła się również wyporność, ładowność i stateczność jednostki, która świetnie zachowywała się podczas prób na wodzie.

Warto podkreślić, że doświadczenia zebrane podczas budowy obu łodzi zostały następnie wykorzystane podczas badań i interpretacji znalezisk archeologicznych⁶.

dr Piotr Maliński

Katedra Badań nad
Konfliktami i Pokojem
Wydział Humanistyczny US

SZCZECIŃSCY STUDENCI NA ŚWIĘTIE MAZURSKIEJ DŁUBANKI

W dniach 5-9 lipca 2016 roku członkowie organizacji studenckiej Pływająca Stacja Badawcza US (której opiekunem naukowym jest niżej podpisany) wykonali łódź jednopienną w ramach warsztatów historyczno-ekologicznych zorganizowanych przez Nadleśnictwo Spychowo. Warsztaty – jedyne tego rodzaju w Polsce – odbywają się od 2010 roku (dzięki wsparciu finansowemu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie) pod nazwą Święto Mazurskiej Dłubanki.

Do Spychowa przyjeżdżają miłośnicy tradycyjnego szklenictwa z całego kraju (m.in. naukowcy, muzealnicy, studenci i pasjonaci rekonstrukcji historycznej), by pod okiem doświadczonych specjalistów drążyć czołna z sosnowych kłód. Nad-

leśnictwo zapewnia nie tylko materiał i narzędzia (od dłut po pilarki spalinowe), lecz także pole biwakowe, ciepłe posiłki (przygotowywane codziennie przez inną drużynę) i atrakcje kulturalne: spektakle i koncerty. Ostatniego dnia warsztatów odbywają się regaty gotowych dłubanek na Jeziorze Spychowskim. Piękno mazurskiej przyrody, gościnność organizatorów oraz różnorodność grup uczestników sprawiają, że w trakcie imprezy panuje wyjątkowa atmosfera.

Studenci archeologii ze Szczecina⁷ budowali swoją łódź, korzystając z cennych wskazówek i porad Kazimierza Bąka – szklenika spod Mielca, autora najdłuższej – spośród pływających obecnie po wodach Europy – dwunastometrowej dłubanki. Nową łódź nazwano „Sydonia”, upamiętniając i popularyzując w ten sposób barwną, a zarazem tragiczną postać sławnej

Rozginanie burt łodzi jednopienniej wykonanej przez studentów archeologii z Wydziału Humanistycznego US w 2009 roku

Fot. Wojciech Filipowiak

szczecinianki – Sydonii von Borck (ok. 1548–1620). W regatach, w których uczestniczyło dziesięć czołen, „Sydonia” przekroczyła linię mety jako trzecia, co dobrze świadczy zarówno o jednostce, jak i jej załodze. Dość powiedzieć, że rywalizacja była tak zacięta, iż dwie dłubanki zanurzyły się pod wodę, a ich załogi musiały dotrzeć do brzegu wpław...

CO DALEJ – CZYLI PO CO DŁUBAĆ?

Po zakończeniu warsztatów „Sydonia” została przewieziona do Szczecina, gdzie poddawana jest obecnie procesowi powolnego suszenia (ze względów technicznych dłubanki wykonuje się z mokrego drewna). Kolejnym etapem będzie konserwacja łodzi – nasączenie jej pokostem lnianym. Tak zaimpregnowana jednostka przejdzie szereg prób nautycznych, podczas których studenci obliczą jej wyporność, ładowność oraz zbadają stateczność wzdłużną i poprzeczną, a także sposoby trybowania. Następnie zaprezentują wyniki tych badań – wraz z samą dłubanką – na tegorocznych Europejskich Dniach Dziedzictwa w Gozdowicach nad Odrą. Warto dodać, że środki finansowe na udział w warsztatach, realizację prac badawczych oraz przedstawienie ich rezultatów młodsi badacze zdobyli, składając wniosek do Komisji Koordynacyjnej ds. Uczelnianych Organizacji Studenckich US.

Rozpatrując opisane inicjatywy szczecińskich studentów archeologii, należy zwrócić uwagę na ich wielowymiarowy charakter. Z pewnością spełniają one cele badawcze i edukacyjne, a ponadto promują naszą uczelnię, popularyzując zarazem postaci historyczne związane ze Szczecinem. Istotne jest zwłaszcza wyraźnie widoczne ukierunkowanie na badania i waloryzację wodnego dziedzictwa kulturowego (m.in. poprzez restytucję dawnych form szklen-

„Sydonia” wśród innych dżubanek na brzegu Jeziora Spychowskiego. Od prawej: Iwona Lewandowska, Magdalena Drozd, Łukasz Rejdych, Paulina Tomaszewska, Mateusz Oziemski i Piotr Maliński

Fot. Adam Geldon

nictwa i tradycyjnej żeglugi), tak bogato reprezentowanego na Pomorzu Zachodnim. Nie bez znaczenia pozostaje też aspekt ekologiczny całości – wszak drewno jest materiałem naturalnym i odnawialnym, a zarazem jednym z najważniejszych surowców organicznych świata. ♦

¹ Łódź z Pesse w Holandii, wykonana z pnia sosny zwyczajnej, datowana radiowęglowo na lata 8040–7510 p.n.e. znajduje się obecnie w zbiorach Drents Museum w Assen. https://en.wikipedia.org/wiki/Pesse_canoes, dostęp 29.08.2016 r.

² Zabytek o numerze inwentarzowym MNS/A/17039, datowany metodą radiowęglową na lata 670–680 n.e. W dokumentacji muzealnej brak informacji o miejscu odnalezienia łodzi.

³ A. Szymczak, *Łódzie dżubanki ze zbiorów szczecińskich*, „Materiały Zachodniopomorskie”, 1996, t. XLII, s. 31–60.

⁴ Projekt realizowali: Łukasz Błądek, Wojciech Filipowiak, Karolina Kokora, Marzena Litwin, Piotr Omański i Grzegorz Szalast.

⁵ W skład zespołu wchodził: Grzegorz Durdź, Wojciech Filipowiak, Karolina Kokora i Magda Kowalska.

⁶ Por. W. Filipowiak, *Łódź-dżubanka z XVII wieku z Gryfina*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 2013, nr 3, s. 463–467.

⁷ W warsztatach uczestniczyli studenci archeologii US: Magdalena Drozd, Iwona Lewandowska, Mateusz Oziemski i Paulina Tomaszewska. Do zespołu dołączył gościnnie Łukasz Rejdych, studiujący edukację artystyczną w Instytucie Sztuki Uniwersytetu Opolskiego.

Autor chciałby w imieniu swoim oraz szczecińskich studentów serdecznie podziękować Adamowi Geldonowi, specjalście ds. komunikacji społecznej i promocji Nadleśnictwa Spychowo, za zaproszenie na warsztaty oraz okazaną pomoc, a Kazimierzowi Bąkowi – za przekazaną wiedzę i umiejętności szkatulnicze.

Odrzańskie ryby, rybacy i żywieccy górale w Żabnicy

Z inicjatywy dr. hab. Bogdana Matławskiego, prof. US, od 2012 roku we wsi Żabnica (gmina Gryfino) odbywają się czerwcowe spotkania „Żabnickie lato z rybką”, podczas których odtwarzane jest dziedzictwo kulinarne Pomorza Zachodniego i popularyzowany etos śródlądowego rybaka łódzkiego.

Przekształcenia krajowej gospodarki rybackiej, związane z wejściem Polski do Unii Europejskiej, przyczyniły się do ograniczenia – w porównaniu z czasami PRL-u lub okresem przedwojennym – tradycyjnych form rybołówstwa łódzkiego na Pomorzu Zachodnim. Widok łodzi i sieci rybackich na Odrze, jeszcze kilkanaście lat temu tak powszechny, dziś jest coraz rzadszy. Mimo to rybołówstwo nadal pozostaje charakterystycznym elementem zachodniopomorskiego krajobrazu kulturowego.

Odchodzący powoli w zapomnienie zawód łódzkiego rybaka odrzańskiego skutecznie promują mieszkańcy położonej nad Regalicą (Odrą Wschodnią) wsi Żabnica, organizując rokrocznie w czerwcu „Żabnickie lato z rybką”, którego główną atrakcją stanowi regionalny konkurs kulinarny „Smaki ryb odrzańskich”¹. Inicjatywa ta jest godnym naśladowania przykładem integracji środowisk wiejskich i miejskich oraz ukierunkowania ich uwagi na Odrę – rzekę zaniedbaną i zapomnianą pod koniec XX wieku², a obecnie re-

dr Piotr Maliński

Katedra Badań nad Konfliktami i Pokojem
Wydział Humanistyczny US

Scena nad Regalicą podczas tegorocznego „Żabnickiego lata z rybką”.
Przy mikrofonie dr hab. Bogdan Matławski, prof. US.

Fot. Piotr Maliński.

witalizowaną³. Żabnickie wydarzenie co roku gromadzi bowiem nie tylko rzesze mieszkańców powiatu gryfińskiego, lecz także spore grono szczecinian⁴. Co zatem przyciąga ich do małej, położonej na uboczu miejscowości nadodrzańskiej?

ŻABNICKA RYBAMI STOI

Przede wszystkim to, że organizatorzy zapewniają co roku bogaty i zróżnicowany program, dostosowany do reprezentantów różnych grup wiekowych i społecznych. Motywem przewodnim nadodrzańskich spotkań są oczywiście ryby, dziko żyjące w rzece i tam poławiane. O ich smakowych i odżywczych walorach można się przekonać, odwiedzając stoiska przygotowane przez pracowników Rybackiej Spółdzielni „Regalica” z Gryfina. Oferując świeżą lub wędzoną rybę chętnie opowiadają o połowach, pracy na Odrze i specyfice swojego zawodu. A ten czasem stanowi zarazem tradycję rodzinną, przechodzącą z ojca na

syna, jak to się dzieje przykładowo w trypokoleniowej rodzinie Kubisów z Żabnicy. Nestor rodu, Feliks, pionier gryfińskiego rybołówstwa w latach powojennych, przekazał zamiłowania zawodowe swojemu synowi, Józefowi, a obecnie na połowy wypływają także jego wnuki: Rafał i Piotr.

Do Żabnicy w czerwcu przyjeżdżają jednak nie tylko ci, którzy lubią jeść ryby, ale również ci, którzy uwielbiają je przyrządzać. Dla nich właśnie zorganizowano regionalny konkurs kulinarny, cieszący się z roku na rok coraz większą popularnością. Warunkiem przystąpienia do rywalizacji w ramach „Smaków ryb odrzańskich” jest przygotowanie potrawy wyłącznie z lokalnych składników: plonów zebranych na okolicznych polach, w ogrodach i sadach oraz oczywiście ryb złowionych w Odrze. W tym roku z ponad dwudziestu dań konkursowych jury wyłoniło zwycięską głowę suma w galarecie, przyrządzoną przez Renatę Roman z Widuchowej. Potrawa

ta została następnie wpisana na listę potraw Dziedzictwa Kulinarного Pomorza Zachodniego w ramach Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarного⁵. Warto dodać, że konkurs stał się również okazją do zebrania wielu przepisów na dania rybne (zarówno te tradycyjne, jak i zupełnie nowe), które organizatorzy mają zamiar w przyszłości opublikować w formie książki kucharskiej.

Tradycje regionalnej kuchni podtrzymują również licznie reprezentowane koła gospodyń wiejskich, oferujące na swoich stoiskach całą gamę przekąsek, dań i deserów – od chleba ze smalcem i kiszonymi ogórkami, poprzez zupy, pierogi i mięsiwa, aż po różnorodne wyroby cukiernicze.

Z ŻYWIECCZYNY NAD ODRE

Inną potrawą serwowaną podczas nadodrzańskich spotkań, choć pochodzącą spoza regionu, jest góralska kwaśnica. Częstują nią – prosto z wielkiego kotła – góralki i górale z Beskidu Żywieckiego. Przyjeż-

Dr hab. Bogdan Matłowski, prof. US – kulturoznawca, etnolog i muzykolog, kierownik Zakładu Pomorza i Skandynawii w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej US. Od ponad dwudziestu lat zajmuje się kulturą ludową na Pomorzu Zachodnim, jej historią i współczesnymi przemianami, zwłaszcza w zakresie folkloru muzycznego oraz amatorskiej twórczości artystycznej. Autor ponad 130 publikacji naukowych i popularnonaukowych (w tym trzech monografii), redaktor dziewięciu prac zbiorowych. Jako naukowiec i aktywista społeczny jest pomysłodawcą oraz animatorem wielu regionalnych wydarzeń kulturalnych, promujących lokalne dziedzictwo i tradycje. Od lat popularyzuje zachodniopomorską kulturę, naukę i sztukę na antenie telewizyjnej i radiowej. Odznaczony m.in. Srebrnym Krzyżem Zasługi (2003), Złotą Odznaką Honorową Gryfa Pomorskiego (2005) i Brązowym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” (2014). Od 2015 roku sprawuje społeczną funkcję pełnomocnika marszałka województwa zachodniopomorskiego ds. niematerialnego dziedzictwa Kulturowego. Obecnie pracuje nad monografią popularnonaukową swojej rodzinnej wsi – Żabnicy.

dżają oni co roku ze wsi Żabnica w gminie Węgierska Górka (powiat żywiecki), przywożąc ze sobą tradycyjne stroje i instrumenty muzyczne. Ta prosta zbieżność nazw miejscowości stała się dla mieszkańców obu Żabnic pretekstem do nawiązania owocnej, ponadregionalnej współpracy, która wzbogaca nie tylko dziedzictwo kulinarne, ale i lokalny folklor. Górale prezentują bowiem na plenerowej scenie nad rzeką ludowe pieśni i tańce ze swoich okolic. Na estradzie występują również zespoły artystyczne z powiatu gryfińskiego, na niej też przedstawiciele samorządowych władz wojewódzkich wręczają nagrody zwycięzcom konkursu kulinarnego.

Poza sceną odbywają się natomiast pokazy skrobania, filetowania i wędzenia ryb, przyrządzania potrawy rybnej (innej co roku), zawody wędkarskie, prezentacje wyposażenia wojskowego i strażackiego oraz sprzętu ratownictwa medycznego. Nie brak też licznych atrakcji dla najmłodszych: zabaw, gier, konkursów i loterii. Największe tłumy przyciąga jednak zawsze ostatni punkt programu, czyli „Bal Rybaka”, kończący się biesiadą trwającą do późnych godzin wieczornych.

PROFESORSKI KONCEPT

Autorem pomysłu corocznych spotkań nad Regalicą jest mieszkaniec Żabnicy – dr hab. Bogdan Matłowski, prof. US. Potrafił on skutecznie zaangażować w organizację przedsięwzięcia prawie całą lokalną społeczność – od uczniów szkoły podstawowej, poprzez miejscowych rybaków, rolników, przedsiębiorców, członków kół i stowarzyszeń, aż po przedstawicieli służb mundurowych oraz władz świeckich i duchownych. Zadbął też o wydanie popularnonaukowej publikacji książkowej, poświęconej dziedzictwu kulturowemu Odrzy i Międzyodrza, a zarazem dokumentującej i promującej „Żabnickie lato z rybką”⁶.

To dzięki jego staraniom honorowy patronat nad wydarzeniem objęli wicemarszałek województwa zachodniopomorskiego, starosta gryfiński oraz burmistrz miasta i gminy Gryfino. W trakcie nadodrzańskich spotkań profesor jest duszą towarzystwa, konferansjerem i ... muzykiem estradowym. W tym roku wzbudził entuzjazm publiczności, grając na góralskiej trombitce.

Warto zatem przyjechać w przyszłym roku do Żabnicy, nie tylko ze względu na smaki ryb odrzańskich czy góralskiej kwaśnicy, ale także by zobaczyć świetnie

zintegrowaną miejscową społeczność, równie przywiązaną do swoich tradycji, co otwartą na świat. Żabniczanie są bowiem świadomi roli, jaką w kształtowaniu ich tożsamości odgrywa rzeka, a dzięki temu umieją w pełni wykorzystać jej przyrodnicze i kulturowe walory. ♦

¹ Organizatorem wydarzenia jest Szkolne Koło Towarzystwa Przyjaciół Dzieci przy Szkole Podstawowej w Żabnicy, które otrzymało wsparcie unijne ze środków Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020 za pośrednictwem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Województwa Zachodniopomorskiego.

² M. Zawadka, *Od zaniedbanej prowincji do granicznej ruiny, czyli Odra jako arteria transportowa w XX wieku*, w: *Odra-Oder. Panorama europejskiej rzeki*, red. K. Schlögel, B. Halicka, Skórzyń 2008, s. 177–186.

³ Jedną z inicjatyw mających na celu przywrócenie Odrze roli międzynarodowego wodnego szlaku transportowego i turystycznego jest Flis Odrzański, opisywany już na łamach „Przeglądu Uniwersyteckiego”. P. Maliński, *Jubileuszowy XX Flis Odrzański – spotkanie dawnych i nowych tradycji żeglugi śródlądowej*, „Przegląd Uniwersytecki”, nr 7-9, 2015, s. 72–74.

⁴ Patronat medialny nad tegorocznym spotkaniem objął „Kurier Szczeciński”.

⁵ <http://www.wzp.pl/biuro-prasowe/biuro-prasowe/aktualnosci/plenerowe-imprezy-w-zabnicy-i-plotach-ze-wsparciem-prow-2014-2020>, dostęp 15.09.2016 r.

⁶ *Smaki ryb odrzańskich. Żabnickie lato z rybką*, red. B. Matłowski, Gryfino 2012.

Student US Akademickim Mistrzem Świata w Wioślarstwie

W dniach 2-4 września 2016 roku na torze regatowym Malta w Poznaniu odbyły się Akademickie Mistrzostwa Świata w Wioślarstwie, na których Remigiusz Biernacki, student I roku zarządzania na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług US, został Akademickim Mistrzem Świata w Wioślarstwie.

Julia Poświatowska
rzeczniczka US

Remigiusz Biernacki wraz z partnerami: Łukaszem Stasiewiczem i Dawidem Kamińskim z Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku oraz Rafałem Nalewalskim z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, zdobył tytuł mistrza świata w czwórce bez sternika wagi lekkiej Akademickiego Mistrza Świata.

Tydzień wcześniej na Młodzieżowych Mistrzostwach Świata w Rotterdamie osada ta zajęła IV miejsce. Remigiusz Biernacki jest także Akademickim

Mistrzem Polski w ergometrze wioślarskim w typie „uniwersytety”.

Trenerem sekcji wioślarskiej KU AZS US jest mgr Ryszard Kowalczyk. ♦

Spotkanie w dniu 29 września 2016 roku. Od lewej: mgr Janusz Blank, kierownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu; JM Rektor prof. dr hab. Edward Włodarczyk, Remigiusz Biernacki, Akademicki Mistrz Świata w Wioślarstwie; prof. dr hab. Wiesław Deptuła, prezes Akademickiego Związku Sportowego US

Fot. Filip Kacalski

Rys. Kaja Cykalewicz

Nowości

Wydawnictwa Naukowego
Uniwersytetu Szczecińskiego

opracowała Magdalena Szarmach, Wydawnictwo Naukowe US

Sławomir Iwaszów, Jerzy Madejski, Paweł Wolski (red.)

LITERATURA W SZCZECINIE (1945-2015)
KSIĄŻKI SIEDEMDZIESIĘCIOLECIA

wydanie I, Wydawnictwo Naukowe US
ISBN: 978-83-7972-060-6
oprawa miękka ze skrzydełkami, format 140 x 224, s. 450
cena 50,00 zł

Nasza mała historia literatury szczecińskiej – przez układ kompozycyjny – zbliża się do słownika. Ale pisanie o kolejnych książkach staramy się przekroczyć ramy ustanawiane zwykle w hasłach encyklopedycznych, ponieważ po podstawowe dane biograficzne czytelnik może dzisiaj z łatwością sięgnąć do opracowań internetowych. Pragniemy, aby nasze teksty miały wartość interpretacyjną i stanowiły propozycję autorskiego czytania: wiersza, powieści, eseju itd. Ponadto w tym tomie przyjmujemy, że uprzywilejowanym kontekstem lektury jest gatunek. To założenie tłumaczy się z punktu widzenia metodologii, filologii oraz dydaktyki.

Jerzy Madejski

Dorota Walczak-Delanois

NIEDOCZYTANI – NIEROZPOZNANI
O MEANDRACH POEZJI POLSKIEJ XX I XXI WIEKU

wydanie I, Wydawnictwo Naukowe US
ISBN: 978-83-7972-013-2
oprawa miękka, format A5, s. 252
cena 49,00 zł

Autorka, kierująca polonistyczną katedrą na Wolnym Uniwersytecie w Brukseli, gdzie wykłada między innymi kulturę, literaturę (zwłaszcza poezję) i historię Polski, adresuje swą książkę przede wszystkim do studentów obcokrajowców, ale także – poprzez propozycje nowych odczytań – i do znawców poezji, i po prostu do jej miłośników.

Książka, zainspirowana wieloletnią praktyką dydaktyczną poza granicami Polski, ukazuje sylwetki biograficzne i twórczość autorów, którzy stanowią o niepowtarzalności i specyfice polskiej poezji. To jednocześnie historia literatury polskiej pokazana na przykładzie konkretnych wierszy, spotkań ze sztukami pięknymi, muzyką i historią. Niewidzialna nić refleksji i analizy prowadzona jest od początku XX wieku (przykład Bolesława Leśmiana) aż do XXI wieku (przykład Jasia Kapeli). Autorka zachęca do ponownego odczytywania wierszy znanych, ale i zapomnianych (pióra Tadeusza Peipera, Bruno Jasińskiego, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Tadeusza Różewicza), do rozpoznania na nowo – jako arcyciekawych – takich poetów, jak Andrzej Bursa i Marian Pankowski, do dokładnego przeczytania w ważnych, niezbędnych kontekstach twórców XXI wieku (jak np. Szczepan Kopyt). „Niedoczytanie” i „nierozpoznanie” stają się swoistym papierkiem lakmusowym ciągłości szeroko pojętej awangardowej tradycji poetyckiej, niepodległej zmieniającym się czasom.

Po każdym z dziesięciu rozdziałów następuje wybór bibliografii, by ułatwić czytelnikowi kontynuowanie poszukiwań i formułowanie własnej opinii.

Urszula Chęcińska (red.)
DZIECKO I POEZJA
 W KONTEKŚCIE WCZESNEJ EDUKACJI

wydanie I, Wydawnictwo Naukowe US
 ISBN: 978-83-7972-079-8
 oprawa twarda, format B5, s. 252
 cena 57,00 zł

Czytanie poezji staje się istotnym czynnikiem rozwoju osobowości dziecka. Doznania estetyczne, wynikające z urody poetyckiego słowa, wyrabiają smak literacki, inspirują dziecko do aktywności twórczej, do refleksyjnej aktywności intelektualnej i satysfakcjonujących kontaktów międzyludzkich.

„Pisano wiele o poecie jako o człowieku, który tym się różni od innych, że dzieciństwo u niego nigdy się nie kończy i przez całe życie zachowuje w sobie coś z dziecka” – tak twierdził Czesław Miłosz.

Myśl poety o świecie, jak pisał Miłosz, zależy bowiem od wiedzy, którą poeta posiadał we wczesnym dzieciństwie, otrzymał ją od rodziców i nauczycieli. To szczególnie ważne słowa dla pedagogiki wczesnej edukacji, subdyscypliny o wyraźnej naukowej tożsamości, która jak pisze Dorota Klus-Stańska, potrzebuje jak nigdy dotąd interdyscyplinarnej refleksji.

I taka jest idea tego „poetyckiego” tomu. Oddziaływanie wychowawcze poezji łączy się bowiem z różnymi sferami życia społecznego, pomaga w intencjonalnym przekazywaniu dziecięcych uczuć, doznań i przeżyć, uczy odpowiedzialności i współdziałania. Dziecięcość poetycka, nacechowana emocjonalnie, rozpatrywana w kategoriach estetycznych i etycznych, okazuje się więc wartością nadrzędną, jak to ma miejsce w twórczości Czesława Miłosza, autora pajdo-centrycznego poematu Świat. Poema naiwne.

Miłosz pozostanie na zawsze w sferze poetyckiego jasności, pierwszych dziecięcych doświadczeń kulturowych, pierwszych poetyckich obrazów z dzieciństwa, sztuki dla dziecka i sztuki o dziecku – podstawowego warunku wychowania estetycznego, którego udział w budowaniu „wczesnego” człowieczeństwa jest niepodważalny.

Urszula Chęcińska

Marian Rębkowski (red.)
KOŚCIOŁY W DOBIE CHRYSZTIANIZACJI
 WOLIŃSKIE SPOTKANIA MEDIEWISTYCZNE

wydanie I, Wydawnictwo Naukowe US
 ISBN: 978-83-7972-068-2
 oprawa miękka, format B5, s. 286
 cena 33,00 zł

Niniejszy tom zawiera materiały będące pokłosiem trzecich już z kolei spotkań, które odbyły się w gościnnym Wolinie w dniach 1-3 sierpnia 2014 roku. Wzięło w nich udział ponad czterdziestu badaczy z Polski, Niemiec, Estonii, USA i Włoch. Tym razem temat przewodni konferencji brzmiał Kościoły w dobie chrystianizacji. Zgodnie z nim zasadnicza część referatów koncentrowała się na różnych aspektach powstawania świątyń chrześcijańskich w krajobrazie kulturowym ziem dopiero co chrystianizowanych i kształtowania tam infrastruktury kościelnej. Tym zagadnieniom, rozpatrywanym dla obszarów Połabszczyzny, Pomorza, Estonii, Wielkopolski i Śląska, poświęcono kilkanaście spośród dwudziestu dwóch wygłoszonych referatów. Pozostałe dotyczyły różnych aspektów misji chrześcijańskich i średniowiecznej o nich pamięci oraz, jak już wspominałem wcześniej, nowym badaniom nad wczesnośredniowieczną przeszłością ziem położonych nad dolną Odrą.

Ze wstępu

MONOGRAFIE

- Barczak A., Ogonowska A. (red.), *Prawo i polityka ochrony środowiska w doktrynie i praktyce*, s. 524, cena 85,00 zł
- Bocheński T., *Przemiany towarowego transportu kolejowego w Polsce na przełomie XX i XXI wieku*, s. 165, cena 43,00 zł
- Bujak J., *Dialog katolicko-prawosławny w latach 2005–2015*, s. 228, cena 16,00 zł
- Chęcińska U. (red.), *Dziecko i poezja w kontekście wczesnej edukacji*, s. 252, cena 57,00 zł
- Dyk W., Skrzypczak W., Dyk T. (red.), *Sozologia systemowa t. VIII, Kosmosfera. Żywa planeta w oceanie Wszczęściwiata. Człowiek i jego środowisko w aspekcie przyrodniczym, filozoficznym i teologicznym*, s. 160, cena 21,00 zł
- Gust-Bardon N., Niedzielski P., *Kształtowanie regionalnych systemów innowacji. Doświadczenia Polski i Unii Europejskiej*, s. 284, cena 56,00 zł
- Korpysa J., *Przedsiębiorczość jako proces tworzenia i funkcjonowania akademickich mikroprzedsiębiorstw spin off w Polsce*, s. 288, cena 58,00 zł
- Molski R., *Eksploracja i eksploatacja gazu ziemnego ze złóż niekonwencjonalnych. Wybrane zagadnienia prawne i ekonomiczne*, s. 210, cena 38,00 zł
- Rębkowski M. (red.), *Kościół w dobie chrystianizacji. Wolińskie Spotkania Mediewistyczne III*, s. 286, cena 33,00 zł
- Szaja M., *Polityka przestrzenna w procesie kreowania zrównoważonego rozwoju na poziomie lokalnym*, s. 266, cena 45,00 zł
- Walczak-Delanois D., *Niedocytani – nierozpoznani. O meandrach poezji polskiej XX i XXI wieku*, s. 252, cena 49,00 zł
- Zwierzch P., *Nierówności ekonomiczne w Polsce*, s. 302, cena 58,00 zł

ZESZYTY NAUKOWE

- Acta Politica nr 34, ZN 889, red. J. Mieczkowski, M. Drzonek, s. 118, cena 20,00 zł
- Ekonomiczne Problemy Usług nr 121, ZN nr 891, *Innowacyjność, doradztwo biznesowe w działalności nauki, biznesu i samorządu. SOOIPP Annual 2015*, red. P. Niedzielski, D. Trzmielak, s. 380, cena 60,00 zł
- Problemy Transportu i Logistyki nr 31, ZN 885, red. E. Załoga, s. 194, cena 35,00 zł

CZASOPISMA

- Autobiografia. Literatura. Kultura. Media nr 2(5)2015, red. I. Iwasiów, J. Madejski, s. 176, cena 25,00 zł
- Central European Journal of Sport Science and Medicine vol. 14 nr 2/2016, red. J. Eider, s. 110, cena 12,00 zł
- European Journal of Service Management vol. 17 no. 1/2016, red. A. Panasiuk, s. 64, cena 6,00 zł
- European Journal of Service Management vol. 18 no. 2/2016, red. A. Panasiuk, s. 70, cena 8,00 zł
- Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia nr 5(83)2016, red. A. Bielawska, *Uwarunkowania rynkowe mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Mikrofirma 2016*, cz. 2, s. 252, cena 35,00 zł

- Marketing i Zarządzanie 2(43)2016, *Uwarunkowania rynkowe rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Mikrofirma 2016*, red. A. Bielawska, G. Rosa, s. 360, cena 45,00 zł
- Meluzyna. Dawna literatura i kultura nr 2(3)2015, red. W. Wojtowicz, s. 106, cena 7,00 zł
- Nowa Krytyka nr 36, red. J. Kochan, s. 210, cena 32,00 zł
- Opuscula Sociologica nr 3/2015, red. L. Gołdyka, s. 112, cena 12,00 zł
- Opuscula Sociologica nr 4/2015, red. L. Gołdyka, s. 98, cena 12,00 zł
- Studia i Prace WNEiZ USnr 45/2 2016, *Metody ilościowe w ekonomii t. 2*, red. J. Hozer, A. Gdakowicz, s. 542, cena 60,00 zł
- Studia Maritima vol. XXIX, red. A. Makowski, s.252, cena 42,00 zł

WERSJE ELEKTRONICZNE

Wybrane czasopisma i zeszyty naukowe są dostępne bezpłatnie w wersji elektronicznej na platformie ePNP.pl, e-Publikacje Nauki Polskiej – www.epnp.pl/uczelnia/universytet_szczecinski

Wybrane monografie są natomiast dostępne w największej czytelni internetowej w Polsce – www.ibuk.pl

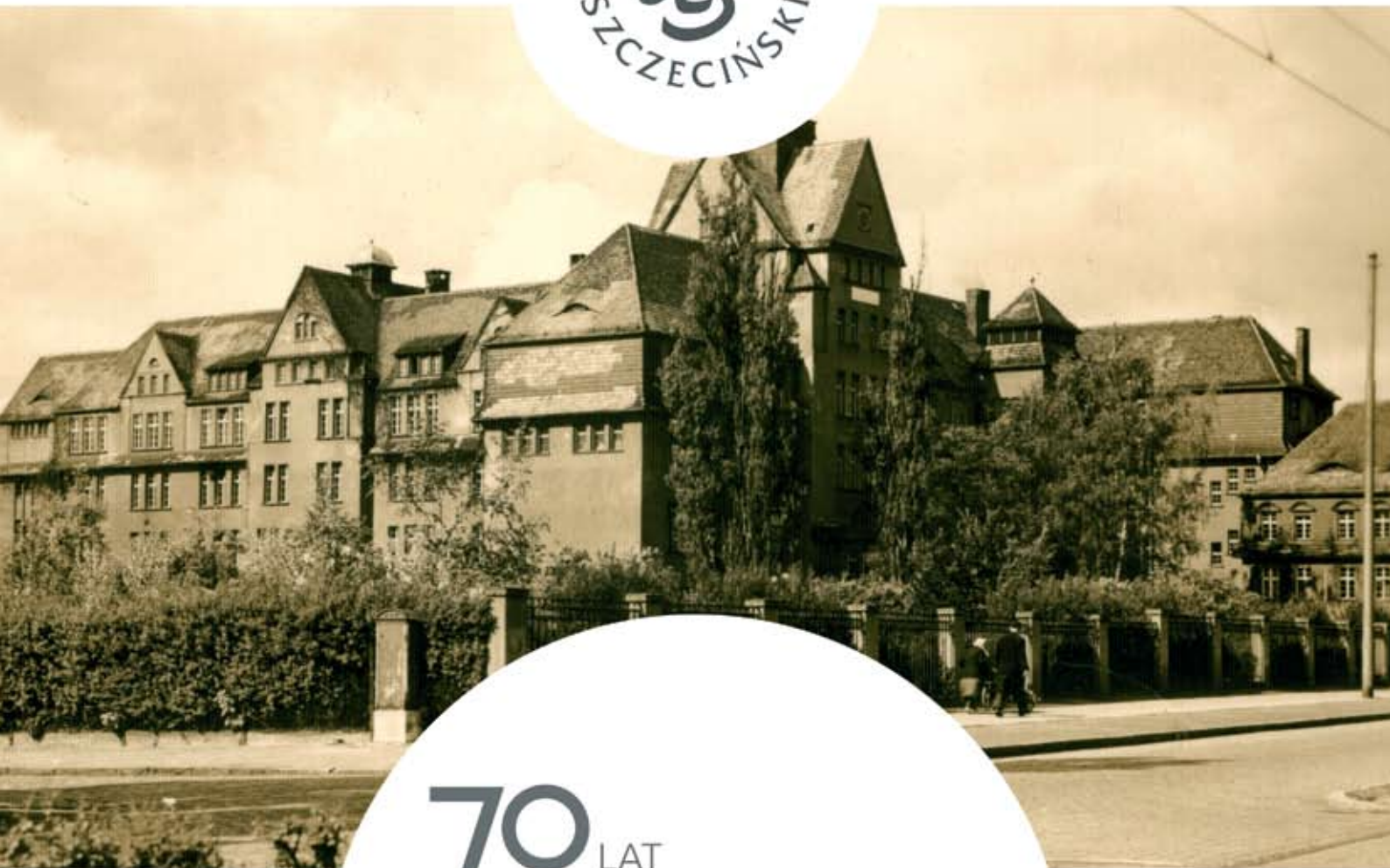
WYDAWNICTWO NAUKOWE

UNIwersytetu Szczecińskiego

ul. Mickiewicza 66, 71-101 Szczecin
tel. (91) 444 20 06, 444 20 09, faks (91) 444 21 52
e-mail: wydawnictwo@univ.szczecin.pl, wnus@wneiz.pl
www.wn.usz.edu.pl
www.facebook.com/wydawnictwonaukowe.uniwersytetuszczecinskiego

NASZE KSIĄŻKI KUPISZ:

- w e-księgarni Uniwersytetu Szczecińskiego www.wydawnictwo.univ.szczecin.pl
- w siedzibie Wydawnictwa, ul. Mickiewicza 66 (WNEiZ US)
- w Księgarni Akademickiej, al. Papieża Jana Pawła II 40/4
- w Księgarni Economicus, ul. Krzywoustego 8

70 LAT
EDUKACJI EKONOMICZNEJ
NA POMORZU ZACHODNIM

www.70lat.usz.edu.pl

UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI
WYDZIAŁ NAUK EKONOMICZNYCH
I ZARZĄDZANIA

UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI
WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA
I EKONOMIKI USŁUG

I przegląd
uniwersytecki